PRECIS

APPEL | FAGERHOLM | JOHANSSON | MÄÄTTÄ |
PESOLA | SILÉN | STEENBECK | TIALA

1

Sanoma Pro Oy
Helsinki

Tiedustelut

Sanoma Pro Oy, Helsinki
puh. 020 391 000
sähköposti: asiakaspalvelu@sanomapro.fi

www.sanomapro.fi

Kustantaja: Sanoma Pro Oy
1.–2. painos, 2015

ISBN 978-952-63-0389-5

Toimitus: Johanna Lahti
Ulkoasu: Veera Alanko
Taitto: Marianne Syrjälä
Kuvatoimitus: Anita Kokkila
Kuvitus: Mari Ahokoivu

© Martin Appel, Hanna Fagerholm, Katja Johansson, Olli Määttä, Sanna Pesola, Maiju Silén, Anne Steenbeck, Tuija Tiala ja Sanoma Pro Oy

Kopiointiehdot

Tämä teos on yhdistetty työ- ja oppikirja, joka on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Työkirjasivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi on kokonaan kielletty.

Tekstisivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi tai käyttö edellyttää oikeudenomistajan luvan. Kopiosto ry myöntää teosten osittaiseen kopiointiin lupia. Tarkistakaa, mitkä valokopiointi- ja digiluvat ovat kohdallanne voimassa.
Lisätietoja luvista www.kopiosto.fi

Teoksen tai sen osan muuntelu on kielletty.

Logot

Lyssna.
Kuuntele.

Lyssna och upprepa.
Kuuntele ja toista.

Titta.
Katso video.

Blogga. / Skriv. / Presentera. / Spela in.
Kirjoita blogia. / Kirjoita. / Esittele kuvin, äänin ja tekstein. / Videoi tai äänitä.
Tallenna portfolioosi.

KNÄCK KODEN

Kieliopin sääntöjä

Lyhenteet

s.sv.	sverigesvenska, ruotsinruotsia
f.sv.	finlandssvenska, suomenruotsia

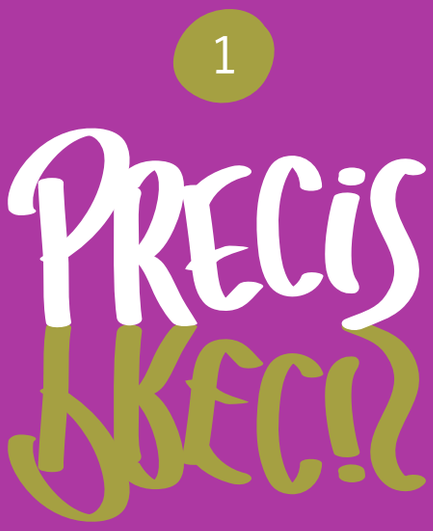

Hej på dig!

Precis on lukion B-ruotsin oppimateriaali, jonka avulla opit käyttämään elämänmakuista ruotsia arkipäivän tilanteissa ja kirjoittamaan erilaisia viestejä. *Precis 1* vie sinut keskustelemaan harrastuksista, urheilusta, koulusta, musiikista ja tietotekniikasta.

Kertaat kieliopin perusasiat ja opit uusia rakenteita. Tekstien sanastot ovat helppokäyttöisiä. Löydät ne oppikirjastasi ja mobiilisanastosovelluksesta. Teemasanastot laajentavat aikaisemmin oppimaasi. *Bra att veta*- ja *Kul att veta* -kokonaisuudet auttavat viestinnässä ja sisältävät tietoa ruotsin kielen käytöstä sekä ruotsalaisesta ja suomenruotsalaisesta kulttuurista. *Tusen tips* -vinkit ovat opiskeluvinkkejä. Ole aktiivinen: puhu, kommentoi, reagoi, kirjoita blogia, tee videoita, lähetä viestejä, kuuntele ja osallistu.

Lycka till med dina studier!

Precis-oppimateriaalin tekijät

DEL | TEXT | Tema | BRA att veta

Du och jag ... 6

Del 1 Mitt liv ... 8	**1a** Kan jag få ditt nummer? ... 14 **1b** Profilen Ida Strömsten ... 20 Axel Lehtikari ... 22	**Familj** Perheenjäsenet ... 24	Kiittäminen ja kiitokseen vastaaminen ... 10 Tervehtiminen ja kuulumisten kysyminen ... 17 Anteeksi pyytäminen ... 18 Sanan selittäminen ... 25
Del 2 Sportsnack ... 50	**2** Ett nytt sportliv i Sverige ... 54	**Idrott** Urheilulajeja ... 63 Urheilutekemistä ... 64 Varusteita ... 66 Kuka urheilee missä ja milloin? ... 67	Kehuminen ja kannustaminen ... 71 Viestin kirjoittaminen ... 76
Del 3 Pluggprat ... 92	**3** ”Latrummet är bäst” ... 96	**Skola** Koulutekemistä ... 105 Kouluaineet ... 106 Koulun henkilöitä ... 109 Kouluaikoja ... 110 Koulun tiloja ... 114	Reitin neuvominen sisätiloissa ... 114
Del 4 Min melodi ... 136	**4** Science fiction och opera ... 140	**Musik** Musiikkityylejä ... 138 Soittimia ... 138 Muusikoita ... 139 Musiikkiverbejä ... 148 Muita musiikkisanoja ... 149	Mielipiteen ilmaiseminen ... 147
Del 5 It-chat ... 164	**5** ”Jag lever ännu” ... 166	**IT** Laitteita ... 176 Tietotekniikka ... 177 Verkossa ... 179 Sähköposti ... 180	Luonteva reagointi ... 174

Substantiivien taivutusluokat -taulukko ... 191
Verbien taivutusluokat -taulukko ... 191
Epäsäännölliset verbit ... 192
Kielioppitermit ... 194

Hämminkiä kahvilassa tai ravintolassa ... 11
Sinutellaanko? ... 31

Tekstin sanoja ... 16

Persoonapronominit ... 32
Subjektimuodot ... 32
Objektimuodot ... 34
Verbit ... 38
Taivutusluokat ... 39
Aikamuodot ... 40

Suomalaisia urheilijoita Ruotsissa ... 53
Gotlanti – Ruotsin suurin saari ... 59
Stafettkarnevalen – Euroopan suurin koululaisurheilutapahtuma ... 62

g ... 58

Päälauseen sanajärjestys ... 78
Apuverbit ... 86

Kaksikielinen Pohjanmaa ... 93
Lämmin ateria vai voileipä vartissa? ... 108
Ruotsissa lukio-opiskelu on erilaista kuin Suomessa ... 109
Kesähatusta vappupäähineeksi ... 117

å, o ja u ... 100

Substantiivit ... 118
Taivutusluokat ... 119
Määräysmuodot ... 126
Omistaminen ... 130
Omistuspronominit ... 130
S-genetiivi ... 132
Refleksiiviverbit ... 134

e ja ä ... 144

Osoittavat pronominit ... 160

Tietotekniikkasanat ovat lainatavaraa ... 177

Sanapaino ... 173

Lukusanat ... 188

Du och jag

FYLL I.

1 **A** Kerro itsestäsi. Täydennä luvut.

Jag i siffror *Minä lukuina*

en plånbok 3* lompakko

1 Jag är _____ år gammal.

2 Jag är _____ centimeter lång.

3 Mitt favoritnummer är _____.

4 Mitt telefonnummer är _____.

5 Jag har _____ euro i plånboken.

JOBBA MED KOMPISEN.

1 **B** Esitä kysymykset parillesi.

1 Hur gammal är du?
2 Hur lång är du?
3 Vad är ditt favoritnummer?
4 Vad är ditt telefonnummer?
5 Hur mycket pengar har du i plånboken?

GÖR TESTET.

2 **A** Mikä sana kertoo sinusta eniten? Valitse jokaisesta ryhmästä yksi vaihtoehto.

1 **a** på biblioteket
b hemma
c på konserten
d på gymmet

2 **a** en bok
b ett datorspel
c en gitarr
d en cykel

3 **a** läsa
b titta
c lyssna
d springa

4 **a** ögonen
b fingrarna
c öronen
d fötterna

5 **a** språk
b matematik
c musik
d idrott

6 **a** text
b bild
c ljud
d rörelse

7 **a** en läsplatta
b en playstation
c Spotify
d en pulsmätare

LÄS.

2 **B** Laske, mitä vastauksia sait eniten, niin selviää, millainen olet.

Hurdan är du?

Eniten a-vastauksia

Bokfantast

Du läser hela tiden. Du älskar böcker men du läser också deckare, morgontidningar, Twitter, serier och kokböcker. Vilken fin hobby!

en bokfantast 3 lukutoukka
älska I rakastaa
en morgontidning 2 päivän lehti
en kokbok 3* keittokirja
vilken mikä

Eniten b-vastauksia

Datageni

Datorer är ditt liv. Du spelar gärna datorspel och vill alltid ha nya spel. Du har många vänner på nätet men du trivs också ensam.

ett datageni 5 tietotekniikkanero
gärna mielellään
trivas II viihtyä
ensam, -t, -ma yksin

Eniten c-vastauksia

Musikentusiast

Du kan inte leva utan musik. Du sjunger, spelar eller lyssnar mycket på musik. Du gillar säkert rock och popmusik. Men kommer du med på opera?

en musikentusiast 3 musiikki-intoilija
leva II elää
säkert varmasti

Eniten d-vastauksia

Sportfåne

Du är en sportig typ. Det är viktigt för dig att sporta varje dag. Du äter mycket frukt och grönt och sover minst nio timmar per natt.

en sportfåne 2 urheiluhullu
viktig, -t, -a tärkeä
grönt vihanneksia
per natt yössä

DEL 1

Mitt liv

Kurssin ensimmäisessä osassa kertaat peruskoulusta tuttuja asioita ja tutustut ruotsalaiseen Idaan ja suomenruotsalaiseen Axeliin. Teet myös aikuistestin, jonka tulos saattaa yllättää!

TAVOITTEET

- osaat kertoa itsestäsi ruotsiksi
- kertaat, miten tervehdit, kysyt kuulumisia, kiität ja pyydät anteeksi ruotsiksi
- käytät ruotsia arkipäivän tilanteissa, kuten ostoksilla
- kertaat persoonapronominit sekä verbien taivutusluokat ja aikamuodot

LYSSNA OCH SVARA.

1

A Axel on grillikioskilla Nyköpingissä.
Kuuntele ostostilanne ja vastaa kysymyksiin.

Hungrig i Nyköping

1 Mitä Axel ostaa? _____

2 Kuinka paljon ostos maksaa? _____

LYSSNA OCH SKRIV.

1

B Kuuntele tehtävän 1A ostostilanne uudestaan. Poimi siitä ilmaukset.

1 Hei! _____

2 Kiitos. _____

3 Kyllä kiitos. _____

4 Se tekee 20 kruunua. _____

5 Ole hyvä. _____

Kungar och kanoter i Nyköping

- Nyköping ligger 100 kilometer söder om Stockholm.
- Nyköping har en fin skärgård, och staden har t.o.m. ett kanotgymnasium.
- Det har bott många kungar i Nyköping, och det finns ett slott i staden.
- Nyköping har en vänort i Finland. Den heter Idensalmi och ligger i Norra Savolax.

söder om etelään
en skärgård 2 saaristo
t.o.m. (till och med) jopa
ett slott 5 linna
en vänort 3 ystävyys-paikkakunta
Idensalmi Iisalmi
i Norra Savolax Pohjois-Savossa

KIITTÄMINEN JA KIITOKSEEN VASTAAMINEN

Tack, snälla!

- **Tack.** – Kiitos.
- **Tack så mycket.** – Kiitos paljon.
- **Tack ska du ha.** – Kiitoksia.
- **Tusen tack.** – Tuhannet kiitokset.
- **Tackar.** – Kiitoksia.
- **Tack, snälla.** – Kiitos.
- **Tack för hjälpen.** – Kiitos avusta.
- **Tack för senast.** – Kiitos viimeisestä.
- **Varsågod. / Varsågoda.** – Ole hyvä. / Olkaa hyvät.
- **För all del.** – Eipä kestä. / Kaikin mokomin.
- **Ingen orsak.** – Eipä kestä.
- **Det var så lite så.** – Eipä kestä.
- **Tack detsamma.** – Kiitos samoin.
- **Tack själv.** – Kiitos itsellesi.

VÄLJ.

2 Miten reagoit seuraavissa tilanteissa? Valitse sopiva vaihtoehto.

1 Vill du ha en cola?
- **a** Ingen orsak.
- **b** Ja, tack.

2 Här är din korv, varsågod.
- **a** Det var så lite så.
- **b** Tackar.

3 Kan jag få en servett?
- **a** Här, varsågod.
- **b** Okej, tack.

4 Tack, snälla!
- **a** För all del.
- **b** Nej, tack.

5 Jag bjuder.
- **a** Tack ska du ha.
- **b** Ingen orsak.

KUL att veta

Hämminkiä kahvilassa tai ravintolassa

Ruotsin kielessä on sanoja, joilla on eri merkitys Suomessa ja Ruotsissa. Monet sanoista liittyvät ruokaan ja juomiin.

Jos käytät Ruotsissa suomenruotsalaista sanaa, ei ole varmaa, ymmärretäänkö sinua oikein. Suomenruotsalaiset taas useimmiten ymmärtävät ruotsalaisten käyttämiä sanoja.

sverigesvenska (s.sv.)	**finlandssvenska** (f.sv.)	
läsk	limsa	
cola	cokis	
en macka	en smörgås	*voileipä*
en fralla	en semla	*sämpylä*
en semla	en fastlagsbulle	*laskiaispulla*
en kanelbulle	en örfil	*korvapuusti*
kyckling	broiler	
köttfärs	malet kött	*jauheliha*
pommes frites	fransk potatis / franskisar	

LYSSNA OCH LÄS.

3 **A** Kuuntele ostosdialogit ja lue ne sitten parisi kanssa.

På kafé i Finland

– Hej, vad får det lov att vara?
– Det där ... en kaffe och sen ...
hmmm ... Vad rekommenderar du?
– Våra munkar är supergoda!
Speciellt sockermunkarna!
– Okej, då tar jag en sån då.
– Alltså en kaffe och en sockermunk.
Var det bra så?
– Ett glas vatten också, tack.
– Bra! Och kaffet? Mjölk? Socker?
– Svart, tack.
– Sådär varsågod. Det blir 7,20.
– Jag betalar med kort.
– Okej, tack!
– Tack, hejdå!

Vid kiosken i Sverige

– Tjena, kan jag få en Fanta?
– Javisst. Vilken vill du ha?
En vanlig Fanta Apelsin?
– Ja, precis!
– Något mer?
– Nej tack, det är bra så.
– Då blir det 30 kronor, tack.
– Så varsågod.
– Tack!
– Tack ska du ha! Hejdå!
– Hej hej!

SÖK I TEXTEN.

3 **B** Miten sanot ruotsiksi? Etsi ilmaukset tehtävästä 3A.

1 Mitä saisi olla?
2 Tuota noin...
3 Mitä suosittelet?
4 Oliko siinä kaikki?
5 Se tekee 7,20.
6 Maksan kortilla.
7 Voinko saada...?
8 Jotain muuta?
9 Ei muuta, kiitos.

JOBBA MED KOMPISEN.

3 **C** Olet matkalla Tukholmassa. Mitä ostaisit kioskilta? Tee ostosdialogi parisi kanssa vihjeiden avulla.

sipuli

juustoleipä / kinkkuleipä

sipsipussi

suklaalevy

jäätelöpuikko

mansikka

jäätelötuutti

pehmis

kivennäisvesi

– Hei! Saisinko...?
– Totta kai, jotain muuta?
– Tuota noin, otan myös....
– Tässä, ole hyvä. Oliko siinä kaikki?
– Kyllä, kiitos!
– Se tekee...
– Tässä, ole hyvä!
– Kiitos!
– Kiitos! Hei hei!
– Heippa!

TEXT 1a

Kan jag få ditt nummer?

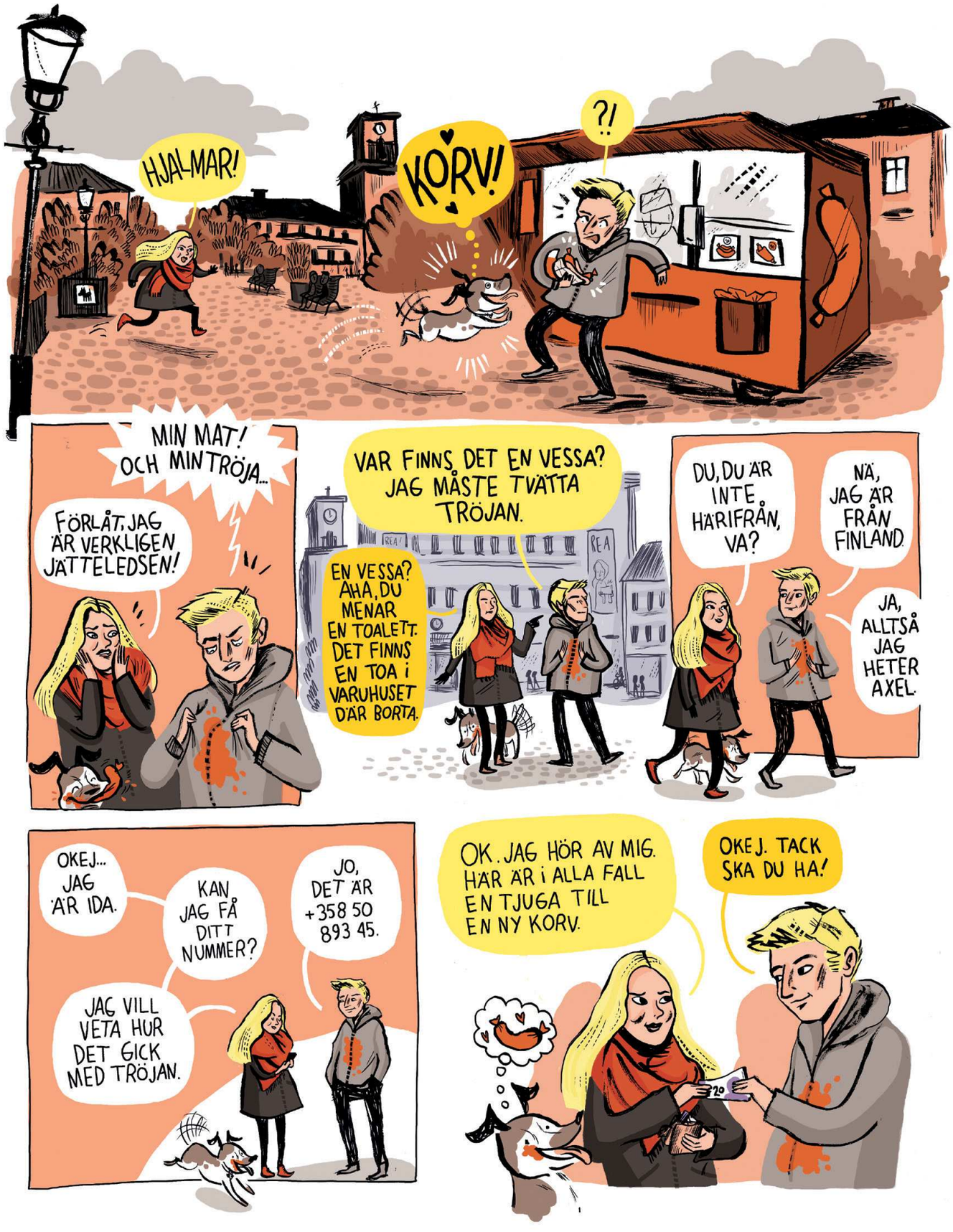

TEXT 1a

Kan jag få ditt nummer?

Voinko saada numerosi?

korv	makkaraa	en korv, korven, korvar, korvarna 2
min mat	ruokani	mat, maten
min **tröja**	**paitani**	**en tröja, tröjan, tröjor, tröjorna 1**
förlåt	**anteeksi**	
jag är verkligen jätte**ledsen**	**olen** todellakin tosi **pahoillani**	**vara, är, var,** har **varit IV** **ledsen, ledset, ledsna**
var finns det	**missä on**	**finnas, finns, fanns,** har **funnits IV**
jag måste	minun täytyy	
tvätta tröjan	pestä paita	tvätta, tvättar, tvättade, har tvättat I
du menar en toalett	**tarkoitat vessaa**	**mena, menar, menade,** har **menat I**
det finns en toa	vessa on	
i varuhuset	**tavaratalossa**	**ett varuhus, varuhuset,** **varuhus, varuhusen 5**
där borta	tuolla	
du är inte härifrån, va	et taida olla täältä, vai (mitä)	
jag är från Finland	**olen Suomesta**	
ja, alltså	niin siis	
kan jag få	**voinko saada**	**kunna, kan, kunde,** har **kunnat IV** **få, får, fick,** har **fått IV**
ditt **nummer**	**numerosi**	**ett nummer, numret,** **nummer, numren 5**
jag vill **veta**	haluan **tietää**	**veta, vet, visste,** har **vetat IV**
hur det **gick** med tröjan	kuinka paidalle **kävi**	**gå, går, gick,** har **gått IV**
Jag hör av mig.	**Soittelen.** (Annan kuulua itsestäni.)	
i alla fall	**joka tapauksessa**	
en tjuga till en **ny** korv	kaksikymppinen **uuteen** makkaraan	**ny, nytt, nya**

LÄS OCH SVARA.

4 Lue sarjakuva ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Miten Ida reagoi tilanteeseen?
2 Miksi Axel etsii vessaa ja mistä löytyy lähin wc?
3 Miksi Ida pyytää Axelin puhelinnumeron?
4 Mitä Ida antaa Axelille lopuksi ja miksi?

SÄG PÅ FINSKA.

5 Sarjakuvassa on useita ruotsin puhekielelle tyypillisiä ilmauksia. Miten ilmaiset tummennetut kohdat suomeksi?

1 **Aha**, du menar en toalett.
2 **Du**, du är inte härifrån, **va**?
3 **Nä**, jag är från Finland.
4 **Okej** ... jag är Ida.
5 **Jo**, det är +358...

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **A** Kuuntele ja toista sanat.

1 varsågod
2 verkligen
3 jätteledsen
4 en toa
5 varuhuset
6 borta
7 hur
8 gick

TUSEN TIPS

Oikea **ääntäminen** on tärkeä osa kielitaitoa. Harjoittele ääntämistä kuuntelemalla ja toistamalla. Kiinnitä huomiota yksittäisiin kirjaimiin, jotka äännetään eri tavalla kuin suomen kielessä, sekä sanojen painotuksiin.

SÖK.

6 **B** Etsi tehtävästä 6A kirjaimet, jotka äännetään ruotsin kielessä eri tavalla kuin suomen kielessä.

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **C** Kuuntele ja toista lauseet.

1 Förlåt, jag är verkligen jätteledsen!
2 Det finns en toa i varuhuset där borta.
3 Hur gick det med tröjan?

LÄS HÖGT.

6 **D** Lue sarjakuva parisi kanssa.

BRA att veta

TERVEHTIMINEN JA KUULUMISTEN KYSYMINEN

Tjena! Läget?

- **God morgon!** – Hyvää huomenta!
- **God dag!** – Hyvää päivää!
- **God kväll!** – Hyvää iltaa!
- **God natt!** – Hyvää yötä!

- **Hej!** – Hei!
- **Tjenare!** – Terve!
- **Morjens!** (f.sv.) – Moi!
- **Trevligt att se dig!** – Kiva nähdä sinua!

- **Hur går det?** – Miten menee?
- **Hur är det?** – Mitä kuuluu?
- **Läget?** – Miten menee?
- **Hur mår du?** – Miten voit?
- **Hur har du det?** – Mitä kuuluu?

- **Tack bra!** – Hyvää kiitos!
- **Det går bra! / Det är bra!** – Hyvin menee.
- **Jag mår bra.** – Voin hyvin.
- **Fint, tack! Själv?** – Oikein hyvää kiitos! Entä itsellesi?
- **Bra, tack! Och du?** – Hyvää kiitos! Mitä itsellesi kuuluu?
- **Jo tack, det är bara bra. Hur är det med dig?** – Kiitos kysymästä, hyvää kuuluu. Entä itsellesi?
- **Inget vidare.** – Eipä kehumista.

JOBBA I GRUPP.

7 Kyselkää 3–4 hengen ryhmissä toisiltanne kuulumiset.

LYSSNA OCH VÄLJ.

8 Ida soittaa Axelille ja kysyy, mitä hänelle kuuluu. Merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.

ren, **-t**, **-a** puhdas
messa I lähettää viesti

Hej! Hur har du det? O V

1 Axel on syömässä lounasta, kun Ida soittaa hänelle. ☐ ☐
2 Axelin paita tuli puhtaaksi pesussa. ☐ ☐
3 Axel valmentaa juniorijääkiekkojoukkuetta. ☐ ☐
4 Ida kirjoittaa harrastuksestaan blogia. ☐ ☐
5 Axel lupaa lähettää Idalle pian sähköpostia. ☐ ☐

ANTEEKSI PYYTÄMINEN

Ursäkta, kan du hjälpa mig?

- **Ursäkta, var är toaletten?** – Anteeksi, missä on wc?
- **Den ligger där borta till höger.** – Se on tuolla oikealla.

- **Ursäkta, får jag störa ett ögonblick?** – Anteeksi, saanko häiritä hetken?
- **Det går bra.** – Se sopii hyvin.

- **Förlåt, jag är jätteledsen.** – Anteeksi, olen tosi pahoillani.
- **Inga problem. / Det gör inget. / Ingen fara. / Det är lugnt.** – Ei haittaa.

Ursäkta ja *förlåt* tarkoittavat molemmat anteeksi. Molempia sanoja käytetään, kun halutaan jonkun huomio, esimerkiksi jotakin tiedusteltaessa. *Förlåt*-sanaa käytetään kuitenkin enemmän, kun ollaan pahoillaan jostakin, mitä on jo tehty.

Vertaa englannin kieleen.
– *Excuse me, where is the toilet?*
– *Sorry, I didn't mean it.*

FYLL I.

9 A Täydennä sopivalla anteeksi-sanalla.

hitta I löytää
för sent liian myöhään
igen taas

1 _____, vet du vad klockan är?

2 _____, är det här din mobiltelefon? Jag hittade den på toan.

3 _____ att jag kommer för sent igen.

4 _____ att jag inte har svarat på ditt mejl.

VÄLJ.

9 B Valitse sopiva vastaus.

ledigt vapaata

1 Ursäkta, är det ledigt här? – _____, varsågod.

2 Ursäkta, kan du hjälpa mig lite? – Visst, _____.

3 Förlåt, att jag inte har ringt till dig. – _____

1 **a** Javisst
b Inga problem

2 **a** det gör inget
b det går bra

3 **a** Ingen fara.
b Det går bra.

SÄG PÅ SVENSKA.

10 Mitä voit sanoa ruotsiksi seuraavissa tilanteissa?

1 Olet tosi pahoillasi jostakin.
2 Haluat tietää, missä on wc.
3 Esittelet itsesi.
4 Haluat saada jonkun puhelinnumeron.
5 Kerrot soittavasi.

VÄLJ.

11 **A** Kuinka aikuinen olet?
Merkitse rastilla väittämät, jotka sopivat sinuun.

Hur vuxen är du?

Jag ...

- har ett jobb. ☐
- lagar mat. ☐
- stryker kläder. ☐
- har krukväxter. ☐
- har körkort. ☐
- betalar räkningar. ☐
- dammsuger. ☐
- tvättar kläder. ☐
- skickar vykort. ☐
- bor för mig själv. ☐
- går och lägger mig före kl. 23. ☐
- lyssnar på radionyheter. ☐

stryka IV silittää
en krukväxt 3 ruukkukasvi
ett körkort 5 ajokortti
dammsuga IV imuroida
ett vykort 5 postikortti
lägga IV sig mennä nukkumaan
före ennen

LÄS OCH BERÄTTA.

11 **B** Laske pisteesi.
Saat pisteen jokaisesta asiasta.
Kerro parillesi, kuinka aikuinen olet.

Poäng i vuxentestet

0–4 poäng:	Du är ung och fri! Kanske du borde ta lite mer ansvar där hemma?
5–8 poäng:	Du är lagom vuxen! Lite barnslig och lite mogen i en bra mix.
9–12 poäng:	Dags att köpa rynkkräm och innetofflor! Det är fint att du tar ansvar, men glöm inte att njuta av ungdomen också.

borde pitäisi
mer enemmän
ett ansvar 5 vastuu
lagom sopiva
barnslig, -t, -a lapsellinen
mogen, moget, mogna kypsä
i en bra mix sopivassa suhteessa
dags att köpa aika ostaa
en rynkkräm 3 ryppyvoide
en innetoffel 1 sisätohveli
glömma II unohtaa
njuta IV nauttia
ungdom, -en nuoruus

TEXT 1b

Profilen

Namn: Ida Strömsten
Ålder: 17
Familj: Mamma, pappa, lillebror.
Hemort: Nyköping, men vi reser jättemycket!
Studerar: Går i gymnasiet.
Jobbar: Har inte tid att jobba.
Hobbyer: Är med i en cirkusgrupp. Gör akrobatiknummer. Min hund Hjalmar. Mina vänner på cirkusen. Älskar science fiction!
Mina framtidsplaner: Vill bli bättre på akrobatik och kanske starta en egen cirkus.
Vuxenpoäng: 2. Lagar mat ibland och stryker mina kläder.

SKRIV.

12 **A** Mitä Ida kertoo itsestään profiilissaan? Tee muistiinpanoja suomeksi.

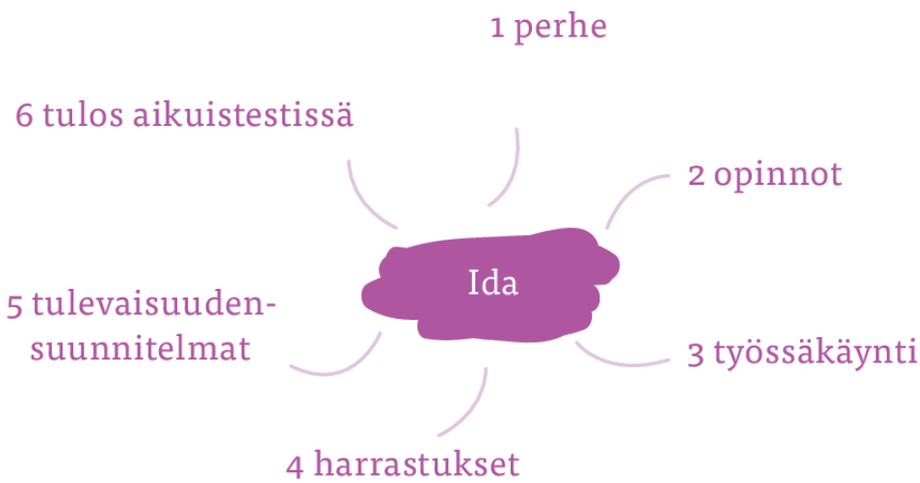

TEXT 1b

Profilen Ida Strömsten

namn	**nimi**	**ett namn, namnet, namn, namnen 5**
ålder	ikä	ålder, åldern
lillebror	**pikkuveli**	**en lillebror, lillebro(der)n, småbröder, småbröderna 3***
hemort	kotipaikkakunta	en hemort, hemorten, hemorter, hemorterna 3
vi reser jättemycket	**matkustamme tosi paljon**	**resa, reser, reste,** har **rest II**
studerar	**opiskelee**	**studera, studerar, studerade,** har **studerat I**
Går i gymnasiet.	**Käyn lukiota.**	**gå, går, gick,** har **gått IV** **ett gymnasium, gymnasiet, gymnasier, gymnasierna 3**
jobbar	**työskentelee, käy töissä**	**jobba, jobbar, jobbade,** har **jobbat I**
har inte tid	ei ole aikaa	tid, tiden
hobbyer	**harrastukset**	**en hobby, hobbyn, hobbyer, hobbyerna 3**
med i en cirkusgrupp	mukana sirkusryhmässä	en grupp, gruppen, grupper, grupperna 3
Gör akrobatiknummer.	Esitän akrobatianumeroita.	
min hund	**koirani**	**en hund, hunden, hundar, hundarna 2**
mina vänner	**ystäväni**	**en vän, vännen, vänner, vännerna 3**
på cirkusen	sirkuksessa	
älskar	**rakastan**	**älska, älskar, älskade,** har **älskat I**
mina framtidsplaner	**tulevaisuuden-suunnitelmani**	**en plan, planen, planer, planerna 3**
vill **bli** bättre	haluan **tulla** paremmaksi	**bli, blir, blev,** har **blivit IV**
kanske	**ehkä**	
starta en egen cirkus	perustaa oman sirkuksen	
vuxenpoäng	aikuispisteet	
lagar mat	laitan ruokaa	laga, lagar, lagade, har lagat I mat, maten
ibland	**joskus, välillä**	
stryker mina kläder	silitän vaatteeni	stryka, stryker, strök, har strukit IV

TEXT 1b

Profilen

Namn: Axel Lehtikari

Ålder: 16

Familj: Mamma, halvsyster.

Hemort: Esbo.

Studerar: På idrottslinjen vid Jakobstads gymnasium.

Jobbar: Ibland i en butik.

Hobbyer: Ishockey! Hänger med kompisarna. Spelar dataspel. Musik, främst heavy.

Mina framtidsplaner: Vill spela ishockey, men också ha ett riktigt jobb.

Vuxenpoäng: 5. Bor för mig själv. Lagar mat och betalar räkningar, men städar bara när mamma kommer på besök.

SKRIV.

12 **B** Mitä Axel kertoo itsestään profiilissaan? Tee muistiinpanoja suomeksi.

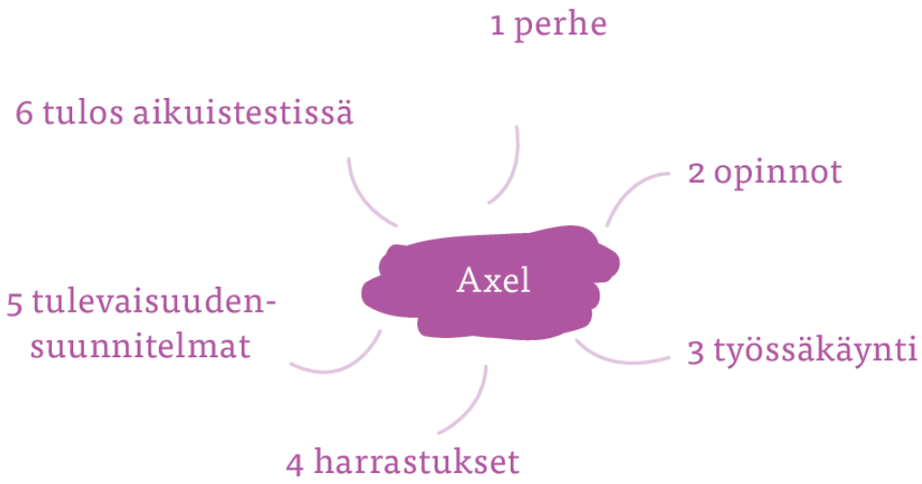

TEXT 1b

Profilen Axel Lehtikari

namn	**nimi**	**ett namn, namnet, namn, namnen 5**
ålder	ikä	ålder, åldern
halvsyster	**sisarpuoli**	**en syster, systern, systrar, systrarna 2**
hemort	kotipaikkakunta	en hemort, hemorten, hemorter, hemorterna 3
studerar	**opiskelee**	**studera, studerar, studerade,** har **studerat I**
på idrottslinjen vid Jakobstads gymnasium	urheilulinjalla Pietarsaaren ruotsinkielisessä lukiossa	
jobbar	**työskentelee, käy töissä**	**jobba, jobbar, jobbade,** har **jobbat I**
i en butik	kaupassa	en butik, butiken, butiker, butikerna 3
hobbyer	**harrastukset**	**en hobby, hobbyn, hobbyer, hobbyerna 3**
ishockey	**jääkiekko**	**ishockey, ishockeyn**
Hänger med **kompisarna**.	Hengailen **kavereiden** kanssa.	hänga, hänger, hängde, har hängt II **en kompis, kompisen,** **kompisar, kompisarna 2**
Spelar dataspel.	**Pelaan tietokonepelejä.**	**spela, spelar, spelade,** har **spelat I** **ett dataspel, dataspelet,** **dataspel, dataspelen 5**
främst heavy	etenkin hevimusiikki	
mina framtidsplaner	**tulevaisuuden-** **suunnitelmani**	**en plan, planen, planer, planerna 3**
vill spela	**haluan pelata**	**vilja, vill, ville,** har **velat IV**
men	**mutta**	
också	**myös**	
ett riktigt jobb	oikean työn	ett jobb, jobbet, jobb, jobben 5
vuxenpoäng	aikuispisteet	
Bor för mig själv.	**Asun** yksin.	**bo, bor, bodde,** har **bott III**
betalar räkningar	**maksan** laskuja	**betala, betalar, betalade,** har **betalat I** en räkning, räkningen, räkningar, räkningarna 2
städar	siivoan	städa, städar, städade, har städat I
bara	**vain**	
när	**kun**	
mamma **kommer** på besök	äiti **tulee** käymään	**komma, kommer, kom,** har **kommit IV**

JOBBA MED KOMPISEN.

12 **C** Työskentele parisi kanssa. Kysykää ja vastatkaa vuorotellen tehtävien 12A ja 12B avulla.

1 Vad berättar Ida/Axel om sin familj?
2 Var studerar Ida/Axel?
3 Jobbar Ida/Axel?
4 Vad har Ida/Axel för hobbyer?
5 Vad har Ida/Axel för framtidsplaner?
6 Hur många poäng fick Ida/Axel i vuxentestet?

Tema
FAMILJ

PERHEENJÄSENET FAMILJEMEDLEMMAR

isosisko	**en storasyster**, storasystern, äldre systrar, de äldre systrarna 2
isoveli	**en storebror**, storebro(der)n, äldre bröder, de äldre bröderna 3*
isä	**en pappa**, pappan, pappor, papporna 1 / **en far**, fadern, fäder, fäderna 3*
isäpuoli	**en styvfar 3* / en bonuspappa 1 / en plastpappa 1**
lapsi	**ett barn**, barnet, barn, barnen 5
pikkusisko	**en lillasyster**, lillasystern, småsystrar, småsystrarna 2
pikkuveli	**en lillebror**, lillebro(der)n, småbröder, småbröderna 3*
poika	**en son**, sonen, söner, sönerna 3*
sisarpuoli	**en halvsyster**, halvsystern, halvsystrar, halvsystrarna 2
sisarus	**ett syskon**, syskonet, syskon, syskonen 5
sisko	**en syster**, systern, systrar, systrarna 2
tytär	**en dotter**, dottern, döttrar, döttrarna 2*
vanhemmat	**föräldrar**, -na
veli	**en bror**, bro(der)n, bröder, bröderna 3*
velipuoli	**en halvbror**, halvbro(der)n, halvbröder, halvbröderna 3*
äiti	**en mamma**, mamman, mammor, mammorna 1 / **en mor**, modern, mödrar, mödrarna 2 *
äitipuoli	**en styvmor 2* / en bonusmamma 1 / en plastmamma 1**

BRA att veta

SANAN SELITTÄMINEN

Med andra ord

– **Det här är en person som …**	– Tämä on henkilö, joka…
– **Det är hon som …**	– Se on hän, joka…
– **Det är han som …**	– Se on hän, joka…
– **Det där … Vad heter det nu …?**	– Tuota noin… Mikä se (sana) nyt onkaan…?
– **Det är liksom en …** **Vet du vad jag menar?**	– Se on niin kuin… Tiedätkö, mitä tarkoitan?
– **Det är en sådan där …**	– Se on sellainen…
– **Det är nästan detsamma som …**	– Se on melkein sama kuin…
– **Det är inte detsamma som …**	– Se ei ole sama kuin…
– **Du behöver det här när du …**	– Tarvitset tätä kun…

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Valitse perheeseen liittyvistä sanoista kaksi ja selitä ne ruotsiksi. Parisi arvaa, mistä sanasta on kyse. Vaihtakaa kysyjän ja vastaajan rooleja.

Det är hon som …

Det här är en person som …

Det här är en synonym till …

Se on synonyymi…

Det här är motsatsen till …

Se on vastakohta…

TUSEN TIPS

Kommunikaation kannalta on tärkeää, että tulet ymmärretyksi, vaikka et muistaisikaan juuri oikeaa sanaa. Jos et muista tai tiedä sanaa, koeta selittää se.

JOBBA MED KOMPISEN.

14 **A** Kerro itsestäsi parillesi ruotsiksi vihjeiden avulla.

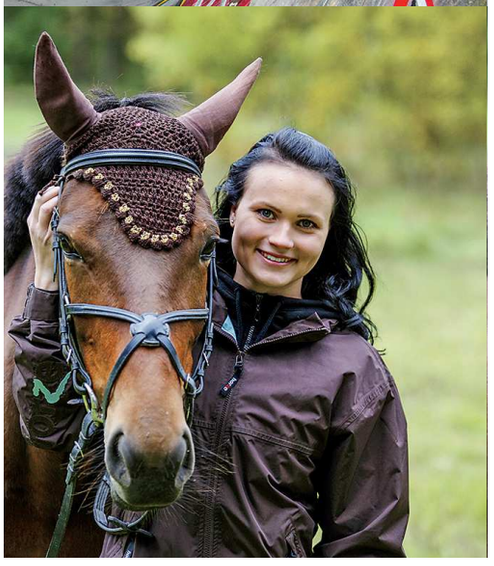

SKRIV.

14 **B** Laadi oma profiilisi, jossa esittelet itsesi kuvien ja kuvatekstien avulla. Voit käyttää tehtävän 14A vihjeitä apunasi.

PRESENTERA.

14 **C** Esitelkää tekemänne profiilit pienissä ryhmissä toisillenne.

FYLL I.

såra I loukata
någon joku
någonting jotakin

DEL 1

15 **Täydennä ristikko vihjeiden mukaan.**

1 t.ex. Stockmann, Åhléns, Sokos
2 Ida bor i Sverige. Axel bor i _____.
3 Axel fick ketchup på sin _____.
4 Axel studerar på Jakobstads _____.
5 Vad säger du om du har sårat någon?
6 gå, går, _____, har gått IV
7 att t.ex. spela ishockey, dataspel eller läsa böcker
8 Axel jobbar inte varje dag. Han jobbar _____.
9 Vad säger du när du ger någon någonting?

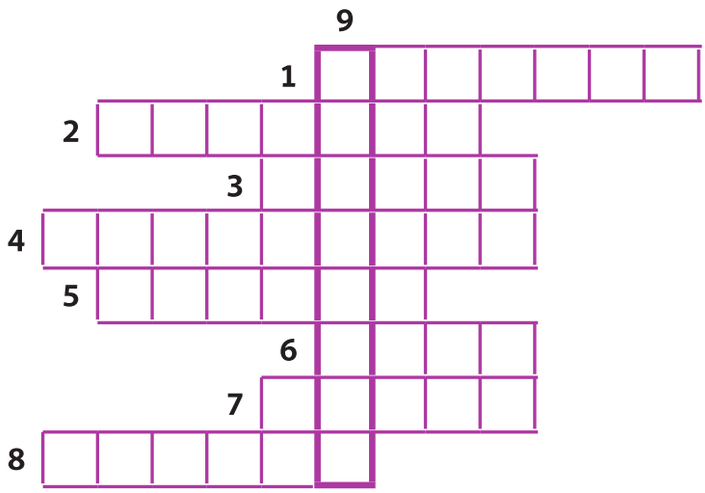

ÖVERSÄTT.

16 **Axel ja Anton juttelevat koulun jälkeen. Käännä alleviivatut kohdat suomeksi.**

Har du sett Lotta idag?

1 Nej, jag har inte sett henne. Hur så?

2 Jag undrade bara. Hon lovade hjälpa mig med matte.

3 Kanske hon kommer lite senare. Jag och Niklas ska ut och fika. Vill du komma med oss?

4 Tack. Det skulle säkert vara trevligt att prata med er men jag måste nog träffa Lotta först.

5 Ta med henne! Vi väntar på er.

Ok!

→ PERSOONAPRONOMINIT s. 32

TITTA OCH SVARA.

17 **Axel on tyttöystävänsä Mian kanssa kahvilassa. Katso tilanne ja vastaa kysymyksiin suomeksi.**

en macka 1 voileipä

På kafé

1 Mitä Axel aikoo ostaa?

2 Miksi Mia puuttuu Axelin ostoksiin?

3 Mikä ärsyttää Miaa lopuksi?

LYSSNA OCH VÄLJ.

18 **Axelin isovanhemmat Majlen ja Stig ovat retkellä Tammisaaressa ja päättävät mennä kahville. Kuuntele keskustelu ja valitse oikea vaihtoehto.**

Kaffesugen i Ekenäs

1 a Majlen on väsynyt.
b Stig haluaa jotain muuta kuin kahvia.
c Majlen ja Stig haluavat jotain syötävää.

2 a Majlenin mielestä kahvila on liian kallis.
b Stigin mielestä kahvila on liian hieno.
c Stigin mielestä kahvila on hyvä.

3 a Stig haluaisi lattea ja espressoa.
b Majlen pitää lattesta ja espressosta.
c Stig ei pidä kaakaosta.

4 a Stig ei halua juoda erikoiskahvia.
b Stig välttää kermaa ja sokeria.
c Stig haluaa kahvin maidolla.

LÄS OCH SÖK I TEXTEN.

19 Mikä on Ruotsin valuutta ja mitä nimityksiä siitä käytetään?
Lue teksti ja etsi rahaan liittyvät sanat.

"Harru en spänn?"

I Sverige betalar man med kronor och ören. Papperspengarna kallas sedlar och småpengarna mynt. Många svenskar säger inte kronor utan spänn. Om någon i tunnelbanan frågar "Harru en spänn?" betyder det "Har du en krona?". Det finns också många slangord för pengar. Stålar, klöver och kosing är tre vanliga ord.
Vad har vi finländare i plånboken?

1 kruunuja _____ _____

2 äyrejä _____

3 seteleitä _____

4 kolikoita _____

5 rahaa _____ _____

_____ _____

6 lompakko _____

VÄLJ OCH SKRIV.

20 **Idan kaveri Liam etsii matkaseuraa *Res med mig* -matkasivustolla. Valitse ja kirjoita sopivin vaihtoehto.**

ett lag 5 joukkue

Hej på dig!

Jag **1** _____ Liam och jag **2** _____ 16 år gammal.

Min familj **3** _____ i Nyköping men jag **4** _____

snart till Göteborg för jag **5** _____ i fotbollsgymnasiet där.

6 _____ du om sport? Vilka hobbyer **7** _____ du?

8 _____ du i något lag ? Min familj **9** _____

ganska mycket utomlands. Vi **10** _____ Spanien och Italien!

Om du också **11** _____ det **12** _____ jag foton från

våra resor. Svara om du vill surfa med mig i sommar!

Mvh

Liam

1 **a** kallar
b heter

2 **a** är
b har

3 **a** kommer
b bor

4 **a** går
b flyttar

5 **a** börjar
b gör

6 **a** Tycker
b Gillar

7 **a** har
b är

8 **a** Brukar
b Spelar

9 **a** reser
b köper

10 **a** lovar
b älskar

11 **a** gör
b blir

12 **a** skriver
b skickar

→ VERBIT s. 38

ÖVERSÄTT.

21 **Käännä ruotsiksi.**

1 Onko teillä paljon harrastuksia?

2 Minä pelaan tietokonepelejä.

3 Ida lukee paljon ja hän rakastaa scifiä.

4 Axel pelaa jääkiekkoa.

5 Hän käy myös joskus töissä.

6 Me matkustamme paljon.

7 Mitä sinä itse teet?

Sinutellaanko?

KUL att veta

Ruotsissa sinutteleminen *(att dua)* on yleisempää kuin Suomessa. Teitittelyä *(att nia)* käytetään harvoin, mahdollisesti yhteiskunnallisesti korkea-arvoisempia henkilöitä puhutellessa. Puhuteltavan iällä ei yleensä ole merkitystä. Moni vanhempi henkilö voi loukkaantua, jos häntä teititellään. Suomenruotsalaiset teitittelevät vanhempia henkilöitä ruotsalaisia useammin. Jos pääset tapaamaan kuninkaallisia, muistathan, että heitä ei sinutella eikä teititellä – heitä puhutellaan arvonimellä.

KNÄCK KODEN

Persoonapronominit

Aina emme käytä nimiä tai substantiiveja ihmisistä ja asioista puhuessamme, vaan korvaamme ne persoonapronomineilla. Muistathan, että ruotsissa ja englannissa on olemassa eri hän-sanat naiselle ja miehelle.

SUBJEKTIMUODOT

1 **Täydennä persoonapronominit.**

jag	*minä*
du	*sinä*
	hän (mies)
	hän (nainen)
	me
	te
de, dom (puhekieltä)	*he*

den det	*se*
	ne

De vai dom?

Ruotsinruotsissa *dom* on tavallisempi muoto. Sitä käytetään puheessa, vaikka tekstissä lukisi *de*.

2 **Ida syö lounasta kaverinsa Liamin kanssa. Täydennä sopivat pronominit.**

Ida och hennes kompis Liam ska äta lunch. Nu sitter **1** _____ på ett kafé.

– Liam, ser **2** _____ menyn någonstans?

– Ja, den är där. Nu ska **3** _____ se.

– **4** _____ tror att **5** _____ tar dagens soppa.
Vad har **6** _____ på menyn idag?

– Laxsoppa står det här. Det låter gott.

– Usch, jag gillar inte fisk. Jag tar en sallad.

Persoonapronomini on näissä lauseissa **tekijänä eli subjektina**.

Den, det, de/dom *se, ne*

3 **Lue esimerkit ja täydennä säännöt.**

Axel köpte en ny hockeyklubba.
Den är vit.

Axel osti uuden kiekkomailan.
Se on valkoinen.

Den viittaa aiemmin mainittuun _____-sukuiseen sanaan.

Han gjorde ett mål i första matchen.
Det var snyggt.

Hän teki maalin ensimmäisessä ottelussa.
Se oli komea.

Det viittaa aiemmin mainittuun _____-sukuiseen sanaan.

Axels lag spelade två matcher.
De var tuffa.

Axelin joukkue pelasi kaksi ottelua.
Ne olivat rankkoja.

De/Dom viittaa aiemmin mainittuun _____ sanaan.

OBJEKTIMUODOT

4 **Ida, Lena ja Liam juttelevat. Suomenna alleviivatut kohdat.**

Lena

Är Liam sjuk? Jag har inte sett honom i dag.

Onko Liam sairas? En ole nähnyt **1** _____ tänään.

Ida

Jag vet inte ... Vänta, nu ringer han till mig.

En tiedä... Odota, nyt hän soittaa **2** _____.

Hej Liam! Vi talade just om dig. Hur är läget?

Hei Liam! Puhuimme juuri **3** _____. Mitä kuuluu?

Liam

Fint! Du, ska vi gå på bio i kväll? Farsan gav mig 200 kronor.

Hyvää! Kuule, mennäänkö leffaan illalla? Iskä antoi **4** _____ 200 kruunua.

Lena kommer med. Du kan visa henne din Frontside Ollie!

Lena tulee mukaan. Voit näyttää **5** _____ Frontside Olliesi!

Persoonapronominien objektimuotoja käytetään,

- kun pronomini on **tekemisen kohteena eli objektina** *(honom)*.
- **preposition jälkeen** *(till mig, om dig)*.
- ilmaisemaan **kenelle** esim. annetaan tai näytetään jotakin *(Farsan gav mig., Du kan visa henne.)*.

KNÄCK KODEN

5 Täydennä taulukko.

subjektimuoto	objektimuoto	suomennos
jag	_____ mej (puhekieltä)	*minut, minua*
du	_____ dej (puhekieltä)	*sinut, sinua*
han		*hänet, häntä (mies)*
hon		*hänet, häntä (nainen)*
vi	oss	*meidät, meitä*
ni	er	*teidät, teitä*
de, dom (puhekieltä)	dem, dom (puhekieltä)	*heidät, heitä*

den, det	den, det	*sen, sitä*
de, dom (puhekieltä)	dem, dom (puhekieltä)	*ne, niitä*

6 Axel valmistautuu pelimatkalle Ruotsiin. Täydennä pronominien objektimuodot.

1 Vad ska jag ta med _____ till Sverige? *jag*

2 Tränaren sade till _____ att vi ska vara i hamnen klockan halv fem. *vi*

3 ”Ta inte för mycket grejer med _____”, sade han. *ni*

4 Det är inget problem för _____. *jag*

5 Vad bra att jag delar hytt med Matias. Han är en bra typ, jag gillar _____. *han*

6 Jag hinner inte träffa Mia förrän vi reser. Men jag kan ju ringa _____. *hon*

en tränare 5 valmentaja
en hamn 2 satama
en grej 3 tavara
dela I hytt jakaa hytti
hinna IV ehtiä

7 Liam kertoo blogissaan päivästään Idan kanssa. Valitse sopivat persoonapronominit.

Cirkus, fotboll och lyxvilla ...

Igår träffade **1** _____ min kompis Ida. **2** _____ är en ganska speciell typ som sysslar med cirkus och reser runt i Sverige på helgerna. Jag såg **3** _____ en gång i Uppsala och det var häftigt. Hemma hos **4** _____ är det inte så spännande ...

5 _____ gick på en fotbollsmatch på kvällen, Ida och jag. Nyköpings BIS vann. **6** _____ spelade fint och Ida hejade på **7** _____ hela tiden. Sedan var det party hos Idas kompis Jonas. **8** _____ bor i en jättestor villa utanför stan med pool och allt. **9** _____ skulle ha sett den! Jag frågade **10** _____ om de också hade en helikopterplatta. :D

1	**a** jag	**b** mig
2	**a** Hon	**b** Henne
3	**a** hon	**b** henne
4	**a** vi	**b** oss
5	**a** Vi	**b** Oss
6	**a** De	**b** Dem
7	**a** de	**b** dem
8	**a** Han	**b** Honom
9	**a** Ni	**b** Er
10	**a** han	**b** honom

syssla I med harrastaa
häftig, -t, -a hieno, makee
heja I kannustaa, hurrata
en helikopterplatta 1 helikopterin laskeutumisalusta

8 Ruotsin kielessä on uusi pronomini *hen*. Etsi netistä, milloin sitä käytetään.

9 **A** **Idan kaveria Lenaa haastatellaan koulun verkkolehteen. Täydennä sopiva persoonapronomini.**

en stund 3 hetki
trivas II viihtyä
ett intresse 4 kiinnostuksen kohde, harrastus
samma slags saman tyyppinen
utanför ulkopuolella
fika I käydä kahvilla

Ny i klassen och det är kul!

– Hej Lena! Får jag prata med **1** _____ en stund?

2 _____ har precis flyttat till Nyköping och börjat i en ny skola här.

Trivs **3** _____ bra i Nyköpings gymnasium?

– Ja, jättebra! Det är toppen här. Jag och en annan tjej är nya i klassen.

Men redan första dagen kom många elever och pratade med **4** _____.

– Vad tycker du om lärarna?

– **5** _____ är helt okej. Det är lätt att gå och

prata med **6** _____ om jag vill fråga något.

– Så du har fått nya vänner?

– Precis! Jag har fått en massa nya kompisar här.

7 _____ har samma intressen och tycker om samma slags musik.

– **8** _____ träffas väl utanför skolan också.

Vad brukar **9** _____ göra på fritiden?

– Inget speciellt. **10** _____ tittar på film, går och fikar och så.

– Vad ska du göra i kväll?

– Min kusin Ella kommer till Nyköping. **11** _____ har aldrig varit här.

Jag träffar **12** _____ klockan sju på busstationen.

– Tack för intervjun, Lena!

– Tack!

9 **B** **Kuuntele ja tarkista tehtävä 9A. Lue keskustelu parisi kanssa.**

KNÄCK KODEN

Verbit

Elämä on tekemistä, toimintaa ja olemista.
Näitä ilmaistaan verbeillä.

1 **Tunnistatko verbit? Merkitse ne rastilla.**

reser	lyssnar	gillade
sett	åkte	huset
tröja	kommit	göra

2 **Vertaa ruotsin, suomen ja englannin verbien preesensmuotoja. Minkä eron huomaat?**

1	Jag **reser** till Sverige.	Minä matkustan Ruotsiin.	*I travel to Sweden.*
2	Du **reser** till Norge.	Sinä matkustat Norjaan.	*You travel to Norway.*
3	Han **reser** till Danmark.	Hän matkustaa Tanskaan.	*He travels to Denmark.*

Ruotsin kielessä verbeistä opiskellaan neljä muotoa.

perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	suomennos
resa	reser	reste	har rest hade rest	*matkustaa*

VERBIEN TAIVUTUSLUOKAT

- Ruotsin kielessä on neljä verbien taivutusluokkaa eli konjugaatiota.
- Kolmen ensimmäisen taivutusluokan verbit (I–III) taipuvat säännöllisesti.
- Neljännen taivutusluokan verbit (IV) taipuvat epäsäännöllisesti. Ne on opeteltava ulkoa.

3 Täydennä taulukko.

	perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	suomennos
I	träffa	träff_____	träff_____	har/hade träff_____	*tavata*
IIa	ringa höra	ring_____ hör	ring_____ hör_____	har/hade ring_____ har/hade hör_____	*soittaa* *kuulla*
IIb	resa	res_____	res_____	har/hade res_____	*matkustaa*
III	bo	bo_____	bo_____	har/hade bo_____	*asua*
IV	skriva göra	skriv_____ gör	_____ gjor_____	har/hade skriv_____ har/hade gjor_____	*kirjoittaa* *tehdä*

→ EPÄSÄÄNNÖLLISET VERBIT s. 192

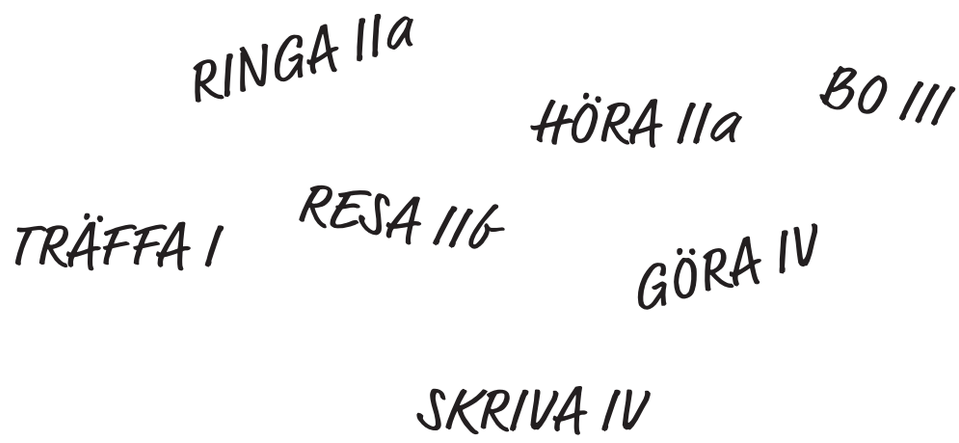

AIKAMUODOT

Preesens

4 **Suomenna lauseet ja täydennä preesensmuotojen päätteet.**

I	**träff**____	Ida träffar Axel i Nyköping.
IIa	**ring**____	Hon ringer honom på kvällen.
IIb	**res**____	Axel reser tillbaka till Finland.
III	**bo**____	Han bor i Jakobstad.
IV	**skriv**____	Han skriver ett meddelande till Ida.

Preesens ilmaisee, mitä **tehdään** tai **tapahtuu** juuri nyt, yleensä tai toistuvasti.

5 **Mitä grillikioskilla tapahtuu? Täydennä preesensmuodot.**

smutsig, -t, -a likainen
en ägare 5 omistaja

1 Axel _____ en korv med bröd vid grillkiosken. *ostaa*

2 En hund _____ och _____ på honom. *tulee* *hyppää*

3 Axels tröja _____ smutsig. *tulee*

4 Han _____ och _____ sin tröja i varuhuset. *menee* *pesee*

5 Hundens ägare Ida _____ ledsen. *on*

6 Axel _____ en tjuga till en ny korv. *saa*

Imperfekti

KNÄCK KODEN

6 Suomenna lauseet ja täydennä imperfektin päätteet.

I	**träff____**	Ida träffade Axel i Nyköping.
IIa	**ring____**	Hon ringde honom på kvällen.
IIb	**res____**	Axel reste tillbaka till Finland.
III	**bo____**	Han bodde i Esbo när han var liten.
IV	**skrev**	Han skrev ett meddelande till Ida.

Imperfekti ilmaisee, mitä **tehtiin** tai **tapahtui** (toimintaa, joka on jo päättynyt).

7 Valitse sopiva aikamuoto verbistä ja suomenna lauseet.

1	Axel _____ sin flickvän Mia igår.	**a** träffar	**b** träffade	**c** har träffat
2	Axel och Mia _____ på bio förra veckan.	**a** går	**b** gick	**c** har gått
3	För en vecka sedan _____ de på en ishockeymatch.	**a** är	**b** var	

8 Ida kertoo päivästään kaverilleen. Valitse ja täydennä tekstiin sopiva verbi.

Jag **1** _____ ute på stan med min hund Hjalmar. Vi **2** _____ förbi en grillkiosk. Där **3** _____ en kille som **4** _____ en varm korv. Hjalmar **5** _____ helt galen. Han hoppade på killen och smutsade ner hans tröja. Jag **6** _____ om ursäkt och **7** _____ honom en tjuga till en ny korv. Gissa om jag skämdes! Men killen **8** _____ ganska snygg ut.

1	var / hade	**5**	blev / sov
2	drack / gick	**6**	bad / kom
3	stod / satte	**7**	tog / gav
4	åt / vann	**8**	såg / sade

förbi ohi
galen, galet, galna hullu
smutsa I ner sotkea, liata
gissa I arvata
skämmas II hävetä

Perfekti

9 Suomenna lauseet ja täydennä perfektimuodot.

I	_____ **träff**_____	Ida har träffat Axel i Nyköping.
IIa	_____ **ring**_____	Nu har hon ringt honom flera gånger.
IIb	_____ **res**_____	Axel har rest tillbaka till Finland.
III	_____ **bo**_____	Han har alltid bott i Esbo.
IV	_____ **skriv**_____	Han har igen skrivit ett meddelande till Ida.

Perfekti ilmaisee, mitä **on tehty** tai **tapahtunut**.

10 Ruokapöydällä on äidin viesti Axelille. Täydennä perfektimuodot vihjeiden avulla.

Hej Axel!

Du frågade om jag kunde ge dig 20 euro till biobiljetter.

Du kan få det om du svarar JA på följande frågor:

1 _____ du _____ ditt rum?

2 _____ du _____ bilen?

Du lovade göra det igår.

3 _____ du _____ dina läxor?

Kram!

Mamma

en biobiljett 3 elokuvalippu
följande seuraava
lova I luvata

1 Oletko siivonnut
2 Oletko pessyt
3 Oletko lukenut

11 Lue Idan saama viesti ja täydennä perfektimuodot vihjeiden mukaan.

Tjena Ida!

Vad **1** _____ du _____ på sistone?

Jag **2** _____ inte _____ av dig på länge.

Själv **3** _____ jag _____ matcher nästan varje helg.

Det **4** _____ _____ jobbigt i skolan också. Och min

dator **5** _____ _____ sönder! Men ingen panik.

Pappa **6** _____ _____ att jag får en ny

– om jag tvättar hans bil och dammsuger hela huset och städar garaget …

Jag vet inte om jag orkar!

Hör av dig!
Liam

1 göra IV
2 höra II
3 ha IV
4 vara IV
5 gå IV
6 lova I *(luvata)*

på sistone viime aikoina
sönder rikki
ett garage 5 autotalli
orka I jaksaa

12 Työskennelkää pareittain. Kysykää ja vastatkaa vuorotellen, mitä ette ole koskaan tehneet.

köpa II

Vad har du aldrig köpt?

Jag har aldrig köpt röda jeans.

1 se IV
2 ha IV
3 prova I
4 äta IV
5 säga IV
6 läsa II

13 Tee parisi kanssa ”Oletko koskaan…?” -kysymyksiä. Käyttäkää tehtävän 12 verbejä.

Har du någonsin köpt röda jeans?

Ja, det har jag. /
Nej, det har jag inte.

Pluskvamperfekti

14 Suomenna lauseet ja täydennä pluskvamperfektimuodot.

I	_____ **träff**_____	Ida berättade att hon hade träffat Axel i Nyköping.
IIa	_____ **ring**_____	Ida hade ringt Axel flera gånger.
IIb	_____ **res**_____	Axel hade rest tillbaka till Finland.
III	_____ **bo**_____	Ida ville veta om Axel hade bott i Esbo hela sitt liv.
IV	_____ **skriv**_____	Följande dag hade Axel skrivit ett meddelande till Ida.

Pluskvamperfekti ilmaisee, mitä **oli tehty** tai **tapahtunut**.

15 Axel huomaa myöhästyvänsä koulusta ja hän yrittää keksiä selityksiä. Täydennä pluskvamperfektimuodot.

vakna I herätä
hämta I hakea

1 Jag vaknade inte eftersom jag _____ _____ engelska hela natten. (plugga I)

2 Jag _____ _____ min telefon hemma och måste hämta den. (glömma II)

3 Bussen kom inte eftersom den _____ _____. (krocka I *kolaroida*)

4 Jag kunde inte komma in eftersom någon _____ _____ dörren. (låsa II *lukita*)

16 Mitä Ida oli tehnyt pienenä? Jatka virkkeitä suomennosten mukaan.

Mamma berättade att Ida ...

1 oli rakastanut lihapullia.

2 oli laulanut paljon.

3 oli syönyt paljon jäätelöä.

4 oli pessyt koiran äidin shampoolla. (shampoo *schampo, -t*)

Ajanmääreitä

17 **Poimi Axelin ja hänen kaverinsa keskustelusta ajanmääreet ja täydennä ne taulukkoon.**

– Hej Axel! Hur var matchen igår?
– Det gick bättre! Förra veckan förlorade vi med 2–3. Igår vann vi!
– Grattis! När har ni nästa match? Jag skulle gärna komma och se på den. Är det nästa vecka eller …?
– Nej, vi spelar i Uleåborg om två veckor.
– Okej, det är ganska lång väg till Uleåborg. Jag tror inte att jag kan komma. Jag åkte tåg dit i somras och det tog många timmar.
– Ja, det är sant. Vad gör du i kväll, förresten? Kommer du med på gym?
– Jag orkar inte idag, jag tänker sova. I morgon åker jag till Stockholm.
– Har du redan packat?
– Nej, men jag börjar nu.

nykyinen ja tuleva aika	
tänään	
tänä iltana	
nyt	
huomenna	
ensi viikolla	
kahden viikon päästä	
ensi kesänä	nästa sommar
ensi vuonna	nästa år

mennyt aika	
silloin	då
eilen	
viime viikolla	
kaksi viikkoa sitten	för två veckor sedan
viime kesänä	
viime vuonna	förra året, i fjol

TUSEN TIPS

Opettele yleisimmät **ajanmääreet**, jotka liittyvät nykyisen, tulevan ja menneen ajan aikamuotoihin. Preesensin kanssa käyvät mm. *nyt*, *tänään* ja *huomenna*. Imperfektin kanssa sopivat esim. *eilen*, *viime viikolla* ja *kaksi viikkoa sitten*.

18 **Osaatko epäsäännöllisten verbien taivutuksen? Täydennä taulukko ja tarkista vastauksesi aakkosellisesta verbiluettelosta sivuilta 192–193. Merkitse verbit, joiden taivutus sinun on kerrattava.**

TUSEN TIPS

Aakkosjärjestyksen sijaan voit opetella epäsäännöllisiä verbejä **ryhmittelemällä** niitä esim. tärkeysjärjestyksen tai samankaltaisen taivutuksen mukaan.

1	vara	är		varit	
2	finnas	finns	fanns	funnits	
3	bli	blir			*tulla jksk*
4	ha	har			
5	göra				
6	säga				*sanoa*
7	veta			vetat	
8	förstå		förstod		*ymmärtää*
9	se			sett	
10	få	får		fått	
11	ge		gav		
12	ta	tar			
13	gå			gått	
14	komma	kommer			
15	fara	far		farit	*lähteä, mennä*
16	fortsätta		fortsatte	fortsatt	*jatkaa*
17	stå				*seisoa*
18	sitta				
19	ligga			legat	*maata; olla; sijaita*
20	springa		sprang		*juosta*
21	kunna				*osata; voida*
22	vilja	vill		velat	*haluta, tahtoa*
23	dricka	dricker			
24	äta		åt		
25	sova		sov		
26	skriva	skriver			
27	sälja			sålt	*myydä*

28	hålla				*pitää, pidellä*
29	låta		lät	låtit	*antaa, sallia; kuulostaa*
30	hinna	hinner			
31	sätta	sätter			*asettaa, laittaa*
32	lägga		lade		*laittaa, panna*
33	finna	finner	fann		
34	be			bett	*pyytää; rukoilla*
35	bjuda		bjöd		*tarjota; kutsua*
36	njuta			njutit	*nauttia*
37	sjunga	sjunger			
38	le			lett	
39	gråta	gråter		gråtit	*itkeä*
40	bära		bar	burit	*kantaa*
41	stiga	stiger			
42	flyga			flugit	
43	falla		föll		*pudota; kaatua*
44	dö			dött	
45	vinna	vinner			
46	välja		valde		

47	ljuga	ljuger	ljög	ljugit	*valehdella*
48	stjäla	stjäl	stal	stulit	*varastaa*
49	binda	binder	band	bundit	*sitoa*
50	slå	slår	slog	slagit	*lyödä*
51	skjuta	skjuter	sköt	skjutit	*ampua; työntää*
52	bita	biter	bet	bitit	*purra*
53	dra	drar	drog	dragit	*vetää*
54	skrika	skriker	skrek	skrikit	*huutaa, kiljua*
55	rida	rider	red	ridit	*ratsastaa*
56	riva	river	rev	rivit	*repiä*
57	frysa	fryser	frös	frusit	*jäätyä; pakastaa; palella*
58	brinna	brinner	brann	brunnit	*palaa*

Kaikki aikamuodot

19 **Jalkapallojoukkue Nyköpings BIS twiittaa kannattajilleen. Valitse sopiva aikamuoto.**

spela	spelar	spelade	har/hade spelat

heja I på kannustaa
stark, -t, -a vahva
sant totta
förlora I hävitä
Tack för stödet. Kiitos tuesta.

1 BIS _____ mot Sirius i kväll. Kom med och heja på oss! #twittboll

2 Hej @bissarna! Ni _____ jättebra mot Vasalund förra veckan. Kämpa på!

3 Tackar @Viktorek. BIS _____ _____ tre hemmamatcher nu och laget har alltid vunnit.

4 Hallå @bissarna! Hemma är ni starka. Det är viktigt att ni _____ bra mot IFK Luleå om två veckor.

5 Så sant @fotbollskanalen! Förra sommaren _____ vi _____ sju hemmamatcher innan vi förlorade.

6 Tack för stödet. Idag ska vi _____ vår bästa match. #twittboll

20 **A Axelin kouluun tullut uusi opiskelija kertoo itsestään. Täydennä preesensmuodot ja suomenna lauseet.**

en lyxjakt 3 luksusjahti
kinesiska, -n kiinan kieli
en klassiker 5 klassikko

Jag **1** _____ i Monaco på somrarna.

Vi **2** _____ också en lyxjakt där.

Jag **3** _____ franska och kinesiska.

Jag **4** _____ två böcker varje vecka, helst klassiker.

Min farbror **5** _____ på NASA i Florida.

Jag **6** _____ faktiskt bli astronaut.

Jag **7** _____ fotboll och

8 _____ också Zlatan Ibrahimović.

1 asun
2 on
3 puhun
4 luen
5 työskentelee
6 aion *(tänka II)*
7 rakastan
8 tunnen

20 **B Axelin ryhmän uusi opiskelija muistelee elämäänsä Monacossa. Muuta tehtävän 20A lauseet imperfektiin.**

21 Axelin kouluun tulleen uuden opiskelijan jutut herättävät ihmetystä. Kysykää ja vastatkaa ruotsiksi pareittain.

A kysyy kohdat 1–5 ja tarkistaa B:n vastaukset.

B kysyy kohdat 6–10 ja tarkistaa A:n vastaukset.

A	B
1 Hur länge ____ i Monaco? (olet asunut) **Jag har bott** där i åtta år.	1 Hur länge **har du bott** i Monaco? ____ där i åtta år. (Olen asunut)
2 Vad ____ er lyxjakt? (maksoi) **Den kostade** 30 miljoner euro.	2 Vad **kostade** er lyxjakt? ____ 30 miljoner euro. (Se maksoi)
3 ____ på Formel 1-tävlingen? (Oletko ollut) Klart att **jag har varit**!	3 **Har du varit** på Formel 1-tävlingen? Klart att ____! (olen ollut)
4 ____ också ____ kinesiska? (Osaatko kirjoittaa) Ja, det **kan jag**.	4 **Kan du** också **skriva** kinesiska? Ja, det ____. (osaan)
5 Vad ____ din favoritbok? (on) **Jag har** många favoritböcker. Det **är** svårt att välja.	5 Vad **är** din favoritbok? ____ många favoritböcker. (Minulla on) Det ____ svårt att välja. (on)
6 Hur länge **har** din farbror **jobbat** på NASA? Han ____ där i 25 år. (on työskennellyt)	6 Hur länge ____ din farbror ____ på NASA? (on työskennellyt) Han **har jobbat** där i 25 år.
7 Varför **vill du bli** astronaut? ____ ett spännande yrke. (Se on)	7 Varför ____ astronaut? (haluat tulla) **Det är** ett spännande yrke.
8 I vilket lag **spelar du fotboll**? ____ i AS Monaco. (Minä pelaan)	8 I vilket lag ____? (pelaat jalkapalloa) **Jag spelar** i AS Monaco.
9 **Känner du** verkligen Zlatan? Ja, jag ____ honom länge. (olen tuntenut)	9 ____ verkligen Zlatan? (Tunnetko) Ja, jag **har känt** honom länge.
10 När **träffade du** honom senast? ____ honom för två veckor sedan. (Minä näin)	10 När ____ honom senast? (tapasit) **Jag såg** honom för två veckor sedan.

DEL 2

Sportsnack

Kurssin toisen osan aiheena on urheilu. Tekstissä esitellään Ruotsissa salibandya pelaava Sanna Roisko. Tutustut urheilevaan Ruotsiin ja pääset mukaan suomenruotsalaisten viestikarnevaaliin.

TAVOITTEET

- osaat kertoa liikuntaharrastuksistasi
- harjoittelet kannustamista
- kertaat kysymysten tekemistä
- kirjoitat lyhyen viestin, kommentin blogiin ja blogipäivityksen sekä pidät treenipäiväkirjaa ruotsiksi
- kertaat päälauseen sanajärjestyksen ja apuverbit

KOMBINERA.

1 Mitä urheilusanoja tunnistat ruotsiksi?
Yhdistä oikea sana oikeaan kohtaan.

1 en boll
2 en spelare
3 ett mål
4 en målvakt
5 en domare
6 en tränare
7 vinner
8 förlorar
9 publik
10 en läktare

SPELA.

2 Muodostakaa 4–5 hengen ryhmiä. Heittäkää ryhmässä palloa.
Se, joka saa pallon, sanoo jonkin urheiluun liittyvän sanan ruotsiksi.
Se ryhmä voittaa, jonka pallo pysyy pisimpään liikkeessä.

SÖK PÅ NÄTET.

3 **A** Etsi tunnettuja ruotsalaisia urheilijoita seuraaviin lajeihin.

Svenska sportkändisar

1 ishockey
2 fotboll
3 friidrott
4 skidåkning
5 simning
6 orientering
7 *oma valinta*
8 *oma valinta*

PRESENTERA.

3 **B** Työskennelkää 3–4 henkilön ryhmissä. Jokainen ryhmän jäsen esittelee yhden tehtävän 3A urheilijoista ruotsiksi.

- namn *nimi*
- ålder *ikä*
- gren *laji*
- karriär *ura*

Suomalaisia urheilijoita Ruotsissa

KUL att veta

Niin suomalaiset kuin ruotsalaisetkin ovat urheiluhullua kansaa. Usein suomalaiset urheilijat löytävät tiensä myös Ruotsin peliareenoille. Suomen rakkain jääkiekkovastustaja Ruotsi on kautta aikojen houkutellut suomalaisia pelaajia eri sarjoihin. Ruotsin vahva jalkapallokulttuuri on sekin usein saanut suomalaisväriä.

FUNDERA.

4 **Pohdi kysymyksiä parisi kanssa.**

- Tiedättekö suomalaisia urheilijoita, jotka joko harjoittelevat tai urheilevat ammatikseen Ruotsissa? Etsikää tietoa netistä.
- Miltä tuntuisi lähteä ulkomaille urheilemaan? Mitä ongelmia saattaisi olla edessä? Mitä hyvää siitä seuraisi?

LYSSNA OCH VÄLJ.

5 **Kuuntele teksti 2, joka kertoo salibandytähdestämme Ruotsissa. Valitse oikea vaihtoehto.**

1 Sanna Roisko pelaa
- **a** Göteborgissa.
- **b** Gotlannissa.
- **c** Tukholmassa.

2 Alussa Sanna
- **a** ei tullut toimeen joukkueensa kanssa.
- **b** ei puhunut ruotsia.
- **c** ei ymmärtänyt paikallista murretta.

3 Sanna Roisko harjoittelee
- **a** 3–4 kertaa viikossa.
- **b** 4–5 kertaa viikossa.
- **c** 4–6 kertaa viikossa.

4 Pelaamisen lisäksi hän
- **a** käy salilla ja juoksee.
- **b** käy joogassa ja juoksee.
- **c** käy salilla ja hiihtää.

5 Sanna rakastaa lajiaan, vaikka
- **a** hän ei aina voita.
- **b** hänen täytyy työskennellä muiden kanssa.
- **c** joukkueella on harvoin vapaita viikonloppuja.

TEXT 2

Ett nytt sportliv i Sverige

Flytta till Sverige? Aldrig i livet! Det tänkte finländaren Sanna Roisko från Tavastehus. Ändå bor hon idag i Sverige. Orsaken är hennes stora passion, innebandy.

– Sportchefen i Endre IF mejlade och ringde mej gång på gång. Han ville att jag skulle börja spela på Gotland.

Först sade Sanna nej flera gånger. Sedan tänkte hon om.

– Varför inte? Man kan alltid åka hem om man inte trivs!

Men Sanna gillar livet i Sverige.

– Alla i mitt lag var snälla och välkomnande. Det enda svåra var språket.

I början förstod Sanna inte ett ord! Lagkamraterna och tränaren talade gotländsk dialekt. Den är knepig, tycker Sanna. Men idag är svenskan inget problem längre.

– Jag gillade svenska i skolan. Svenska var lättare än engelska!

Sanna i VM-finalen i S:t Gallen, här tillsammans med Sveriges Emelie Lindström.

Idag tränar Sanna och laget fyra till sex gånger per vecka. Mest spelar de innebandy, men de går också på gym och joggar.

Sanna säger att en bra innebandyspelare måste vara i god fysisk form. Dessutom ska man kunna fungera i ett lag.

Under säsongen spelar Sannas lag en eller två matcher varje helg.

– Vi har nästan inga lediga veckoslut, alltså.

Sanna älskar ändå sin gren.

– I innebandy får man jobba ihop med sitt lag. Man får lyckas. Och gärna vinna!

"I innebandy får man jobba ihop med sitt lag."

Det här är Sanna Roisko

Född: den 3 april 1991
Modersmål: finska
Språkkunskaper: svenska, engelska
Lag: Endre IF, Finlands landslag
Position: back
Spelarnummer: 81
Moderklubb: RuRu-JSB, Tavastehus
Styrka som innebandyspelare: bollskicklighet
Framgångar: bland annat Årets Rookie i Sverige
Älskar: choklad, sol, bastu
Hatar: att diska
Bästa minne som innebandyspelare: SM-finaler och VM-final

ett landslag 5 maajoukkue
en position 3 pelipaikka
en back 2 puolustaja
en moderklubb 2 kasvattajaseura
en styrka 1 vahvuus
bollskicklighet, -en pallonkäsittelytaito
en framgång 2 menestys
Årets Rookie Vuoden tulokas
sol, -en aurinko
bästa minne paras muisto
en SM-final 3 Ruotsin mestaruus -finaali (svenska mästerskap)
en VM-final 3 maailmanmestaruusfinaali (världsmästerskap)

TEXT 2

Ett nytt sportliv i Sverige

Uusi urheiluelämä Ruotsissa

flytta	**muuttaa**	**flytta, flyttar, flyttade,** har **flyttat I**
till Sverige	**Ruotsiin**	
Aldrig i livet!	**Ei ikinä!**	
tänkte	**ajatteli**	**tänka, tänker, tänkte,** har **tänkt II**
finländaren	**suomalainen** (henkilö)	**en finländare, finländaren, finländare, finländarna 5**
från Tavastehus	Hämeenlinnasta	
ändå	kuitenkin	
idag	**nykyään**	
i Sverige	**Ruotsissa**	
orsaken	syy	en orsak, orsaken, orsaker, orsakerna 3
hennes **stora** passion	hänen **suuri** intohimonsa	**stor, stort, stora** en passion, passionen, passioner, passionerna 3
innebandy	**salibandy**	**innebandy, innebandyn**
sportchefen i Endre IF	Endre IF:n urheilutoimenjohtaja	en chef, chefen, chefer, cheferna 3
mejlade och ringde mej	**kirjoitti sähköpostia ja soitti minulle**	**mejla, mejlar, mejlade,** har **mejlat I** **ringa, ringer, ringde,** har **ringt II**
gång på gång	kerta toisensa jälkeen	
ville	**halusi**	**vilja, vill, ville,** har **velat IV**
skulle börja spela	**alkaisin pelata**	**börja, börjar, började,** har **börjat I** **spela, spelar, spelade,** har **spelat I**
på Gotland	Gotlannissa	
först	**ensin**	
sade nej	kieltäytyi	säga nej, säger nej, sa(de) nej, har sagt IV nej
flera gånger	**useita kertoja**	**en gång, gången, gånger, gångerna 3**
Sedan tänkte hon om.	Sitten hän muutti mielensä.	tänka om, tänker om, tänkte om, har tänkt II om
Varför inte?	**Miksi ei?**	
man kan alltid **åka hem**	aina voi **lähteä kotiin**	**åka, åker, åkte,** har **åkt II**
om man inte **trivs**	jos ei **viihdy**	**trivas, trivs, trivdes,** har **trivts II**
men	**mutta**	
gillar livet	pitää elämästä	ett liv, livet
alla i mitt **lag**	kaikki **joukkueessani**	**ett lag, laget, lag, lagen 5**
snälla	**kilttejä**	**snäll, snällt, snälla**
välkomnande	toivottivat tervetulleeksi	
det enda **svåra**	ainoa **vaikea** asia	**svår, svårt, svåra**
språket	**kieli**	**ett språk, språket, språk, språken 5**

i början	**alussa**	
förstod	**ymmärsi**	**förstå, förstår, förstod,** har **förstått IV**
inte ett ord	**ei sanaakaan**	**ett ord, ordet, ord, orden 5**
lagkamraterna	**joukkuetoverit**	**en kamrat, kamraten, kamrater, kamraterna 3**
tränaren	**valmentaja**	**en tränare, tränaren, tränare, tränarna 5**
gotländsk dialekt	Gotlannin murre	en dialekt, dialekten, dialekter, dialekterna 3
knepig	hankala, vaikea	knepig, knepigt, knepiga
tycker Sanna	Sannan **mielestä**	**tycka, tycker, tyckte,** har **tyckt II**
inget problem längre	**ei enää ongelma**	**ett problem, problemet, problem, problemen 5**
lättare än	helpompi kuin	
tränar	**harjoittelee**	**träna, tränar, tränade,** har **tränat I**
fyra till sex gånger per vecka	**neljästä kuuteen kertaa viikossa**	**en vecka, veckan, veckor, veckorna 1**
mest	enimmäkseen	
går också på gym	**käyvät myös salilla**	**gå, går, gick,** har **gått IV**
joggar	**hölkkäävät**	**jogga, joggar, joggade,** har **joggat I**
säger	**sanoo**	**säga, säger, sa(de),** har **sagt IV**
en innebandyspelare	**salibandynpelaaja**	**en spelare, spelaren, spelare, spelarna 5**
måste	**täytyy**	**måste, måste**
i god fysisk form	hyvässä fyysisessä kunnossa	
dessutom	sitä paitsi, sen lisäksi	
ska man **kunna** fungera	pitää **osata** toimia	**kunna, kan, kunde,** har **kunnat IV** fungera, fungerar, fungerade, har fungerat I
under säsongen	kauden aikana	en säsong, säsongen, säsonger, säsongerna 3
två matcher	**kaksi ottelua**	**en match, matchen, matcher, matcherna 3**
varje helg	**joka viikonloppu**	**en helg, helgen, helger, helgerna 3**
Vi har nästan inga lediga **veckoslut**, alltså.	Meillä ei siis juuri ole vapaita **viikonloppuja**.	ledig, ledigt, lediga **ett veckoslut, veckoslutet, veckoslut, veckosluten 5**
älskar	**rakastaa**	**älska, älskar, älskade,** har **älskat I**
sin gren	**lajiaan**	**en gren, grenen, grenar, grenarna 2**
jobba ihop	**työskennellä** yhdessä	**jobba, jobbar, jobbade,** har **jobbat I**
Man får lyckas.	**Saa onnistua.**	**få, får, fick,** har **fått IV** **lyckas, lyckas, lyckades,** har **lyckats I**
med sitt lag	joukkueensa kanssa	
Och gärna **vinna**!	Ja mielellään **voittaa**!	**vinna, vinner, vann,** har **vunnit IV**

LÄS OCH SKRIV.

6 **A** Lue teksti ja kirjoita suomeksi, mitä Sanna Roisko sanoo seuraavista asioista.

4 salibandy

1 Ruotsiin muuttaminen

3 ruotsin kieli

2 joukkue

JOBBA MED KOMPISEN.

6 **B** Kerro parillesi tekstin pääsisältö ruotsiksi tehtävän 6A avulla.

LYSSNA OCH UPPREPA.

7 **A** Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kirjaimiin.

G lausutaan sanan alussa,

- kuten [g], kun sitä seuraa a, å, o tai u.

1 **g**ånger **2** **g**otländsk **3** **g**år

- kuten [j], kun sitä seuraa e, i, y, ä tai ö.

4 **g**illar **5** **g**ym **6** **g**ärna

LYSSNA OCH UPPREPA.

7 **B** Kuuntele ja toista lauseet.

1 Sanna sade nej flera gånger.
2 Hon gillar livet i Sverige.
3 Tränaren talade gotländsk dialekt.
4 Sanna går på gym.
5 En bra innebandyspelare måste vara i god fysisk form.

SÖK I TEXTEN.

8 **A** Etsi sanat ja ilmaukset tekstistä. Taivuta verbit.

1 harjoitella
2 käydä salilla
3 hölkätä
4 rakastaa
5 useita kertoja
6 joukkueessa
7 alussa
8 joka viikonloppu

SKRIV.

8 **B** Tee viisi lausetta. Käytä jokaisessa lauseessa yhtä ilmausta tehtävän 8A kohdista 1–4 ja yhtä ilmausta kohdista 5–8.

Gotlanti – Ruotsin suurin saari

KUL att veta

Tiesitkö, että kaksi Peppi Pitkätossu -elokuvaa on kuvattu Visbyssä Gotlannissa? Elokuvissa nähdään idyllinen pikkukaupunki kivikatuineen ja puutaloineen.

Gotlanti on toki paljon muutakin. Turistit ihailevat sen hiekkarantoja, merta ja rannikon kalkkikivipilareita eli raukkeja. Yksi kaikkien aikojen tunnetuimmista elokuvaohjaajista, Ingmar Bergman, asui ja kuvasi elokuviaan saarella. Kesällä Gotlannissa järjestetään Bergman-festivaali, keskiaikaviikko ja Ruotsin politiikan supertapahtuma *Almedalsveckan*.

Saarella on paljon urheilutoimintaa vanhoista gotlantilaisista perinnelajeista salibandyyn, koripalloon, hevosurheiluun ja golfiin. Gotlanti on tunnettu myös Pohjoismaiden suurimmasta purjehduskisasta sekä maailman suurimmasta endurokilpailusta.

FYLL I.

9 A Täydennä Sanna Roiskolle esitetyt kysymykset vihjeiden perusteella.

1 _____ var det att flytta till Sverige? *(Millaista)*

2 _____ ringde dig och _____? *(Kuka, miksi)*

3 _____ var alla i ditt lag? *(Millaisia)*

4 _____ tycker du om svenskan? *(Mitä)*

5 _____ tränar du per vecka? *(Kuinka usein)*

6 _____ går du på gym och joggar? *(Miksi)*

7 _____ har ni matcher? *(Milloin)*

8 _____ tycker du om din gren? *(Mitä)*

FRÅGA OCH SVARA.

9 B Esitä parillesi tehtävän 9A kysymykset. Parisi vastaa tekstin avulla. Kysykää ja vastatkaa vuorotellen.

SKRIV.

10 Kirjoita lauseet uudelleen taulukkoon. Aloita alleviivatulla.

1 Sanna bor på Gotland idag.

2 Hon trivs jättebra där.

3 Hon talar nu svenska bra, även om det var svårt i början.

4 Hon spelar innebandy varje helg.

5 Hon reser hem till Finland på semestern.

→ PÄÄLAUSEEN SANAJÄRJESTYS s. 78

	tekeminen	tekijä	muut lauseenjäsenet
1 Idag			
2 Där			
3 Även om det var svårt i början,			
4 Varje helg			
5 Hem till Finland			

JOBBA MED KOMPISEN.

11 Käännä suomenkieliset lauseet ruotsiksi ja tarkista parisi lauseet.

A	B
1 **Mihin Sanna Roisko muutti?**	1 Vart flyttade Sanna Roisko?
2 Hon flyttade till Sverige.	2 **Hän muutti Ruotsiin.**
3 **Mistä Sanna on kotoisin?**	3 Varifrån kommer Sanna?
4 Hon kommer från Finland.	4 **Hän on kotoisin Suomesta.**
5 **Missä hän asuu nykyään?**	5 Var bor hon idag?
6 Hon bor i Sverige.	6 **Hän asuu Ruotsissa.**
7 **Mikä oli vaikeaa alussa?**	7 Vad var svårt i början?
8 I början förstod hon inte ett ord.	8 **Alussa hän ei ymmärtänyt sanaakaan.**
9 Vad spelar Sanna?	9 **Mitä Sanna pelaa?**
10 **Hän pelaa salibandya.**	10 Hon spelar innebandy.
11 Hur ofta tränar Sanna?	11 **Kuinka usein Sanna harjoittelee?**
12 **Hän harjoittelee 4–6 kertaa viikossa.**	12 Hon tränar fyra till sex gånger i veckan.
13 När har de matcher?	13 **Milloin heillä on otteluja?**
14 **Heillä on otteluja joka viikonloppu.**	14 De har matcher varje helg/ veckoslut.
15 Varför älskar Sanna sin gren?	15 **Miksi Sanna rakastaa lajiaan?**
16 **Hän saa onnistua ja voittaa.**	16 Hon får lyckas och vinna.

FYLL I.

12 **Sannan kaveri Robin sai ammattilaissopimuksen Tanskan jalkapalloliigaan. Täydennä vihjeen mukaan.**

Allt är svårt **1** _____! Det vet också Robin som **2** _____ Danmark för ett år sedan. Först ville han inte men sedan tänkte han: **3** "_____" Han bor nu i Köpenhamn och spelar fotboll. *Brøndby FC* heter hans nya **4** _____. Robin trodde inte att han skulle ha **5** _____ med språket. Han **6** _____ i skolan, men hans nya **7** _____ talade naturligtvis danska. "Och det är inte alls samma sak", säger Robin. Jag **8** _____ ganska mycket när jag läste, men det var jättesvårt att tala. Robin kan inte **9** _____ till Finland ofta, eftersom han har **10** _____ varje helg.

1 alussa
2 muutti (+ prepositio)
3 Miksi ei?
4 joukkue
5 ongelmia
6 piti ruotsin kielestä
7 joukkuetoverit
8 ymmärsin
9 matkustaa kotiin
10 otteluita

Stafettkarnevalen – Euroopan suurin koululaisurheilu-tapahtuma

KUL att veta

Vuodesta 1961 suomenruotsalaiset koululaiset – alakoululaisista lukiolaisiin – kokoontuvat joka kevät iloiseen viestijuoksutapahtumaan. Kaksipäiväinen kilpailu järjestetään useimmiten Helsingin Olympiastadionilla.

Kouluissa harjoitellaan paitsi viestijuoksua, myös kannustuslauluja ja -riimejä, sekä ommellaan ja askarrellaan koulun teemaan sopivia asuja huutosakeille *(hejarklack)*. Parhaat juoksijat ja paras huutosakki palkitaan. Lopuksi osallistujat ottavat ilon irti Linnanmäellä.

SÖK PÅ NÄTET.

13 Etsi netistä *Stafettkarnevalen*-tapahtuman kuvia ja kannustuslauluja.

Tema
IDROTT

URHEILULAJEJA IDROTTSGRENAR

pelata	**spela I**
golfia	**golf**
jalkapalloa	**fotboll**
jääpalloa	**bandy**
jääkiekkoa	**(is)hockey**
koripalloa	**basket, korgboll**
käsipalloa	**handboll**
lentopalloa	**volleyboll**
pesäpalloa	**boboll**
salibandya	**innebandy**
sulkapalloa	**badminton**
tennistä	**tennis**

harrastaa	**träna I**
	hålla IV på med
cheerleadingiä	**cheerleading**
hiihtämistä	**skidåkning**
joukkueurheilulajeja	**lagsporter**
juoksua	**löpning**
nyrkkeilyä	**boxning**
painia	**brottning**
parkouria	**parkour**
ratsastusta	**ridning**
suunnistusta	**orientering**
taistelulajeja	**kampsporter**
taitoluistelua	**konståkning**
yleisurheilua	**friidrott**

käydä	**gå IV**
joogassa	**på yoga**
pilateksessa	**på pilates**
jumpassa	**på gympa**
salilla	**på gym**
tanssitunneilla	**på danslektion**
treeneissä	**på träning**

SPELA PANTOMIM.

14 Esitä eri urheilulajeja pantomiimina. Parisi arvaa ruotsiksi.

Tränar du boxning?

Hej, jag vet ...!
Du spelar ishockey.

URHEILUTEKEMISTÄ ATT SPORTA

hiihtää	**åka II skidor**
hävitä	**förlora I**
hölkätä	**jogga I**
juosta	**löpa II, springa IV**
kilpailla	**tävla I**
kuntoilla	**motionera I**
lasketella	**åka II utför**
liikkua	**röra II på sig**
loukkaantua	**skada I sig**
luistella	**åka II skridskor**
lumilautailla	**åka II snowboard**
pitää itsensä kunnossa	**hålla IV sig i trim**
ratsastaa	**rida IV**
skeitata	**åka II skateboard, skejta I**
suunnistaa	**orientera I**
uida	**simma I**
urheilla	**idrotta I, sporta I**
venytellä	**stretcha I**
voittaa	**vinna IV**

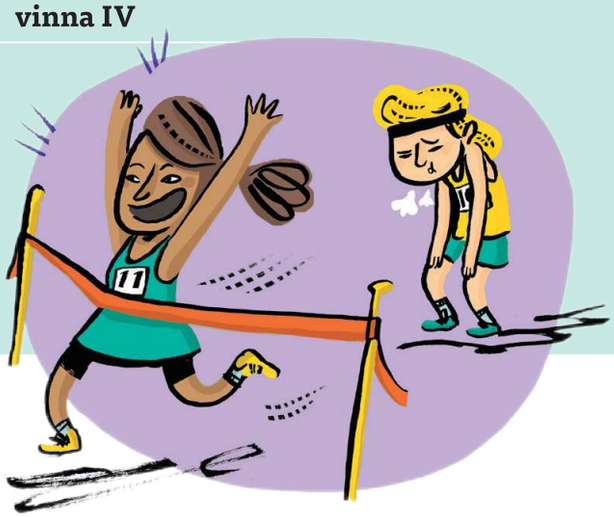

FYLL I.

15 A Täydennä kysymykset vihjeen mukaan.

1 _____ du varje dag?

2 Gillar du att _____?

3 Tycker du om att _____?

4 _____ du någonsin _____?

5 _____ du _____ på vintern?

6 Kan du _____?

7 Brukar du _____ efter träningen?

8 _____ du någonsin _____?

någonsin koskaan
bruka I olla tapana

1 kuntoilla
2 kilpailla
3 hölkätä
4 suunnistaa
5 hiihtää
6 skeitata
7 venytellä
8 ratsastaa

JOBBA MED KOMPISEN.

15 B Kysy ja vastaa parisi kanssa vuorotellen tehtävän 15A kysymyksiin.

Motionerar du varje dag? — Ja, det gör jag. / Nej, det gör jag inte.

Har du någonsin ridit? — Ja, det har jag. / Nej, det har jag inte.

FYLL I.

16 Muodosta verbistä henkilö.

	tekeminen	**tekijä**
	orientera I	en orienter**are** 5
	suunnistaa	*suunnistaja*
1	löpa II	
	juosta	
2	träna I	
	harjoitella	
3	idrotta I	
	urheilla	
4	spela I	
	pelata	
5	vinna IV	
	voittaa	

SKRIV.

17 Sannan ystävä yllättää hänet ruotsinkielisellä viestillä. Kirjoita Sannan vastaus (30–50 sanaa).

Hej Sanna!

Hur har du det? Jag har inte hört nånting av dej sedan du flyttade till Sverige. Trivs du på Gotland? Hur är dina lagkamrater? Jag har tänkt besöka dej under höstlovet. Är det okej? Eller har ni matcher då?

Här är allt som vanligt. Jag har så mycket att göra i skolan. Tråkigt! Jag måste ännu berätta att Lea och Peter är tillsammans igen! Kul va? Men nu måste jag gå.

Hör av dej!
Kram, Anna-Kaisa

VARUSTEITA	UTRUSTNING
jalkapallokengät	**fotbollsskor**, fotbollsskorna
juoksukengät	**löparskor**, löparskorna
kiekko	**en puck**, pucken, puckar, puckarna 2
kypärä	**en hjälm**, hjälmen, hjälmar, hjälmarna 2
lenkkarit	**joggingskor**, joggingskorna
luistin	**en skridsko**, skridskon, skridskor, skridskorna 3
maila (esim. jääkiekossa)	**en klubba**, klubban, klubbor, klubborna 1
maila (esim. tenniksessä)	**en racket**, racketen, racketar, racketarna 2
monot	**pjäxor**, pjäxorna
pallo	**en boll**, bollen, bollar, bollarna 2
sauva	**en stav**, staven, stavar, stavarna 2
suksi	**en skida**, skidan, skidor, skidorna 1
suojus	**ett skydd**, skyddet, skydd, skydden 5
uimahousut	**badbyxor**, badbyxorna
uimapuku	**en baddräkt**, baddräkten, baddräkter, baddräkterna 3
verkkarit	**en träningsoverall**, träningsoverallen, träningsoveraller, träningsoverallerna 3
verkko	**ett nät**, nätet, nät, näten 5

SKRIV.

18 Kirjoita ruotsiksi, mistä urheilulajista on kyse.

1 Man behöver racket, boll och nät. _____

2 Man behöver boll och nät. _____

3 Man behöver häst och hjälm. _____

4 Man spelar det med klubba och boll på is. _____

5 I Finland kallas det korgboll. _____

6 Man behöver karta och kompass. _____

JOBBA MED KOMPISEN.

19 Mitä mukaan treeneihin? Varusta henkilö lajin mukaan. Kerro parillesi.

1 Robin ska på fotbollsträning. Vad behöver han?

2 Sandra ska åka skidor. Vad behöver hon?

3 Ida ska till simhallen. Vad behöver hon?

4 Du ska på träning. Vad behöver du?

KUKA URHEILEE MISSÄ JA MILLOIN?

VEM SPORTAR VAR OCH NÄR?

erä	**en period**, perioden, perioder, perioderna 3
jäähalli	**en ishall**, ishallen, ishallar, ishallarna 2
kannattaja	**en anhängare**, anhängaren, anhängare, anhängarna 5
katsoja	**en åskådare**, åskådaren, åskådare, åskådarna 5
kilpailu	**en tävling**, tävlingen, tävlingar, tävlingarna 2
kuntosali	**ett gym**, gymmet, gym, gymmen 5
puoliaika	**en halvlek**, halvleken, halvlekar, halvlekarna 2
rata	**en bana**, banan, banor, banorna 1
uimahalli	**en simhall**, simhallen, simhallar, simhallarna 2
urheilukenttä	**en idrottsplan**, idrottsplanen, idrottsplaner, idrottsplanerna 3
vastustaja	**en motståndare**, motståndaren, motståndare, motståndarna 5

JOBBA MED KOMPISEN.

20 Valitse kolme urheiluun liittyvää sanaa ja selitä ne parillesi ruotsiksi. Parisi arvaa, mistä sanasta on kyse. Vaihtakaa rooleja.

→ SANAN SELITTÄMINEN s. 25

SAMLA ORD.

21 **A** Kerää teemasanastoista tai netistä sanat, joita tarvitset kertoessasi omasta urheiluharrastuksestasi tai itseäsi kiinnostavasta lajista. Laadi niistä miellekartta.

• laji • varusteet • harjoituspaikka • verbejä

JOBBA MED KOMPISEN.

21 **B** Haastattele pariasi ruotsiksi.

1 Miten kuntoilet?
2 Mikä lempilaji?
3 Miksi urheilet?
4 Kuinka usein?
5 Kenen kanssa?
6 Mitä teet talvella/kesällä?
7 Mitä haluat kokeilla *(pröva I på)*?

SKRIV.

22 Tee urheilujuttu, esim. urheilu-uutinen, haastattelu tai lajiesittely. Kirjoita 60–80 sanaa.

LYSSNA OCH FYLL I.

A Kuuntele, mitä kolme poikaa kertoo rentoutumisestaan.
Suomenna ensin kysymykset ja täydennä sitten tekstit kuulemasi mukaan.

Tre killar om avkoppling

1 Vad gör du när du vill koppla av?
2 Hur mycket brukar du sova?
3 Hur ser ditt fredagsmys ut?
4 Är det viktigt att vinna?
Vad gör du om du inte vinner?

avkoppling, -en rentoutuminen
koppla I av rentoutua
fredagsmys, -et perjantai-illan vietto kotona
bry III sig välittää
usel, -t, usla surkea
efteråt jälkeenpäin
räcka II riittää
skjuta IV monster ampua hirviöitä

Oscar, 17 år, latmask

– Jag kopplar bäst av i soffan. Ibland tittar jag på tv. Ibland chattar jag **1** _____. Ofta gör jag ingenting.

– Jag **2** _____ per natt. På helgen sover jag längre. I söndags sov jag fram till fyra – på eftermiddagen.

– På fredagar träffar jag min flickvän. Vi brukar **3** _____ hemma hos mig. Det är jättemysigt!

– Ähhh! Jag bryr mig inte om att vinna! Jag är usel på **4** _____ och gillar inte spel.

Ludvig, 16 år, träningsnarkoman

– Jag kopplar av när jag tränar. **5** _____ behöver jag inte tänka på något. Det är bra avkoppling för mig.

– Jag sover åtta timmar per natt. Det är precis vad jag behöver. Om jag ska orka **6** _____ måste jag sova mycket. Jag lägger mig alltid klockan elva.

– På fredagar går jag och **7** _____. Efteråt äter jag middag med mamma och pappa. Sedan myser jag med min tjej!

– Det är jätteviktigt att vinna! **8** _____ tvåa räcker inte! Om jag inte vinner tränar jag dubbelt så mycket.

Hugo, 17 år, spelnörd

– Jag skjuter monster! Det är **9** _____.
Datorspel hjälper mig att koppla av.

– Oj! Jag sover alldeles för lite. Det är **10** _____
framför datorn hela natten.

– Jag gillar inte mys! På fredagar brukar jag träffa mina kompisar.
11 _____ och äter pizza!

– Klart du måste vinna! Om monstren vinner är du död.
Jag blir galen **12** _____!

JOBBA I GRUPP.

23 **B** Työskennelkää kolmen hengen ryhmissä. Jokainen kertoo yhdestä tehtävän 23A henkilöstä lyhyesti suomeksi.

JOBBA MED KOMPISEN.

23 **C** Kysy ja vastaa parisi kanssa tehtävän 23A kysymyksiin ruotsiksi.

VÄLJ.

24 **A** Valitse vaihtoehdoista tällä hetkellä itsellesi parhaiten sopivat fiilispäivitykset ja kerro ne parillesi.

1 Jag är lycklig.	**4** Jag är på gott humör.	**7** Jag är nervös.
2 Jag är lugn.	**5** Jag är hungrig/törstig.	**8** Jag är deppad.
3 Jag är pigg.	**6** Jag är trött.	**9** Jag är irriterad.

JOBBA MED KOMPISEN.

24 **B** Kysy pariltasi syy hänen fiilispäivityksiinsä.

Varför är du pigg?

Jag sov nio timmar.

SÖK.

24 **C** Etsi tehtävän 24A fiilispäivitysten avulla twiittejä. Kerro parillesi, mitä löysit.

Esim. #pågotthumör

ÖVERSÄTT.

25 Axelilla on tärkeä peli.
Suomenna valmentajan ohjeistukset joukkueelle.

→ APUVERBIT s. 86

LÄS OCH SÖK.

26 **A** Lue Axelin twitterviestiketjusta poimitut kommentit.

Poimi niistä
a kannustusfraaseja ennen matsia.
b kehuja voitetun matsin jälkeen.

@jeppisishockey @axellehtikari
6–1 Vi vann igår. #axelslagärbäst
#jeppis #mästarkandidat
Ge inte upp!

@axellehtikari
Grattis! Ni är toppen!
Sjukt bra match!
Och vad #duktig du var!
#vinnarskalle. Heja Jeppis!

@axellehtikari
Bra jobbat! Vilket mål! Grattis!
#skönseger

@rasmuslind
Du med! Tack för passningen som
gjorde mig fri. #hejajeppis!

sjukt bra sairaan hyvä
duktig, -t, -a taitava
en vinnarskalle 2 voittajatyyppi
en seger 2 voitto
en passning 2 syöttö
stöd, -et tuki
komma IV igen ryhdistäytyä
en grabb 2 poika, kundi
kämpa I på taistella
stark, -t, -a vahva

@kiaastrom
Tack för stödet! #vitardom
Kom med och heja på oss!

@jeppisishockey @axellehtikari
Matchdag igen. #jättenervös!
#komigengrabbar #dåligförlorare. Kör på!

@axellehtikari
Kämpa på nu! #niärstarka #niärbäst
Lycka till!

BRA att veta

KEHUMINEN JA KANNUSTAMINEN

Lycka till!

– **Bra jobbat!**	– Hienosti tehty!
– **Heja Jeppis Hockey!**	– Hyvä Jeppis Hockey!
– **Grattis!**	– Onnea!
– **Nu kör vi!**	– Homma käyntiin!
– **Kör på!**	– Täysillä vaan!
– **Kom igen!**	– Tsemppiä!
– **Kämpa på!**	– Antaa mennä!
– **Ge inte upp!**	– Älä luovuta!
– **Lycka till!**	– Onnea (matkaan)!

LYSSNA OCH VÄLJ.

26 **B** Miten reagoit seuraavissa tilanteissa? Kuuntele ja valitse sopiva vaihtoehto.

1 **a** Grattis!
b Häftigt, lycka till!
c Bra jobbat!

2 **a** Grattis!
b Dålig förlorare.
c Vad synd. Bättre lycka nästa gång!

3 **a** Spännande, det blir säkert kul!
b Bra jobbat!
c Passar dig som är så bra på lagsport!

4 **a** Kämpa på!
b Heja Lotta!
c Vad bra du var!

JOBBA MED KOMPISEN.

26 **C** Mitä sanoisit seuraavissa tilanteissa? Kerro parillesi.

1 Kannustat suosikkijoukkuettasi.
2 Kaverisi teki maalin ottelussa.
3 Kaverisi joukkueella on ottelu huomenna.
4 Suosikkijoukkueesi voitti rangaistuslaukausten jälkeen.
5 Kaverisi suuttuu joukkueen hävittyä.

Idas blogg

TRÄNINGSBLOGG UPPTRÄDA **SPORT OCH FRITID**

Bråttom, bråttom!

Vi har rest till Gävle, en lång resa. Tråkigt! Det var skönt att ta en promenad på kvällen. Jag gillar att promenera och yoga. Det är bra att ta det lugnt ibland, tycker jag. Jag har också övat mitt trapetsnummer, det går rätt bra nu! Ändå är jag nervös. Jag är ALLTID nervös när jag ska uppträda. Kanske du kan hjälpa mig? Vad brukar du göra om du är nervös?

Bra och dåligt

Föreställningen gick sådär. Jag gjorde ett misstag i mitt nummer, hoppas ingen märkte! Tack förresten för era tips! Ska testa dem nästa gång jag är nervös. Någon sade att jag borde yoga mer. Jag brukar faktiskt köra yoga med lindansaren Nina. Det är så skönt efter en lång dag! Nu käkar jag mammas lyxmacka med salami, rucola och mozzarella. Jättegott! Hur ser din favoritmacka ut? Jag jagar nya härliga recept!

IDA

Cirkustjej på 17 år som älskar science fiction och hundar. Bloggar om vardag och fest. Häng med!

SENASTE INLÄGG

april ▸
mars ▸
februari ▸
januari ▸

bråttom kiire
uppträda II esiintyä
ett misstag 5 virhe
märka II huomata
en lindansare 5 nuorallatanssija
käka I syödä

LÄS OCH SVARA.

27 **A** Lue Idan blogiteksti ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Mitä Ida teki päästyään perille Gävleen?

2 Miksi hän on hermostunut?

3 Kuinka esitys sujui?

4 Mitä Ida kysyy bloginsa lukijoilta ja miksi?

SKRIV.

27 **B** Lähetä Idalle kommentti hänen blogiinsa.

JÄMFÖR.

27 **C** Vertailkaa 3–4 hengen ryhmissä tehtävän 27B kommenttejanne. Antakaa kommenteille 1–3 pistettä sen mukaan, kuinka onnistuneina niitä pidätte.

Axels träningsdagbok

Måndag

Trött efter helgens match. Passade till några mål, men benen känns tunga. Morgonträning i ishallen före skolan.
Lätt jogging på kvällen, fem kilometer.

Tisdag

Teknikträning i morse, det gick ok. Match i kväll! Det blir spännande. Ska gå och lägga mig tidigt, vill vara pigg i morgon.

Onsdag

Vi förlorade matchen med 4–2. Kompisarna buade på läktaren.
Jag fick pucken i foten, det gjorde ont! Tränaren var arg.
Vi måste skärpa oss! Gick på gymmet efter skolan, tränade ryggen och armarna. Jag är sur för att vi förlorade matchen.
Hoppas nästa match går bättre!

I MIN TRÄNINGSDAGBOK FOKUSERAR JAG PÅ ISHOCKEY. ..

KOMMENTERA OM DU HAR TRÄNINGSTIPS!

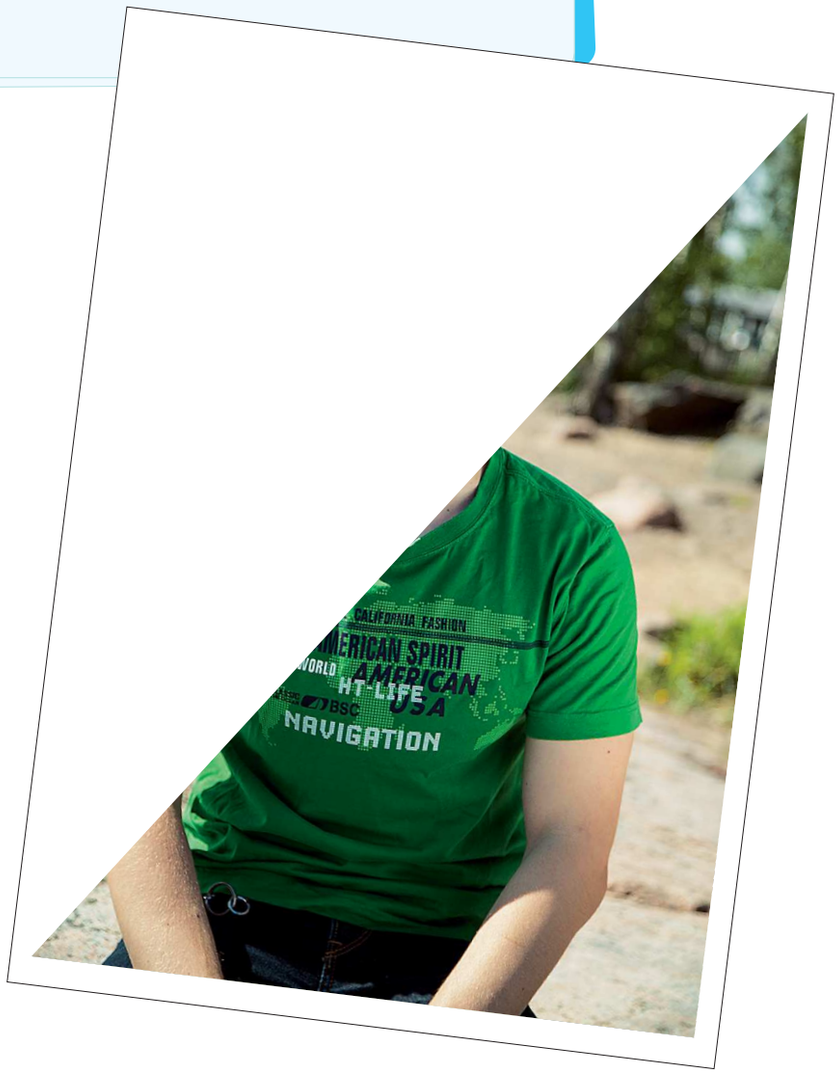

passa I till syöttää
ett ben 5 jalka
tung, -t, -a painava
i morse tänä aamuna
lägga IV sig mennä nukkumaan
skärpa II sig terästäytyä
en rygg 2 selkä

LÄS OCH KORRIGERA.

27 **D** Lue Axelin treenipäiväkirjaa ja korjaa väärät väittämät.

1 Axel kävi maanantaina kiekkotreeneissä koulun jälkeen.
2 Tiistaina Axel menee aikaisin nukkumaan, koska on herännyt aikaisin.
3 Ottelussa eräs pelaaja löi Axelia mailalla.
4 Axel on harmissaan, koska hänen kaverinsa buuasivat katsomossa.

BLOGGA.

28 **A** Tee oma blogimerkintä, jossa kerrot liikkumisestasi kahden päivän aikana. Voit liittää siihen kuvia.

SKRIV.

28 **B** Kirjoita omaa treenipäiväkirjaa ruotsiksi viikon ajan.

DATUM	TID	AKTIVITET	KOMMENTAR

SKRIV.

29 Axel on saanut kutsun maajoukkueleirille.
Kirjoita viesti, jossa hän kertoo asiasta Idalle.

Finlands ishockeyförbund,
u-20 landslaget

VM-lägret 16–19.12 Vierumäki,
VM-turneringen 25.12–6.1 Malmö.

Grattis! Du har valts till Finlands ishockeylandslag för under 20-åringar! Först ordnas ett träningsläger i Finland, efter det åker laget till Sverige. Det kan ännu bli ändringar i laget.

Suomen jääkiekkoliitto,
alle 20-v. maajoukkue

MM-leiri 16.–19.12. Vierumäellä,
MM-kisat 25.12.–6.1. Malmössä.

Onneksi olkoon! Sinut on valittu Suomen alle 20-vuotiaiden jääkiekkomaajoukkueeseen! Ensin järjestetään harjoitusleiri Suomessa, sen jälkeen joukkue matkustaa Ruotsiin. Joukkueeseen voi vielä tulla muutoksia.

BRA att veta

VIESTIN KIRJOITTAMINEN

Hälsningar Axel

TUTTAVALLINEN ALOITUS	TUTTAVALLINEN LOPETUS	
Hej! / Hejsan! / Tjena!	**Ha en bra/fin dag/vecka!**	Mukavaa päivää/viikkoa!
	Ha det bra!	Voi hyvin!
	Hör av dig!	Kirjoittele! (Anna kuulua itsestäsi.)
	Vi hörs!	Pidetään yhteyttä!
	Hälsa Mia!	Kerro Mialle terveisiä!
	Hälsningar Axel	Terveisin Axel
	Kram	Halauksin
	Puss och kram!	Suukko ja halaus!

Ruotsiksi tuttavallinen viesti voidaan lopettaa toivotukseen *Kram* tai *Puss och kram!* Sitä ei kuitenkaan tulkita sanatarkasti, vaan sen merkitys on lähinnä *moikka/heippa/nähdään*.

MUODOLLINEN ALOITUS	MUODOLLINEN LOPETUS	
Bästa Ida Strömsten Hyvä Ida Strömsten **Bäste Axel Lehtikari** Hyvä Axel Lehtikari	**Med vänlig hälsning /** **Mvh Axel Lehtikari**	Ystävällisin terveisin Axel Lehtikari

LYSSNA OCH KORRIGERA.

30 **Kuuntele, mitkä ovat ruotsalaisten lempilajeja. Merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin. Korjaa väärät väittämät.**

längdskidor maastohiihto
en programledare 5 tv-ohjelman vetäjä

Finnkamp, skidor och underkläder

	O	V
1 Suosituimmat urheilulajit Ruotsissa ovat jalkapallo, jääkiekko ja laskettelu.	☐	☐
2 Ruotsissa Suomi–Ruotsi-maaottelua kutsutaan nimellä *Finnkampen*.	☐	☐
3 Entisellä hiihtäjällä Gunde Svanilla on nykyään oma vaatemerkki.	☐	☐
4 Ruotsalaisten miesten suosikkilajeihin kuuluu käsipallo.	☐	☐
5 Ruotsalaisten naisten suosikkilajeihin kuuluu ratsastus.	☐	☐
6 *Göteborgsvarvet* on hiihtokilpailu.	☐	☐

JOBBA MED KOMPISEN.

31 **Vastaa kysymyksiin parisi kanssa.**

i sträck yhteen menoon
en backhoppare 5 mäkihyppääjä

1 Hur många kilometer går du i veckan?
2 Hur många meter kan du simma i sträck?
3 Vilken storlek har dina skridskor?
4 Hur långa är dina skidor?
5 Hur långt är ett maratonlopp?
6 Hur långt hoppar de bästa backhopparna?
7 Hur många kilometer är en mil?

→ LUKUSANAT TAKAKANNESSA

LYSSNA OCH FYLL I.

32 **Kuuntele urheilu-uutiset ja täydennä puuttuvat tiedot.**

Sportnyheter på radio

laji	pelaavat maat	lopputulos
1		
2		
3		

KNÄCK KODEN

Päälauseen sanajärjestys

Päälauseella esität asioita, kehotat ja kysyt. Päälause toimii yksinkin, mutta sitä täydennetään usein sivulauseella.

1 Etsi lauseista tekijä (subjekti) ja tekeminen (predikaatti).

1 Axel spelar ishockey. *Axel pelaa jääkiekkoa.*

2 Hans lag måste träna mycket. *Hänen joukkueensa täytyy harjoitella paljon.*

3 På kvällen är Axel trött. *Illalla Axel on väsynyt.*

4 Då brukar han lyssna på musik. *Silloin hänellä on tapana kuunnella musiikkia.*

2 Tutki lauseita ja vastaa kysymyksiin.

Axel	spelar	ishockey.	} suora sanajärjestys
Hans lag	måste träna	mycket.	

På kvällen	är	Axel	trött.		} käänteinen sanajärjestys
Då	brukar	han	lyssna	på musik.	

1 Missä on predikaatti?

_____

2 Missä on subjekti?

_____

Jos lause alkaa muulla kuin subjektilla, lauseessa on **käänteinen sanajärjestys**.

På kvällen	är	Axel	trött.	*ajanmääre*
Då	brukar	han	lyssna på musik.	*ajanmääre*
Hemma	spelar	han	dataspel.	*paikanmääre*
Varför	spelar	han	inte fotboll?	*kysymyssana*
Om det regnar	går	han	på gym.	*sivulause*

Kieltosana ja muut liikkuvat määreet

3 **Suomenna seuraavat liikkuvat määreet.**

1 inte _____
2 aldrig _____
3 alltid _____
4 ofta _____
5 ibland _____
6 redan _____
7 också _____
8 säkert _____
9 gärna _____
10 vanligen _____

Liikkuvat määreet ovat usein
- kieltosanoja *(inte, aldrig)*
- lyhyitä ajanmääreitä *(alltid, ofta)*
- sanoja, jotka kumoavat tai vahvistavat lausetta *(också, säkert)*.

4 Tutki lauseita ja vastaa kysymyksiin.

Axel	har	**alltid**	spelat	ishockey.	} suora sanajärjestys
Hans lag	tränar	**inte**	på söndag.		

1 Missä on liikkuva määre?

_____

På kvällen	är	Axel	**ofta**	trött.		} käänteinen sanajärjestys
Då	brukar	han	**alltid**	lyssna	på musik.	

2 Jos lause alkaa muulla kuin subjektilla, missä on liikkuva määre?

_____

5 Etsi lauseista subjekti, predikaatti ja liikkuva määre.

1 Axel och hans lag har alltid velat åka på turnering utomlands.

2 I år har de redan talat om en turnering i Norge.

Kaksi päälausetta rinnakkain

6 Suomenna tummennetut sanat.

1 Axel joggar ofta **och** han går på gym. _____

2 Axel skulle träna mera **men** han har inte tid. _____

3 Axel vill träna mycket **för** han vill bli bra. _____

4 Ibland vill han inte åka hem på veckoslutet **utan** han tränar hellre i Jakobstad. _____

Tummennetut sanat ovat **rinnastuskonjunktioita** ja ne yhdistävät päälauseita toisiinsa.

7 Älä kysy enää vapaa-ajasta! Valitse oikea vaihtoehto.

1	Vad _____ helst på fritiden?	**a** du gör	**b** gör du
2	Varför _____ också det?	**a** frågar du	**b** du frågar
3	Förlåt, _____ inte meningen.	**a** var det	**b** det var
4	Ingen fara. _____ för mycket om fritid i skolan, tycker jag.	**a** Pratar vi	**b** Vi pratar
5	Ja, det är sant. Varför _____ alltid berätta om våra fritidsintressen?	**a** måste vi	**b** vi måste
6	Nu under hösten _____ redan berättat om mina hobbyer på tre olika språk.	**a** jag har	**b** har jag
7	Om jag måste diskutera hobbyer en gång till _____ skrika!	**a** jag börjar	**b** börjar jag

8 Haastattele luokallesi tullutta ruotsalaista vaihto-oppilasta. Kysykää ja vastatkaa pareittain.

1 Hur ...?

Jag är 16 år gammal.

2 Varifrån ...?

Jag kommer från Borås.

3 Varför ...?

Jag kom till Finland för jag vill lära mig finska.

4 När ...?

Min skoldag började klockan 8.15.

5 Hur ...?

Jag åker buss till skolan.

6 Hur många ...?

Jag har fem kurser i den här perioden.

7 Vad ...?

Mitt favoritämne är idrott.

8 Gillar ...?

Ja, jag gillar skolmaten här.

9 Har ... fått ...?

Ja, jag har fått många nya vänner i skolan.

9 **A** Sannan blogi on sekaisin! Muodosta sanoista päälauseita. Aloita tekijällä. Suomenna lauseet parisi kanssa.

1 om allt möjligt – i min blogg – skriver – jag

2 ringde – tränaren – igår – mig

3 varit – har – vi – i Solna – på en turnering

4 ett fint sportcentrum – där – finns – det

5 vårt lag – under säsongen – spelar – 23 matcher

9 **B** Kirjoita tehtävän 9A lauseet uudestaan. Aloita paikan- tai ajanmääreellä.

1

2

3

4

5

10 Sait aikuistestistä huippupisteet. Sano lauseet aloittaen tummennetulla kohdalla.

plötsligt yhtäkkiä
enligt testet testin mukaan
minst vähintään
somna I nukahtaa
på nytt uudestaan

A sanoo lauseet 1–4 ja B tarkistaa.

B sanoo lauseet 5–8 ja A tarkistaa.

A	B
1 Vi gjorde ett vuxentest i skolan **idag**.	1 Idag gjorde vi ett vuxentest i skolan.
2 Många elever blev **plötsligt** jättegamla.	2 Plötsligt blev många elever jättegamla.
3 Några är minst trettio år **enligt testet**.	3 Enligt testet är några minst trettio år.
4 Jag tror inte **på det**!	4 På det tror jag inte!
5 Om jag inte får kaffe somnar jag.	5 Jag somnar **om jag inte får kaffe**.
6 Först måste jag dammsuga köket.	6 Jag måste **först** dammsuga köket.
7 Radionyheterna vill jag inte missa!	7 Jag vill inte missa **radionyheterna**!
8 I morgon måste jag göra testet på nytt.	8 Jag måste göra testet på nytt **i morgon**.

11 Robin pelaa ammattilaisena Tanskassa. Lisää lauseisiin liikkuvat määreet.

orka I jaksaa
ge IV upp antaa periksi
sakna I kaivata

1	Robin har velat bli fotbollsproffs.	alltid
2	Robins lag spelar på *Brøndby Stadion*.	vanligen
3	De tränar på trapporna bakom sporthallen.	ibland
4	Deras tränare orkar löpa med dem.	inte
5	I matcherna ger Robin upp.	aldrig
6	Hemma i Finland saknar hans familj honom.	säkert

12 Kerro parisi kanssa, mitä Axel teki viime kesänä.

I somras ...

1 sova alltid länge
2 ta det bara lugnt
3 läsa många böcker
4 fiska varje dag
5 inte behöva stressa över något
6 äta mycket grillat
7 bada ofta bastu
8 njuta bara av lediga dagar

13 Kerro itsestäsi. Jatka lauseita.

1 På fritiden ...
2 Hemma ...
3 I skolan ...
4 Under veckoslutet ...
5 Förra sommaren ...
6 I min träningsväska ...

KNÄCK KODEN

Apuverbit

Apuverbeillä ilmaistaan mm. aikomusta, tahtomista ja pakkoa.

1 Suomenna keskustelu parisi kanssa ja etsi apuverbit.

en ficka 1 tasku

– Kan du simma?
– Ja, det är klart jag kan.
Varför vill du veta det?
– Okej! Ska vi testa?
Får jag knuffa dig i sjön?!
– Nej! Jag har mobilen i fickan!
Måste du alltid?!!

2 Yhdistä apuverbit ja niiden suomennokset.

Han/Hon ...		Hän... / Hänen...
1 behöver inte	____	**a** täytyy
2 borde	____	**b** haluaa
3 får	____	**c** osaa; voi, pystyy
4 kan	____	**d** pitäisi
5 måste	____	**e** aikoo, pitää
6 ska	____	**f** ei tarvitse
7 vill	____	**g** saa
... spela fotboll.		... pelata jalkapalloa.

3 Täydennä puuttuvat taivutusmuodot.

perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti	pluskvamperfekti
få *saada*	får *saa*	fick *sai*	_____ *on saanut*	hade fått *oli saanut*
kunna *osata;* *voida, pystyä*	_____ *osaa;* *voi, pystyy*	kunde *osasi;* *voi, pystyi*	har kunnat *on osannut;* *on voinut, on pystynyt*	hade kunnat *oli osannut;* *oli voinut, oli pystynyt*
–––	måste *täytyy*	måste *täytyi*	–––	–––
–––	ska *aikoo; pitää*	skulle *aikoi; piti*	–––	–––
vilja *haluta*	_____ *haluaa*	ville *halusi*	har velat *on halunnut*	hade velat *oli halunnut*

4 Tutki lauseita ja täydennä sääntö.

Varje vår **får** vi **spela** fotboll i skolan.

Joka kevät saamme pelata jalkapalloa koulussa.

Förra veckan **kunde** vi äntligen **börja** med utesport.

Viime viikolla pystyimme vihdoinkin aloittamaan ulkoliikunnan.

Lauseessa on yleensä apuverbin lisäksi pääverbi.

Apuverbi ilmaisee lauseen aikamuodon.

Pääverbi on _____ muodossa.

– Vart ska du? – Jag **ska** på träning.

Apuverbiä käytetään myös ilman pääverbiä.

5 Täydennä Sanna Roiskolle esitetyt kysymykset vihjeen mukaan.

1 Hur ofta _____ du _____ till Finland? *voit matkustaa*

2 _____ du _____ varje dag? *Täytyykö sinun harjoitella*

3 Hur länge _____ du _____ i Sverige? *aiot viipyä*

4 _____ du _____ _____ mycket? *Oletko saanut matkustaa*

5 Vad _____ du _____ när du var liten? *halusit tulla*

Apuverbi kysymyslauseessa

6 Lue lauseet ja täydennä sääntö.

Kan du **åka** snowboard?
– Ja, det **kan** jag.
– Nej, det **kan** jag inte.

Kun vastataan apuverbillä alkavaan kysymykseen, vastauksessa toistetaan vain _____.

7 Vastaa kysymyksiin myönteisesti tai kielteisesti.

1 Kan du simma bra?
2 Vill du lära dig någon ny gren?
3 Ska du träna mycket på veckoslutet?
4 Måste du betala din hobby själv?

8 Urheiluhallissa kuultua. Valitse sopivin vaihtoehto.

ett omklädningsrum 5 pukuhuone
en hårtork 2 hiustenkuivain
mellanmål, -et välipala

Vid sporthallen

1 _____ du öppna dörren till omklädningsrummet?
a Kan
b Måste
c Ska

2 Jag _____ tvätta håret.
a får
b kunde
c måste

3 _____ jag låna din hårtork?
a Vill
b Får
c Ska

4 Ja, det _____ du gärna.
a ska
b vill
c får

5 Jag _____ gå och köpa lite mellanmål i kiosken.
a ska
b får
c ville

6 _____ du ha något?
a Får
b Kan
c Vill

9 Täydennä Axelin ja hänen tyttöystävänsä Mian keskustelu vihjeiden avulla.

njuta IV av nauttia jstk

– Det är så vackert väder. **1** _____ vi _____ till stranden?

– Jag **2** _____ inte. Jag **3** _____ _____ på träning.

– Att cykla är ju också träning! **4** _____ du inte själv välja vad du **5** _____ _____?

– Nej. Det är mamma som bestämmer. Jag **6** _____ inte alls tänka själv …

– **7** _____ vi ändå _____ glass och njuta av solen, eller **8** _____ du först ringa din mamma?

– Vet inte. Jag **9** _____ inte bestämma själv.

1 Pyöräilläänkö
2 en voi
3 täytyy mennä
4 (Etkö) saa
5 haluat tehdä
6 (ei) tarvitse
7 Ostetaanko
8 täytyykö
9 (en) osaa

10 Täydennä Axelin ja hänen valmentajansa keskustelu sopivilla apuverbeillä. Lue keskustelu parisi kanssa. Vertailkaa valitsemianne apuverbejä.

noga tarkasti
i stället sen sijaan

– Nu **1** _____ jag att alla lyssnar noga. Idag **2** _____ alla löpa fem kilometer, eftersom vi **3** _____ vinna i morgon.

– Men jag har ont i foten. **4** _____ jag simma i stället?

– Okej. Du **5** _____ simma men du ska besöka läkaren först!

– Ja, det **6** _____ jag göra.

11 Urheilijan treenihuolia. Täydennä keskustelu suomenkielisen tekstin avulla.

– Vad **1** _____ du _____ på veckoslutet?

– Tyvärr **2** _____ jag _____ jättemycket.

– Och jag som trodde att du **3** _____ _____!

– Jo, det är klart jag **4** _____, men nu är jag faktiskt lite stressad. Jag **5** _____ inte programmet så bra som jag **6** _____. Nästa vecka är finländska mästerskapet …

– Då förstår jag. Men du **7** _____ väl inte _____ på lördagkväll? **8** _____ jag _____ dej på bio?

– Det **9** _____ du gärna!

– *Mitä aiot tehdä viikonloppuna?*
– *Valitettavasti minun täytyy harjoitella tosi paljon.*
– *Ja minä kun luulin, että sinä haluat harjoitella!*
– *Tottakai haluan, mutta nyt olen tosiaankin vähän stressaantunut. En osaa ohjelmaa niin hyvin kuin minun pitäisi. Ensi viikolla on Suomen mestaruuskisat…*
– *Sitten ymmärrän. Mutta ei kai sinun tarvitse harjoitella lauantai-iltana? Saanko kutsua sinut elokuviin?*
– *Saat mielellään!*

12 Valitse itsellesi sopiva lause a tai b. Käännä se ruotsiksi.

1 a Minä olen aina halunnut tulla ammattilaiseksi.
b Minä olen aina halunnut olla hyvässä kunnossa.

2 a Minun täytyy harjoitella melkein joka päivä.
b Minun täytyy harjoitella pari kertaa viikossa.

3 a En saa syödä pikaruokaa.
b En saa syödä liikaa karkkia.

4 a Pystyin juoksemaan 2600 metriä Cooper-testissä.
b Pystyin kävelemään vaelluksella *(på vandring)* 20 kilometriä päivässä.

5 a Nyt aion mennä kuntosalille harjoittelemaan.
b Nyt aion kävellä kaupunkiin ostoksille.

13 **Olet ensimmäistä kertaa salilla. Parisi on kuntosalin ohjaaja. Kysy ja vastaa vuorotellen. A aloittaa.**

A	B
1 Hej! Jag ___ ___ träna på gym. *Hei! Haluan aloittaa treenaamisen salilla.*	1 Hej! Jag **vill börja** träna på gym.
2 Hej och välkommen! Vi ska se, **kan du vänta** ett ögonblick?	2 Hej och välkommen! Vi ska se, ___ ___ ___ ett ögonblick? *Hei ja tervetuloa! Katsotaanpa. Voitko odottaa hetken?*
3 Javisst, ___ ___ ___ på den där tidningen? *Toki, saanko katsoa tuota lehteä?*	3 Javisst, **får jag titta** på den där tidningen?
4 Den här? Här varsågod. Du **kan sitta** här och **se** hurdana muskler du **får**!	4 Den här? Här varsågod. Du ___ ___ här och ___ hurdana muskler du ___! *Tätäkö? Tässä ole hyvä. Voit istua tässä ja katsoa millaiset lihakset saat!*
5 Okej. Men du, jag ___ ___ i skolan om en halvtimme. *Okei. Mutta kuule, minun täytyy olla koulussa puolen tunnin kuluttua.*	5 Okej. Men du, jag **måste vara** i skolan om en halvtimme.
6 Det här **borde gå** snabbt. Du **kan börja** redan i morgon klockan 17. Matias **ska hjälpa** dig.	6 Det här ___ ___ snabbt. Du ___ ___ redan i morgon klockan 17. Matias ___ ___ dig. *Tämän pitäisi käydä nopeasti. Sinä voit aloittaa jo huomenna kello 17. Matias auttaa sinua.*
7 Okej, men ___ man ___ för det? *Okei, mutta täytyykö siitä maksaa?*	7 Okej, men **måste** man **betala** för det?
8 Nej, man **behöver inte betala** något för första gången. Välkommen i morgon.	8 Nej, man ___ ___ ___ något för första gången. Välkommen i morgon. *Ei tarvitse maksaa mitään ensimmäisellä kerralla. Tervetuloa huomenna.*
9 Tack! Det här ___ ___ jättekul. *Kiitos! Tästä tulee tosi hauskaa.*	9 Tack! Det här **ska bli** jättekul.

DEL 3

Pluggprat

Kurssin kolmannen osan aiheena on opiskelu ja koulu. Tekstissä tutustut Närpiön ruotsinkielistä lukiota käyvään Oskariin, joka kertoo, millaista on opiskella toista kotimaista kieltä, suomea. Tutustut myös kaksikieliseen Pohjanmaahan. Lisäksi saat tietoa lukio-opiskelusta Ruotsissa.

TAVOITTEET

- osaat kertoa koulustasi ja opiskelustasi
- harjoittelet kysymään ja neuvomaan reittiä, esim. koulussasi
- opiskelet substantiivin taivutuksen ja määräysmuotoja, omistusmuodot sekä refleksiiviverbit

KUL att veta

Kaksikielinen Pohjanmaa

Upea rannikko, lakeudet, yrittäjät, kasvihuoneet... Pohjanmaa kattaa länsirannikon kunnat Kristiinankaupungista Kokkolaan. Pohjanmaa on pääosin kaksikielinen maakunta. Osa paikkakunnista on kuitenkin lähes yksikielisiä.

Vaasa on alueen tärkein kaupunki. Siellä noin neljännes asukkaista puhuu äidinkielenään ruotsia.

SÖK PÅ NÄTET.

1 **A** Suomenna paikkakunnat ja selvitä, kuinka suuri osuus niiden väestöstä on ruotsinkielisiä.

1 Närpes
2 Kristinestad
3 Karleby
4 Larsmo
5 Korsnäs

LÄS OCH SVARA.

1 **B** Mitä saat tietää Närpiöstä?

#Närpes

- har många invandrare från t.ex. Vietnam och Bosnien.
- är känt för sin speciella svenska dialekt.
- är Finlands tomatcentrum.
- producerar 30 % av Finlands gurkor.

LYSSNA OCH SVARA.

2 **Oskar on suomen kielen tunnilla Närpiön ruotsinkielisessä lukiossa. Toisen kotimaisen kielen tunti vaikuttaa varsin haastavalta. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin suomeksi.**

Finska är svårt!

1 Mitä aihetta oppitunnilla käsitellään?

2 Mikä tuottaa ongelmia Oskarille?

3 Miksi suomen kieli aiheuttaa ongelmia monelle närpiöläiselle?

TITTA OCH SVARA.

3 **Katso video, jossa Närpiön lukion opiskelijat Lisa, Lina ja Amer kertovat koulunkäynnistään. Kuuntele ja kirjoita, mitä he sanovat.**

- Kurssien määrä jaksossa?
- Lukujärjestyksen oppiaineet?
- Lempiaineet?
- Vaikeat oppiaineet?
- Parasta koulussa?

Lisa, Lina, Amer och Oskar pluggar i Närpes gymnasium.

JOBBA MED KOMPISEN.

4 **A** Työskentele parisi kanssa. Vastatkaa kouluanne ja koulunkäyntiänne koskeviin kysymyksiin suullisesti suomeksi.

1. Mihin aikaan ensimmäinen oppitunti alkaa koulussasi ja viimeinen päättyy?
2. Missä ja miten vietät hyppytuntisi?
3. Millainen opiskelija olet?
4. Mitkä ovat lempiaineitasi? Miksi?
5. Mitä aineita sinulla on tässä jaksossa?
6. Mitkä aineet tuntuvat vaikeilta? Miksi?
7. Missä kuulet vapaa-ajallasi toista kotimaista kieltä?
8. Mitä hyötyä sinulle on toisen kotimaisen kielen taidosta tulevaisuudessa?
9. Mitä haluaisit sanoa ruotsinkielisille lukiolaisille, jotka opiskelevat suomen kieltä?

LYSSNA ELLER LÄS OCH SVARA.

B Kuunnelkaa tai lukekaa teksti 3 ja vastatkaa Oskarin osalta suullisesti tehtävän 4A kysymyksiin.

TEXT 3

”Latrummet är bäst”

Närpes gymnasium är en skola i Sydösterbotten. Gymnasiet är klasslöst och man kan ta studenten på två, tre eller fyra år. Studerande från yrkesskolan kan också välja kurser i gymnasiet. Dagens första lektion börjar klockan 8.50 och den sista tar slut klockan 15.10.

– Det bästa med skolan är … latrummet!

Det tycker Oskar som går första året i Närpes gymnasium. Latrummet är en plats där eleverna kan vara på håltimmarna. Där kan de göra läxor, titta på tv eller prata med kompisarna. Men ibland måste man studera också. Oskar är rätt duktig i skolan, men kanske lite lat ibland.

– Mitt favoritämne är hälsokunskap. På de lektionerna behöver man inte skriva så mycket!

Skolåret har sex perioder. I den här perioden har Oskar hälsokunskap, matematik, livsåskådning och finska.

Oskar har problem med att plugga finska. Han är inte intresserad av ämnet.

– Grammatiken är svår. Texterna är långa och jobbiga. Och att prata är omöjligt!

Oskar bor i Närpes, där nästan ingen talar finska. Han har inga finskspråkiga vänner och han tittar nästan aldrig på finsk tv. Finska tv-program är tråkiga, tycker Oskar. Han kollar oftast på Sveriges tv. Där går många bra amerikanska serier.

Oskar tror ändå att han borde lära sig finska. Han kan ha nytta av språket senare i livet, till exempel på jobbet. Men kanske flyttar han till Sverige. Där behöver man inte kunna finska.

Oskar förstår att många finskspråkiga elever kämpar med svenskan. På samma sätt som han sällan hör finska, hör de sällan svenska. Oskar hoppas ändå att finskspråkiga orkar studera svenska.

– Klart att det är kämpigt med svenska. Det är tungt med finska för oss. Så … jag kan inte säga mer än lycka till!

Namn: Oskar Ivars
Ålder: 16
Skola: Närpes gymnasium
Hemort: Närpes

TEXT 3

”Latrummet är bäst”

”Laiskotteluhuone on paras”

Närpes **gymnasium**	Närpiön **lukio**	**ett gymnasium, gymnasiet, gymnasier, gymnasierna 3**
en skola	**koulu**	**en skola, skolan, skolor, skolorna 1**
i Sydösterbotten	Etelä-Pohjanmaalla	
klasslöst	luokaton	klasslös, klasslöst, klasslösa
ta studenten	**kirjoittaa ylioppilaaksi**	**ta, tar, tog,** har **tagit IV**
på två, tre eller fyra **år**	kahdessa, kolmessa tai neljässä **vuodessa**	**ett år, året, år, åren 5**
studerande från yrkesskolan	ammattikoulun opiskelijat	en studerande, studeranden, studerande, studerandena 5 (f.sv.)
välja kurser	**valita kursseja**	**välja, väljer, valde,** har **valt IV** **en kurs, kursen, kurser, kurserna 3**
dagens första **lektion**	päivän ensimmäinen **oppitunti**	**en lektion, lektionen, lektioner, lektionerna 3**
den sista	viimeinen	
tar slut	loppuu	
det bästa med skolan	parasta koulussa	
latrummet	laiskotteluhuone	ett rum, rummet, rum, rummen 5
en plats där	**paikka**, jossa	**en plats, platsen, platser, platserna 3**
på **håltimmarna**	**hyppytunneilla**	**en håltimme, håltimmen, håltimmar, håltimmarna 2**
göra läxor	**tehdä läksyjä**	**göra, gör, gjorde,** har **gjort IV** **en läxa, läxan, läxor, läxorna 1**
titta på tv	**katsoa televisiota**	**titta, tittar, tittade,** har **tittat I på**
eller	**tai**	
prata med kompisarna	**jutella** kavereiden kanssa	**prata, pratar, pratade,** har **pratat I**
rätt **duktig**	aika **reipas, taitava**	**duktig, duktigt, duktiga**
lite **lat**	vähän **laiska**	**lat, lata** (ei ett-suvun muotoa)
mitt favoritämne	**lempiaineeni**	**ett ämne, ämnet, ämnen, ämnena 4**
hälsokunskap	**terveystieto**	
behöver man inte skriva	**ei tarvitse kirjoittaa**	**behöva, behöver, behövde,** har **behövt II** **skriva, skriver, skrev,** har **skrivit IV**
skolåret	**kouluvuosi**	
perioder	**jaksoa**	**en period, perioden, perioder, perioderna 3**
livsåskådning	**elämänkatsomustieto**	
finska	**suomen kieli**	**finska, finskan**
problem	**ongelmia**	**ett problem, problemet, problem, problemen 5**
plugga	**opiskella**	**plugga, pluggar, pluggade,** har **pluggat I**
intresserad av ämnet	**kiinnostunut** aineesta	**intresserad, intresserat, intresserade av**

grammatiken	kielioppi	grammatik, grammatiken
svår	**vaikeaa**	**svår, svårt, svåra**
texterna	tekstit	en text, texten, texter, texterna 3
långa	**pitkiä**	**lång, långt, långa**
jobbiga	**työläitä, hankalia**	**jobbig, jobbigt, jobbiga**
omöjligt	**mahdotonta**	**omöjlig, omöjligt, omöjliga**
nästan ingen	tuskin kukaan	
inga finskspråkiga **vänner**	ei suomenkielisiä **ystäviä**	finskspråkig, finskspråkigt, finskspråkiga **en vän, vännen, vänner, vännerna 3**
tv-program	**tv-ohjelmat**	**ett tv-program, tv-programmet, tv-program, tv-programmen 5**
tråkiga	**tylsiä**	**tråkig, tråkigt, tråkiga**
kollar oftast på	katsoo useimmiten	kolla, kollar, kollade, har kollat I
amerikanska serier	amerikkalaisia sarjoja	en serie, serien, serier, serierna 3
tror ändå	**luulee** kuitenkin	**tro, tror, trodde,** har **trott III**
borde lära sig	**pitäisi oppia**	**lära sig, lär sig, lärde sig,** har **lärt II sig**
ha nytta av språket	**olla hyötyä kielestä**	**ett språk, språket, språk, språken 5**
senare i **livet**	myöhemmin **elämässä**	**ett liv, livet, liv, liven 5**
till exempel	**esimerkiksi**	
på jobbet	**töissä**	**ett jobb, jobbet, jobb, jobben 5**
kämpar med svenskan	taistelevat ruotsin kielen kanssa	kämpa, kämpar, kämpade, har kämpat I
på samma sätt som	samalla tavoin kuin	
sällan	**harvoin**	
hör	**kuulee**	**höra, hör, hörde,** har **hört II**
hoppas ändå	toivoo kuitenkin	hoppas, hoppas, hoppades, har hoppats I
orkar	**jaksavat**	**orka, orkar, orkade,** har **orkat I**
klart	tietysti	
kämpigt	vaikeaa, rasittavaa	kämpig, kämpigt, kämpiga
tungt	**raskasta**	**tung, tungt, tunga**
för oss	meille	
så	joten	
mer än	enempää kuin	
lycka till	**onnea (matkaan)**	
namn	**nimi**	**ett namn, namnet, namn, namnen 5**
hemort	kotipaikkakunta	en ort, orten, orter, orterna 3

LYSSNA OCH UPPREPA.

A Kuuntele ja toista sanat.
Kiinnitä huomiota tummennettuihin kirjaimiin.

å lausutaan [o]

1 **å**r
2 h**å**ltimmarna
3 livs**å**sk**å**dning

o lausutaan joskus [o] ja joskus [u]

4 k**o**mpisar
5 fav**o**ritämne
6 j**o**bbiga
7 **o**ftast
8 h**o**ppas
9 **o**rkar
10 **o**ss
11 sk**o**lan
12 peri**o**d
13 **o**möjligt
14 b**o**r
15 tr**o**r
16 b**o**rde

u lausutaan u:n ja y:n välimuotona [ʉ]

17 st**u**denten
18 st**u**derande
19 k**u**rser
20 sl**u**t
21 d**u**ktig
22 hälsok**u**nskap

TUSEN TIPS

Samalla kun opettelet sanan, opettele sen **ääntäminen**.

LYSSNA OCH UPPREPA.

B Kuuntele ja toista lauseet.

1 På håltimmarna är det ofta roligt att bara prata med kompisar.
2 Oskars favoritämnen är hälsokunskap och livsåskådning.
3 Oskar borde lära sig finska. Han kan ha nytta av språket senare i livet.
4 Han hoppas att finskspråkiga orkar studera svenska.

JOBBA MED KOMPISEN.

6 **Kerää tekstistä avainsanoja ruotsiksi. Kerro Oskarista ja hänen koulustaan avainsanojen avulla.**

FYLL I.

7 **Oskar kertoo ystävänsä koulunkäynnistä. Täydennä vihjeiden mukaan.**

Min vän **1** _____ i gymnasiet. Hon spelar fotboll och tränar så mycket vid sidan om skolan att hon tänker **2** _____ på fyra år. Hon måste också **3** _____ några **4** _____ på distans. Hennes **5** _____ är gymnastik förstås och **6** _____. Dessutom är hon **7** _____ främmande **8** _____, speciellt av engelska. Hon har mycket **9** _____ engelska för hon är med i landslaget också. Hoppas att hon **10** _____ med allt det där, skola och fotboll.

på distans etänä
främmande vieras

1 käy ensimmäistä vuotta
2 kirjoittaa ylioppilaaksi
3 opiskella
4 kursseja
5 lempiaineitaan
6 terveystieto
7 kiinnostunut (+ prepositio)
8 kielistä
9 hyötyä (+ prepositio)
10 jaksaa

JOBBA MED KOMPISEN.

8 **A** Työskentele parisi kanssa. Valitse A tai B. Taivuta ensin sana ruotsiksi. Käännä sitten kysymys ruotsiksi. Parisi auttaa tarvittaessa.

A	B
1 **koulu** **Missä käyt koulua?**	1 en skola, skolan, skolor, skolorna 1 Var går du i skola?
2 en lektion, lektionen, lektioner, lektionerna 3 När började dagens första lektion?	2 **oppitunti** **Milloin alkoi päivän ensimmäinen oppitunti?**
3 **hyppytunti** **Mitä teet hyppytunneilla?**	3 en håltimme, håltimmen, håltimmar, håltimmarna 2 Vad gör du på håltimmarna?
4 ett favoritämne, favoritämnet, favoritämnen, favoritämnena 4 Vad är ditt favoritämne? Varför?	4 **lempiaine** **Mikä on lempiaineesi? Miksi?**
5 **vaikea** **Mikä on vaikeaa koulussa?**	5 svår, svårt, svåra Vad är svårt i skolan?
6 tala, talar, talade, talat I Var talar du svenska?	6 **puhua** **Missä puhut ruotsia?**

JOBBA MED KOMPISEN.

8 **B** Esitä tehtävän 8A kysymykset parillesi. Parisi vastaa. Vaihtakaa rooleja.

→ SUBSTANTIIVIT s. 118

VÄLJ.

9 **Lue kuvaus ruotsalaisen Henrikin koulusta ja täydennä substantiivit vihjeiden mukaan oikeassa muodossa.**

de flesta useimmat
rymmas II mahtua
samtidigt samaan aikaan
en tur 3 vuoro

Henrik går i årskurs ett i gymnasiet. Hans **1** _____ är ett stort gymnasium med över tusen **2** _____. **3** _____ har som de flesta skolor både bra och dåliga **4** _____. Henrik säger att det är bra att det finns så trevliga **5** _____ där och att **6** _____ är jättebra. En dålig **7** _____ är att alla inte ryms samtidigt i skolans **8** _____ och därför måste de äta **9** _____ i tre turer.

1 skola / skolan
2 elever / eleverna
3 Skola / Skolan
4 sidor / sidorna
5 människor / människorna
6 lärare / lärarna
7 sida / sidan
8 matsal / matsalen
9 lunch / lunchen

→ SUBSTANTIIVIT s. 118

FYLL I.

10 **Oskarin ryhmänohjaaja pyysi ryhmänsä opiskelijoita kertomaan lukion toisen jakson tunnelmista. Täydennä prepositiot.**

helt enkelt yksinkertaisesti
noga tarkasti
fortsätta IV jatkaa

1 _____ den här perioden har jag bara sex kurser. Därför har jag tid att göra något annat än bara plugga **2** _____ skolan. **3** _____ håltimmarna pratar jag gärna **4** _____ kompisar eller gör läxor **5** _____ exempel. Det bästa är att jag själv får välja kurser **6** _____ gymnasiet. Därför är jag också mera intresserad **7** _____ skolan helt enkelt. Jag vill också lyssna noga och vara aktiv **8** _____ lektionerna. Om jag orkar fortsätta **9** _____ samma sätt som jag nu pluggar, så kommer jag att ta studenten **10** _____ tre år.

på
i
under
med
till
av
om

ÖVERSÄTT.

11 **Käännä ruotsiksi.**

1. Matematiikka on lempiaineeni.
2. Hyppytunneilla teen usein läksyjä. Joskus vain juttelen kavereitteni kanssa.
3. Lukiossa meidän täytyy kirjoittaa aika paljon oppitunneilla.
4. On työlästä, mutta kivaa opiskella kieliä.
5. Uskon kuitenkin, että minulla on hyötyä kielistä myöhemmin elämässäni.
6. Haluan päästä ylioppilaaksi kolmessa vuodessa.

JOBBA MED KOMPISEN.

12 **Alleviivaa kysymyksistä omistamista ilmaisevat sanat. Esitä sitten kysymykset parillesi.**

en ficka 1 tasku

1. Vad är ditt favoritämne?
2. Vet du vad mitt favoritämne är?
3. Vad har du i din ficka? Säg två saker.
4. Hur många elever finns det i vår skola?

→ OMISTAMINEN s. 130

KOULUTEKEMISTÄ ATT GÖRA I SKOLAN

käydä koulua	**gå IV i skola(n)**
käydä lukiota	**gå IV i/på gymnasiet**
kirjoittaa kirjoitelma	**skriva IV en uppsats 3**
lintsata	**skolka I**
nukkua pommiin	**försova IV sig**
olla poissa koulusta	**vara IV borta från skolan**
opettaa	**lära II, undervisa I**
opiskella	**studera I**
oppia	**lära II sig**
kirjoittaa ylioppilaaksi	**ta IV studenten**
päntätä, opiskella	**plugga I**
saada/tarvita tukiopetusta	**få IV / behöva II stödundervisning**
tehdä läksyjä	**göra IV läxor**
tenttiä, suorittaa itsenäisesti	**tenta I av**
viitata	**räcka II upp handen**

FYLL I.

13 A Täydennä vihjeiden mukaan.

1 Vem _____ dig i engelska?

2 Vilka nya svenska ord har du _____ idag?

3 Vem _____ idag?

4 Har du någonsin _____ från skolan?

5 När ska du _____?

6 Hur många _____ har du skrivit under den här perioden?

7 I vilket ämne skulle du vilja _____?

8 Händer det ofta att någon i din grupp _____?

1 Kuka opettaa sinua englannin kielessä?

2 Mitä uusia ruotsinkielisiä sanoja olet oppinut tänään?

3 Kuka on poissa koulusta tänään?

4 Oletko joskus lintsannut koulusta?

5 Milloin aiot kirjoittaa ylioppilaaksi?

6 Kuinka monta kirjoitelmaa olet kirjoittanut tässä jaksossa?

7 Missä aineessa haluaisit saada tukiopetusta?

8 Käykö usein niin, että joku ryhmässäsi nukkuu pommiin?

→ REFLEKSIIVIVERBIT s. 134

FRÅGA.

13 B Esitä tehtävän 13A kysymykset parillesi.

KOULUAINEET SKOLÄMNENA

biologia	**biologi**
elämänkatsomustieto	**livsåskådning**
englanti	**engelska**
espanja	**spanska**
filosofia	**filosofi**
fysiikka	**fysik**
historia, hissa	**historia, hissa (f.sv.)**
italia	**italienska**
kemia	**kemi**
kuvataide	**bildkonst, bild (s.sv.)**
latina	**latin**
liikunta	**gymnastik, idrott (s.sv.)**
maantiede	**geografi**
matematiikka, matikka	**matematik, matte**
musiikki	**musik**
opinto-ohjaus	**studievägledning (f.sv.), studiehandledning (s.sv.)**
oppiaine	**ett ämne 4**
psykologia	**psykologi**
ranska	**franska**
ruotsi	**svenska**
saksa	**tyska**
terveystieto	**hälsokunskap (f.sv.), hälsa (s.sv.)**
tietojenkäsittely, informaatioteknologia	**datorkunskap, it, datateknik**
uskonto, ussa	**religion, rella (f.sv.)**
venäjä	**ryska**
vieraat kielet	**främmande språk**
yhteiskuntaoppi	**samhällslära (f.sv.), samhällskunskap (s.sv.)**
äidinkieli ja kirjallisuus, äikkä	**modersmål och litteratur, modda (f.sv.)**
pakollinen	**obligatorisk, -t, -a**
todistus; arvosana	**ett betyg 5**
valinnainen	**valfri, -tt, -a**
vapaaehtoinen	**frivillig, -t, -a**

TUSEN TIPS

Sanojen ryhmittely auttaa niiden oppimisessa. Oppiaineita voit ryhmitellä seuraavasti:
- kieliä, joita voin lukea koulussani
- matemaattiset aineet
- reaaliaineet
- taide- ja taitoaineet
- aineet suosikkijärjestyksessä

FYLL I.

14 **A** Täydennä oma lukujärjestyksesi ruotsiksi.

kl.	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag

JOBBA MED KOMPISEN.

14 **B** Kysele pariltasi ruotsiksi, mitä aineita hän lukee ja mihin aikaan.

- Vilket ämne har du på måndag klockan 8.00?
- Vilka ämnen har du på tisdag?
- När har du håltimmar?
- När börjar din skola på onsdag och vad har du på schemat då?
- Vilken tid slutar skolan på fredag och vilket ämne har du då?

→ KELLONAJAT s. 189

LYSSNA OCH VÄLJ.

15 Liam ja hänen luokkakaverinsa Petra yrittävät sopia tapaamisesta. Kuuntele keskustelu ja valitse oikea vaihtoehto.

När ska vi ses?

1 Liam haluaa tavata Petran, koska hän
- **a** haluaa kertoa, mitä kemian tunnilla tapahtui.
- **b** tarvitsee apua kemiassa.
- **c** on Petralle velkaa kahvit.

2 Liam ehdottaa tapaamista tiistaina
- **a** aamulla ennen ensimmäistä oppituntia.
- **b** ensimmäisen oppitunnin jälkeen.
- **c** puoli kolmelta.

3 Liam
- **a** opiskelee maanantaisin vain englantia.
- **b** aloittaa maanantaisin koulupäivän vasta vähän ennen puoli kymmentä.
- **c** ei pidä maanantai- ja tiistaiaamuista.

4 Petra haluaisi tavata perjantaina, koska
- **a** hänellä on silloin hyppytunti.
- **b** hänellä on silloin aamulla aikaa.
- **c** hänen koulupäivänsä päättyy silloin aikaisin.

5 Liam ja Petra sopivat tapaavansa
- **a** torstaina ennen kello yhtä.
- **b** torstaina Liamin kemian tunnin jälkeen.
- **c** keskiviikkona Liamin tietojenkäsittelytunnin jälkeen.

fatta I tajuta, ymmärtää
en sovmorgon 2 (s.sv.) ruotsalaisessa koulussa aamu, jolloin lukujärjestyksessä ei ole mitään oppiainetta
skoja I pilailla
ledig, -t, -a vapaa

KUL att veta

Lämmin ateria vai voileipä vartissa?

Eri Pohjoismaissa on eri kouluruokakäytännöt. Suomessa ja Ruotsissa oppilaille tarjotaan maksuton, lämmin ateria. Tavoite on tarjota jokaiselle koululaiselle terveellistä ravintoa. Tanskassa ja Norjassa oppilaat ottavat mukaansa omat eväät. Norjassa eväsleivät täytyy kaiken lisäksi hotkaista – ruokatunti kestää ainoastaan vartin.

LYSSNA OCH SVARA.

16 Kuuntele tilanteita eri oppitunneilta. Mistä aineesta on kyse? Vastaa ruotsiksi.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

KOULUN HENKILÖITÄ — PERSONER I SKOLAN

koulusihteeri	**en skolsekreterare 5**
kouluterveydenhoitaja	**en skolsköterska 1, en skolhälsovårdare 5** (f.sv.)
kuraattori	**en kurator 3**
lukiolainen	**en gymnasieelev 3, en gymnasist 3**
luokkakaveri	**en klasskompis 2**
opettaja	**en lärare 5**
opinto-ohjaaja	**en studiehandledare 5**
opiskelija	**en studerande 5** (f.sv.)
oppilas	**en elev 3**
psykologi	**en psykolog 3**
rehtori	**en rektor 3**
ryhmänohjaaja	**en grupphandledare 5**
vahtimestari	**en vaktmästare 5**
vaihto-oppilas	**en utbyteselev 3**
ylioppilas	**en student 3**

FÖRKLARA OCH GISSA.

17 Työskennelkää pareittain tai pienissä ryhmissä. Jokainen valitsee kolme kouluun liittyvää henkilöä ja selittää ne ruotsiksi omin sanoin. Muut päättelevät, mistä sanasta on kyse.

→ SANAN SELITTÄMINEN s. 25

Ruotsissa lukio-opiskelu on erilaista kuin Suomessa

KUL att veta

Suomessa ja Ruotsissa koulunkäynti on maksutonta. Ruotsissa myös koulukirjat ovat maksuttomia – jopa lukiossa.

Ruotsissa lukion aloittavien täytyy valita, menevätkö he kunnalliseen vai yksityiseen lukioon. Yksityisiä kouluja kutsutaan vapaakouluiksi *(friskolor)*. Opiskelijat valitsevat opetusohjelman *(program)*, esimerkiksi tekniikka-, talous-, hotelli- ja turismilinjan. Koulut yrittävät houkutella opiskelijoita runsain mainoksin.

Ruotsissa ylioppilaskirjoitukset lakkautettiin 1960-luvulla. Lukiolaiset saavat kuitenkin kurssiarvosanat. Paras arvosana on A ja heikoin F. Arvosanat ovat tärkeitä yliopistoon haettaessa.

KOULUAIKOJA	SKOLTIDER
hyppytunti	**en håltimme 2**
jakso	**en period 3**
koeviikko	**en provvecka 1**
lukuvuosi	**ett läsår 5**
oppitunti	**en lektion 3**
ruokatunti	**en lunchrast 3**
syys-/kevätlukukausi	**en hösttermin 3 / en vårtermin 3**
syysloma / talviloma / joululoma / pääsiäisloma / kesäloma	**höstlov, -et / sportlov, -et / jullov, -et / påsklov, -et / sommarlov, -et**
välitunti	**en rast 3**

SÖK.

18 Seuraavissa teksteissä on jokaisessa sisältövirhe. Mikä?

1 Period 1 började för en vecka sedan.
Nu är det bara två månader till sportlovet. Skönt!

2 Vårterminen går alltid så snabbt även om den är längre än höstterminen. Kanske det beror på att man har så många lov. Man har sportlov, påsklov och höstlov.

3 I vår skola har vi fem perioder. Lektionerna är 75 minuter långa och rasterna 10 minuter långa. Lunchrasten är 30 minuter lång. Höstterminen börjar i augusti och slutar vid jul. I mars börjar vårterminen och den slutar i juni.

4 – Vad ska du göra på höstlovet?
– Jag vet inte än. Kanske åka skidor.
– Åka skidor? Hur är det möjligt?
– Hur så? Det går helt bra att åka skidor i februari!

5 – Hur långt jullov har ni?
– Det börjar den 22 december och skolan börjar igen den 8 januari. Vad blir det då? Ett par månader.

FYLL I.

19 Täydennä ristikko.

1 Språket som du studerar just nu.

2 En människa som jobbar i skolan och hjälper dig att välja rätta kurser och vet vad du behöver läsa för att till exempel bli läkare eller polis.

3 Den person som undervisar dig och hjälper dig att förstå olika saker på lektionerna.

4 Skolarbeten som du gör hemma.

5 Du ska _____ upp handen för att få svara på lektionen.

6 Ett skolämne där du läser om gångna tider, till exempel om antikens Rom eller andra världskriget.

7 Du började skolan på lågstadiet. Sedan gick du i högstadiet och nu studerar du i _____.

8 Då äter du skollunch.

9 Vad gör vi i skolan?

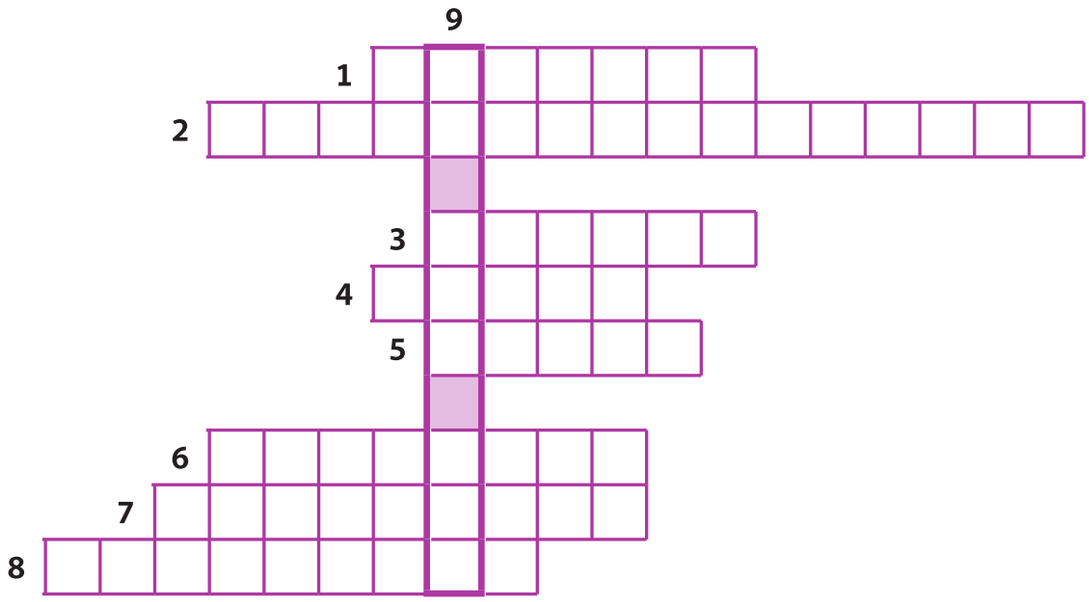

FYLL I.

20 **A** Millaista on olla lukiossa?
Täydennä adjektiivit tekstin ja sanakirjan avulla.

myönteinen		kielteinen	
1 duktig, -t, -a	reipas, taitava	**8** lat, lata (ei ett-suvun muotoa)	laiska
2	ahkera	**9**	vaikea
3	hyvä	**10**	vaikea, rasittava
4	kiinnostunut	**11**	työläs, hankala
5	mielenkiintoinen	**12**	raskas
6	kiva, mukava	**13**	mahdoton
7	helppo	**14**	tylsä

JOBBA MED KOMPISEN.

20 **B** Olet nyt käynyt lukiota jonkin aikaa. Keskustele parisi kanssa lukiokokemuksistanne ruotsiksi. Käyttäkää tehtävän 20A adjektiiveja.

millainen koulu

helppo aine, miksi

millainen opiskelija

opettajat

kouluruoka

läksyjen lukeminen

BEDÖM DIG.

21 **A** Arvioi itseäsi opiskelijana. Yhdistä ensin toisiaan vastaavat sanat. Merkitse sitten janalle kohta, kuinka vahvasti adjektiivi sinua kuvaa.

		–	+
1 snabb	____		
2 flitig	____		
3 optimistisk	____		
4 energisk	____		
5 nyfiken	____		
6 framgångsrik	____		
7 punktlig	____		
8 självständig	____		
9 uthållig	____		

a utelias **b** täsmällinen **c** menestyksekäs **d** nopea **e** sisukas **f** optimistinen **g** itsenäinen **h** energinen **i** ahkera

BEDÖM DIG.

21 **B** Yhdistä ensin toisiaan vastaavat sanat. Arvioi sitten itseäsi luokassa ja ryhmässä toimimisessa.

		–	+
1 aktiv	____		
2 modig	____		
3 lugn	____		
4 samarbetskunnig	____		
5 bra kompis	____		
6 humorist	____		
7 hjälpare	____		
8 stor tänkare	____		

a hyvä kaveri **b** auttaja **c** yhteistyökykyinen **d** suuri ajattelija **e** aktiivinen **f** rauhallinen **g** rohkea **h** humoristi

KOULUN TILOJA	PLATSER I SKOLAN
atk-luokka	**en datasal 2**
juhlasali	**en festsal 2 (f.sv.) / en aula 1 (s.sv.)**
kahvila	**ett kafeteria 3**
kanslia	**ett kansli, kansliet**
kirjasto	**ett bibliotek 5**
koulun piha	**en skolgård, skolgården**
kouluterveydenhoitajan vastaanotto	**skolsköterskans mottagning**
liikuntasali	**en gympasal 2 / en gymnastiksal 2**
luokkahuone	**ett klassrum 5**
opettajainhuone	**ett lärarrum 5**
opinto-ohjaajan vastaanotto	**studiehandledarens mottagning**
ruokasali	**en matsal 2**

REITIN NEUVOMINEN SISÄTILOISSA

Ursäkta, var är toaletten?

- **Ursäkta, hur kommer/hittar jag till biblioteket?**
- **Var ligger/finns/är lärarrummet?**
  - **på högra/vänstra sidan av trapporna**
  - **på höger/vänster sida**
  - **en trappa upp/ner**
  - **två trappor upp/ner**
  - **uppför/nedför trapporna**
  - **ta till höger/vänster**
  - **på första/andra/tredje våningen**
  - **längs korridoren**

- Anteeksi, kuinka pääsen/löydän kirjastoon?
- Missä on opettajainhuone?
  - portaiden oikealla/vasemmalla puolella
  - oikealla/vasemmalla puolella
  - yksi kerros ylös/alas
  - kaksi kerrosta ylös/alas
  - portaita ylös/alas
  - käänny oikealle/vasemmalle
  - ensimmäisessä/toisessa/kolmannessa kerroksessa
  - käytävää pitkin

LYSSNA OCH SVARA.

22 **A** Kuuntele kolme koulurakennuksessa käytyä keskustelua. Minne niissä halutaan mennä?

ända aina johonkin asti

1 _____

2 _____

3 _____

ÖVERSÄTT.

22 **B** Suomenna keskustelut parisi kanssa.

1

– Ursäkta, kan du hjälpa mig? Jag kan inte hitta till kansliet. Var ligger det egentligen?
– Ja, gå längs den här korridoren ända till trapporna där. Ta en trappa upp till andra våningen och du ser kansliet på högra sidan av korridoren.
– Tack för hjälpen.
– För all del.

2

– Ursäkta, jag söker skolsköterskan. Vet du var hennes mottagning är?
– Ja, den hittar du nere i källarvåningen. Två trappor ner och där ser du hennes skylt på vänster sida.
– Tack ska du ha.
– Ingen orsak.

3

– Hej, jag är ny här och vet inte hur jag kommer till matsalen. Var finns den?
– Jag är just på väg dit. Häng med, så visar jag dig vägen.
– Oj, vad kul. Tack, jag följer med.

LÄS HÖGT.

22 **C** Lue tehtävän 22B keskustelut parisi kanssa.

FRÅGA OCH HJÄLP.

22 **D** Koulussanne on vieraana ruotsalaisia opiskelijoita, jotka kysyvät tietä eri paikkoihin. Kysy ja neuvo vuorotellen parisi kanssa tie koulun pääovelta

a ruokasaliin
b opettajainhuoneeseen
c kansliaan
d kouluterveydenhoitajalle.

PRESENTERA.

23 **A** Kouluunne on tulossa ruotsalaisia opiskelijoita opiskelijavaihtoon yhden jakson ajaksi. Tee heitä varten koulustasi esite, jossa on kuvia ja tekstiä.

SPELA IN.

23 **B** Tee koulustasi esittelyvideo ruotsiksi. Voit esimerkiksi

- kertoa yleistietoa koulustasi
- kuvata eri tiloja ja kertoa niistä
- haastatella eri ihmisiä ruotsiksi.

SKRIV.

24 Kirjoita ruotsinopettajallesi ruotsiksi 20–30 sanan viesti, jossa selvität menneen tai tulevan poissaolosi. Viestissä tulee olla

- tervehdys
- syy poissaoloon
- läksyjen tiedustelu
- viestin lopetus.

→ VIESTIN KIRJOITTAMINEN s. 76

SKRIV.

25 Näit unta unelmakoulusta. Kerro, millaista siellä oli. Kirjoita 50–70 sanaa.

Min drömskola

SÖK PÅ NÄTET.

26 **A** Tutustu jonkin Suomessa olevan ruotsinkielisen lukion kotisivuihin.

Tutki,

- montako jaksoa lukuvuosi sisältää
- mikä on oppitunnin pituus
- mitä kieliä lukiossa voi opiskella
- onko tarjolla joitakin erityiskursseja
- millaista kansainvälistä toimintaa lukiolla on
- mitä muuta mielenkiintoista lukiosta kerrotaan.

BERÄTTA.

26 **B** Valmistele lyhyt ruotsinkielinen esitelmä koulusta, johon tutustuit tehtävässä 26A. Esittele sitten valitsemasi koulu 3–4 opiskelijan ryhmässä.

KUL att veta

Kesähatusta vappupäähineeksi

Suomessa ja Ruotsissa ylioppilaslakit otettiin käyttöön 1800-luvulla. Lakkia tuli pitää päässä koko yliopiston kesäloman ajan, vapusta syyskuun loppuun. Nykyään lakkia pidetään lähinnä vappuna.

Suomalaisissa lakeissa koristeena on kultainen lyyra, ruotsalaisissa useimmiten kukka. Ruotsalaisen lakin vuori on useimmiten sinikeltainen. Suomenkielisillä ylioppilailla on yleensä lakki, jossa on sinivalkoinen vuori, mutta suomenruotsalaiset valitsevat usein punakeltaisen vuorin.

KNÄCK KODEN

Substantiivit

Kaikilla esineillä ja asioilla on nimensä. Kun puhut esineistä ja asioista ruotsiksi, sinun tarvitsee tietää, onko sana *en*- vai *ett*-sukuinen ja osata sanan taivutus.

1 **Suomenna keskustelu.**

Hur många kurser har du i den här perioden?

Jag har sex kurser. Jag är alltså sex timmar i skolan varje dag, ganska tufft. Hur ser ditt schema ut?

Jag har bara fem kurser. Och vet du, jag har bara tre prov under provveckan, för jag har bild och idrott på schemat.

2 **Poimi tehtävän 1 keskustelusta substantiivit ja sijoita ne ryhmiin.**

EN	ETT	MONIKKO

Ruotsin kielessä on *en*- ja *ett*-sukuisia sanoja.

SUBSTANTIIVIEN TAIVUTUSLUOKAT

3 **Alleviivaa monikon päätteet ja täydennä ne taulukkoon.**

monikon pääte	yksikkö	monikko
1	en skola	skolor
2	en dag	dagar
3	en period en sko	perioder skor
4	ett häfte	häften
5	ett prov	prov

Substantiivit jaetaan viiteen taivutusluokkaan eli deklinaatioon monikon päätteen mukaan.

4 Taivuta taulukoissa olevat sanat ja täydennä säännöt.

1. deklinaatio -OR

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
en skola 1				
en läxa 1				

1. deklinaation kuuluvat sanat ovat _____-sukuisia ja _____-loppuisia.

2. deklinaatio -AR

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
en dag 2				
en timme 2				

2. deklinaatioon kuuluvat sanat ovat _____-sukuisia.

en övning 2				
en tidning 2				

– _____-päätteisiä sanoja.

3. deklinaatio -ER/-R

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
en kurs 3				
en sko 3				

ett gymnasi**um** 3	gymnasiet			
ett bag**eri** 3				*leipomo*
ett konditor**i** 3				

3. deklinaatioon kuuluvat sanat ovat _____- tai _____-sukuisia sanoja.

4. deklinaatio -N

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
ett ämne 4				
ett schema 4				

4. deklinaatioon kuuluvat sanat ovat _____-sukuisia

ja ne päättyvät _____.

5. deklinaatio (ei päätettä)

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
ett betyg 5				
ett prov 5				

5. deklinaatioon kuuluvat sanat ovat _____-sukuisia

ja ne päättyvät _____.

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
en lärare 5				
en dvd-spelare 5				

5. deklinaatioon kuuluvat myös esim. henkilöä, ammattia tai laitetta tarkoittavat *en*-sukuiset ja are-päätteiset sanat.

Huomioitavaa taivutuksesta

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
en nyckel 2	nyckeln	nyck**lar**	nycklarna	*avain*
en syster 2	systern	syst**rar**	systrarna	*sisar*
en morgon 2	morgonen	morg**nar**	morgnarna	*aamu*
en sommar 2	sommaren	som**rar**	somrarna	*kesä*
en d**o**tter 2*	d**o**ttern	d**ö**ttrar	d**ö**ttrarna	*tytär*
en mor/m**o**der 2*	m**o**dern	m**ö**drar	m**ö**drarna	*äiti*

en b**o**k 3*	b**o**ken	b**ö**cker	b**ö**ckerna	*kirja*
en f**o**t 3*	f**o**ten	f**ö**tter	f**ö**tterna	*jalka*
en h**a**nd 3*	h**a**nden	h**ä**nder	h**ä**nderna	*käsi*
ett l**a**nd 3*	l**a**ndet	l**ä**nder	l**ä**nderna	*maa*
en n**a**tt 3*	n**a**tten	n**ä**tter	n**ä**tterna	*yö*
en st**a**d 3*	st**a**den	st**ä**der	st**ä**derna	*kaupunki*

ett öga 4	ögat	ög**on**	ög**onen**	*silmä*
ett öra 4	örat	ör**on**	ör**onen**	*korva*

ett rum 5	rum**m**et	rum	rum**m**en	*huone*
ett program 5	program**m**et	program	program**m**en	*ohjelma*
ett exempel 5	exemp**let**	exempel	exemp**len**	*esimerkki*
ett fönster 5	fönst**ret**	fönster	fönst**ren**	*ikkuna*
en m**a**n 5*	m**a**n**n**en	m**ä**n	m**ä**n**n**en	*mies*
en m**u**s 5*	m**u**sen	m**ö**s**s**	m**ö**s**s**en	*hiiri*

5 Täydennä taulukko.

yksikön epämääräinen	dekli-naatio	yksikön määräinen	monikon epämääräinen	monikon määräinen	suomennos
	3	skollunchen			*koululounas*
en matsal	2				
en släkting					*sukulainen*
			ord		*sana*
				sidorna	*sivu; puoli*
ett leende					*hymy*
			datorer		
ett bibliotek					*kirjasto*
	1	människan			

6 Täydennä puuttuvat artikkelit *en* tai *ett* ja päätteet.

1 en lärare lärare_____

2 _____ kurs kursen

3 ett år år_____

4 en elev elev_____

5 _____ problem problemet

6 ett häfte häfte_____

7 **Keskustele parisi kanssa ja pistä paremmaksi! Täydennä substantiivit vihjeiden mukaan, parisi tarkistaa.**

A	B
1 Jag läste ___ i somras. (yksi kirja)	1 Jag läste **en bok** i somras.
2 Men jag läste **fem böcker**.	2 Men jag läste ___. (viisi kirjaa)
3 Jag fick sova ___ på ett lyxhotell i Stockholm under sommarlovet. (yksi yö)	3 Jag fick sova **en natt** på ett lyxhotell i Stockholm under sommarlovet.
4 Men jag fick sova många **nätter** på Ritz i Paris.	4 Men jag fick sova många ___ på Ritz i Paris. (monta yötä)
5 Jag har redan jobbat ___. (yksi kesä)	5 Jag har redan jobbat **en sommar**.
6 Men jag har jobbat **tre somrar**.	6 Men jag har jobbat ___. (kolme kesää)
7 Jag besökte **ett museum** under helgen.	7 Jag besökte ___ under helgen. (yksi museo)
8 Men jag besökte ___ under helgen. (kaksi museota)	8 Men jag besökte **två museer** under helgen.
9 Jag förlorade **en tand** i matchen.	9 Jag förlorade ___ i matchen. (yksi hammas)
10 Men jag förlorade ___ i matchen. (neljä hammasta)	10 Men jag förlorade **fyra tänder** i matchen.
11 Jag känner **en man** som är finsk mästare i ishockey.	11 Jag känner ___ som är finsk mästare i ishockey. (yksi mies)
12 Men jag känner ___ som är svenska mästare i fotboll. (kolme miestä)	12 Men jag känner **tre män** som är svenska mästare i fotboll.

8 **A** Valitse A tai B. Peitä parisi osio. Lue sanan selitys parillesi, joka arvaa sanan ja taivuttaa sen ruotsiksi kaikissa muodoissaan. Laatikosta saatte apua.

en läxa 1	en skolgård 2	en skolbyggnad 3	en penna 1
en väska 1	en rast 3	en rektor 3	en håltimme 2
en buss 2	ett prov 5	ett häfte 4	en lärare 5
ett problem 5	ett suddgummi 4	ett piano 4	

A	
1 En person som jobbar i skolan, undervisar till exempel i matematik eller biologi.	**en lärare**, läraren, lärare, lärarna 5
2 En lång paus under skoldagen, då du inte har undervisning.	**en håltimme**, håltimmen, håltimmar, håltimmarna 2
3 Du håller den i handen och skriver med den.	**en penna**, pennan, pennor, pennorna 1
4 Ett stort instrument som finns i varje skola. Man spelar musik med det på skolans fester.	**ett piano**, pianot, pianon, pianona 4
5 Huset där du pluggar.	**en skolbyggnad**, skolbyggnaden, skolbyggnader, skolbyggnaderna 3

B	
1 Du har din dator och dina böcker i den.	**en väska**, väskan, väskor, väskorna 1
2 Om man har en lång skolväg, då kommer man med den till skolan.	**en buss**, bussen, bussar, bussarna 2
3 Om du har mycket svårt med något, har du det.	**ett problem**, problemet, problem, problemen 5
4 En 15 minuters paus under skoldagen.	**en rast**, rasten, raster, rasterna 3
5 Du behöver det om du har skrivit något fel.	**ett suddgummi**, suddgummit, suddgummin, suddgummina 4

8 **B** Selittäkää ja arvatkaa loput laatikon sanat tehtävästä 8A.

→ SANAN SELITTÄMINEN s. 25

SUBSTANTIIVIEN MÄÄRÄYSMUODOISTA

YKSIKKÖ		MONIKKO	
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen
en penna 1	pennan	pennor	pennorna

a) Substantiiveilla on neljä muotoa. Kaksi ensimmäistä ovat **yksikköjä** ja kaksi jälkimmäistä **monikkoja**.

b) 1. ja 3. muoto ovat lyhyitä eli **epämääräisiä** muotoja.
Niitä käytetään, kun suomeksi voisi sanoa **yksi**, **eräs**, **joku** tai **jokin**, monikossa **joitakin** ennen substantiivia.

Vertaa englannin kielen muotoihin.

en penna	a pencil
pennor	pencils

c) 2. ja 4. muoto ovat pitkiä eli **määräisiä** muotoja.
Niitä käytetään, kun puhutaan asiasta, jonka kuulija jo tietää.
Suomeksi voitaisiin silloin käyttää sanoja **se** ja **ne** ennen substantiivia.

Vertaa englannin kielen muotoihin.

pennan	the pencil
pennorna	the pencils

d) **Omistussanan jälkeen** substantiivista tulee aina **epämääräinen** muoto.

Jag har tappat bort **min cykelnyckel**. Har du sett den?

Nej, igen ... Alltid får man leta efter **dina grejer**.

Okej, då tar jag **Annas cykel**.

– Olen kadottanut pyöränavaimeni. Oletko nähnyt sitä?
– Ei, taas... Aina sinun tavaroitasi saa etsiä.
– Okei, sitten otan Annan pyörän.

e) Sanojen **många**, **några** ja **alla** jälkeen käytetään substantiivista **epämääräistä** muotoa.

Jag har **många kurser** i den här perioden.

Minulla on monta kurssia tässä jaksossa.

f) **Peruslukujen** jälkeen käytetään **epämääräistä** muotoa.

Jag har **sex kurser**. Jag är alltså **sex timmar** i skolan varje dag, ganska tufft.

Minulla on kuusi kurssia. Olen siis kuusi tuntia koulussa joka päivä, aika rankkaa.

g) **Aine- ja abstraktisanojen** (ei laskettavat sanat) kanssa ei yleensä käytetä artikkelia *en* tai *ett* ja ne ovat **epämääräisessä** muodossa.

Och vet du, jag har bara tre prov under provveckan, för jag har **bild** och **idrott** på schemat.

Det låter jättebra. Men nu ska vi gå och dricka **kaffe**. Har du **tid** att följa med?

– *Ja tiedätkö, minulla on vain kolme koetta koeviikolla, sillä minulla on kuvista ja liikuntaa lukujärjestyksessä.*

– *Kuulostaa tosi hyvältä. Mutta nyt mennään kahville. Onko sinulla aikaa lähteä mukaan?*

9 Täydennä närpiöläisen Oskarin luokkakaverin Petran blogi vihjeiden mukaan.

Sommaren väntar!

Jag har två **1** _____ kvar, i matte och finska. Och bara tre **2** _____ kvar.

För **3** _____ sedan hade jag just slutat nian. **4** _____ väntade och jag kände mig vuxen. **5** _____ har varit otroligt fint med bättre och lite sämre **6** _____. Ingen **7** _____ är perfekt, inte den här heller, men jag har trivts här. Jag har träffat **8** _____ som jag aldrig kommer att glömma. Jag har fått nya **9** _____ som jag hoppas att jag aldrig förlorar.

Jag vill tacka alla **10** _____, vår rektor och de helt underbara **11** _____ i min skola, ni har gjort detta år helt oförglömligt.

Bloggen tar nu en liten sommarpaus! Tack alla, ha ett fantastiskt **12** _____!

Petra

1	ett prov 5	mon. epämäär.
2	en skoldag 2	mon. epämäär.
3	ett år 5	yks. epämäär.
4	ett gymnasium 3	yks. määr.
5	ett år 5	yks. määr.
6	en tid 3	mon. epämäär.
7	en skola 1	yks. epämäär.
8	en människa 1	mon. epämäär.
9	en vän 3	mon. epämäär.
10	en lärare 5	mon. epämäär.
11	en elev 3	mon. määr.
12	ett sommarlov 5	yks. epämäär.

10 Kerro parillesi ruotsiksi, mitä koululaukustasi löytyy.

Vad har du i din skolväska?

I min skolväska har jag ...

11 Oskar päivittää blogiaan. Täydennä puuttuvat substantiivit oikeassa muodossa.

Partydags

Idag är det som sagt tisdag och jag har haft en ganska lång dag i **1** _____. Några **2** _____ var så tråkiga att jag nästan somnade. Men det blev även lite plugg efter skolan tillsammans med min **3** _____ Petra. Vi skrev en uppsats på 3 000 **4** _____ – på **5** _____! Det gör man inte alla **6** _____! Och idag är det i alla fall Petras **7** _____ så vi ska gå och äta **8** _____ på en ny restaurang. Det ska bli sååå KUL efter allt plugg!!

1 koulu
2 oppitunti
3 luokkakaveri
4 sana
5 englanti
6 päivä
7 syntymäpäivä *(en födelsedag 2)*
8 pizza

KNÄCK KODEN

Omistaminen

Kun kerrot, kenen jutusta on kyse, tarvitset omistuspronomineja
(minun, sinun, hänen, meidän, teidän, heidän)
tai liität omistajan nimen perään s-päätteen.

OMISTUSPRONOMINIT

1 **Axelin tyttöystävä Mia kertoo lukiostaan. Etsi omistuspronominit.**

Min skola ligger nära centrum. Jag trivs jättebra här fast mina skoldagar är ganska långa. Mitt favoritämne är biologi.

Vårt gymnasium har 300 elever. Våra lärare är ganska trevliga och jag gillar de flesta.

Min pojkvän går på ett idrottsgymnasium. Han spelar ishockey. Hans lag är jättebra och de tränar alltid efter skolan.

Mitä huomaat omistuspronominien muodoista?
Täydennä sääntö.

Useimmilla omistuspronomineilla on kolme muotoa.

esim. minun _____ _____ _____

Muoto valitaan sen mukaan, onko omistettava asia eli pääsana

_____-sukuinen, _____-sukuinen vai monikko.

Hans, hennes (hänen) ja *deras* (heidän) ovat kuitenkin aina samassa muodossa.

2 Täydennä omistuspronominit taulukkoon.

KNÄCK KODEN

jag	**min**	skola	*minun kouluni*
	mitt	favoritämne	*minun lempiaineeni*
	mina	skoldagar	*minun koulupäiväni*
du	_____	lärare	*sinun opettajasi*
	_____	prov	*sinun kokeesi*
	_____	kurser	*sinun kurssisi*
han	_____	lektion	*hänen oppituntinsa*
	_____	häfte	*hänen vihkonsa*
	_____	texter	*hänen tekstinsä*
hon	_____	dator	*hänen tietokoneensa*
	_____	mål	*hänen tavoitteensa*
	_____	böcker	*hänen kirjansa*
vi	_____	lärare	*meidän opettajamme*
	_____	gymnasium	*meidän lukiomme*
	_____	elever	*meidän oppilaamme*
ni	_____	rektor	*teidän rehtorinne*
	_____	skolår	*teidän kouluvuotenne*
	_____	läxor	*teidän läksynne*
de, dom (puhekieltä)	_____	kompis	*heidän kaverinsa*
	_____	betyg	*heidän arvosanansa/ todistuksensa*
	_____	pennor	*heidän kynänsä*

EN
ETT
MONIKKO

S-GENETIIVI

3 **Suomenna lauseet ja täydennä sääntö.**

1. Mias skola har 300 elever.
2. Min kompis gymnasium är stort.
3. Mats favoritämne är psykologi.
4. Har du sett Max skolväska?
5. Det här är Moritz mattebok.

Omistusmuodon (genetiivin) pääte on -s. Päätettä ei lisätä, jos sanan viimeinen kirjain

on _____, _____ tai _____.

PÄÄSANA OMISTUSMUODON JÄLKEEN

4 **Tutki lauseita ja täydennä sääntö.**

– Du, vad heter **vår lärare** i svenska?

– Vet du inte **hans namn**? Jag kan inte tro **mina öron**!
Peter Lindgrens lektioner är ju toppen!

Omistusmuodon jälkeen omistettava asia eli pääsana

on _____ muodossa.

5 **Ryhmänohjaaja kertoo lukio-opinnoista uusille ykkösille. Valitse oikea muoto.**

1. Hej på er alla! Mitt **namn/namnet** är Emma Holmlund.
2. Vårt **gymnasium/gymnasiet** är ganska litet men våra **elever/eleverna** trivs bra här. Alla känner alla.
3. Rektorns **rum/rummet** ligger på andra våningen. Hon heter Maja Ström.
4. Ni kan vara glada att er **skola/skolan** ligger i Finland och inte i Danmark. Deras **sommarlov/sommarlovet** börjar först i slutet av juni.

6 Täydennä Kajsan viesti opettajalleen vihjeiden mukaan.

Hej!

Jag kunde tyvärr inte komma till skolan idag för jag hittade inte **1** _____ busskort. Lillasystern hade tagit **2** _____ cykel därför att en kompis hade lånat **3** _____ cykel. Pappa sade att han kör mig till skolan men mamma hade tagit **4** _____ bil. Igår gick **5** _____ tvättmaskin sönder. Alla **6** _____ kläder är nu smutsiga. Jag måste alltså stanna hemma. Jag hoppas du förstår …

Mvh
Kajsa

1 minun
2 minun
3 hänen
4 hänen
5 meidän
6 minun

en tvättmaskin 3 pesukone
sönder rikki
smutsig, -t, -a likainen

7 Rehtori esittelee koulua ruotsalaisille vieraille. Täydennä lauseet.

1 Välkomna till _____!

2 _____ är Marja Virtanen.

3 Jag svarar gärna på _____.

4 Och här är två av _____, Anni och Kaisa.
De ska visa er runt i skolan.

5 _____ är svenska, eller hur?

6 Ni kan lämna _____ i lärarrummet.
Sedan ska jag berätta mera om skolan.

1 kouluumme
2 Minun nimeni
3 teidän kysymyksiinne
4 oppilaistamme
5 Heidän lempiaineensa
6 laukkunne

KNÄCK KODEN

Refleksiiviverbit

Joskus verbin ilmoittama tekeminen kohdistuu tekijään itseensä.
Silloin ruotsissa käytetään refleksiiviverbejä, esimerkiksi *lära II sig* (oppia).

1 **Lue lauseet parisi kanssa ja ympyröi niistä refleksiiviverbiin *oppia* liittyvät pronominit. Suomenna lauseet.**

1. **Jag har lärt mig** mycket i skolan.
2. **Du** behöver inte **lära dig** allt.
3. **Han/Hon lärde sig** läsa ganska tidigt.
4. **Vi lär oss** mera om vi orkar plugga.
5. **Ni har lärt er** många nya ord idag.
6. **De lärde sig** svensk grammatik lätt.

Muita yleisiä refleksiiviverbejä

försova IV sig	*nukkua pommiin*	skynda I sig	*kiirehtiä*
koncentrera I sig på ngt	*keskittyä jhk*	sätta IV sig	*istuutua*
känna II sig	*tuntea itsensä/olonsa*	tvätta I sig	*peseytyä*
lägga IV sig	*mennä nukkumaan*		

2 **Kirjoita verbi *oppia* kaikissa persoonissa.**

1. Minä opin. _____
2. Sinä opit. _____
3. Hän oppii. _____
4. Me opimme. _____
5. Te opitte. _____
6. He oppivat. _____

3 Kirjoita verbi *tuntea itsensä* suomennoksen mukaan kaikissa persoonissa.

1 Jag _____ _____ pigg idag.

Tunnen itseni pirteäksi tänään.

2 _____ du _____ energisk?

Tunnetko sinä itsesi energiseksi?

3 Han _____ egentligen aldrig _____ _____ ensam.

Hän ei ole oikeastaan koskaan tuntenut oloaan yksinäiseksi.

4 Vi _____ _____ ofta jäktade.

Me tunnemme itsemme usein kiireisiksi.

5 _____ ni någon gång _____ _____ stressade?

Oletteko te tunteneet itsenne joskus stressaantuneiksi?

6 Efter provet _____ de _____ så glada och lugna.

Kokeen jälkeen he tunsivat itsensä niin iloisiksi ja rauhallisiksi.

4 Lukiolaisen arki ei aina suju niin mallikkaasti. Lue blogi ja täydennä refleksiiviverbit vihjeiden mukaan oikeassa muodossa.

sannolikt todennäköisesti
lika yhtä
somna I nukahtaa
förbann/ad, -at, -ade raivoissaan
vakna I herätä
rest, -en loppu

Igår kväll **1** _____ jag _____ inte alls trött så jag började titta på en intressant film på tv. Den var så spännande att jag inte kunde **2** _____ _____ genast efter den. Jag började läsa en bok. Sannolikt var den inte lika intressant för jag somnade med boken i handen. Ni kan gissa vad som hände sedan. Jag **3** _____ _____ och hann inte till skolan till den första lektionen. Läraren var förbannad på mig för det var verkligen inte första gången det här hände. När hon såg mig sade hon: Nu är det bäst att du **4** _____ _____ och lyssnar på vad jag säger. Om du inte **5** _____ _____ att vakna i tid så … Okej, resten har jag redan glömt. ;-) Kanske borde jag **6** _____ _____ bättre på vad hon säger …

1 tuntea itsensä
2 mennä nukkumaan
3 nukkua pommiin
4 istuutua
5 oppia
6 keskittyä

DEL 4

Min melodi

Kurssin neljännen osan aiheena on musiikki. Tekstissä kerrotaan yllättävästä musiikkielämyksestä. Tutustut pohjoismaiseen, erityisesti ruotsalaiseen musiikkitarjontaan ja lisäksi pääset lukemaan musiikkilehti Riffin parhaat palat.

TAVOITTEET

- osaat kertoa musiikkiharrastuksestasi ja millaisesta musiikista pidät
- harjoittelet lipun ostamista
- kertaat osoittavat pronominit

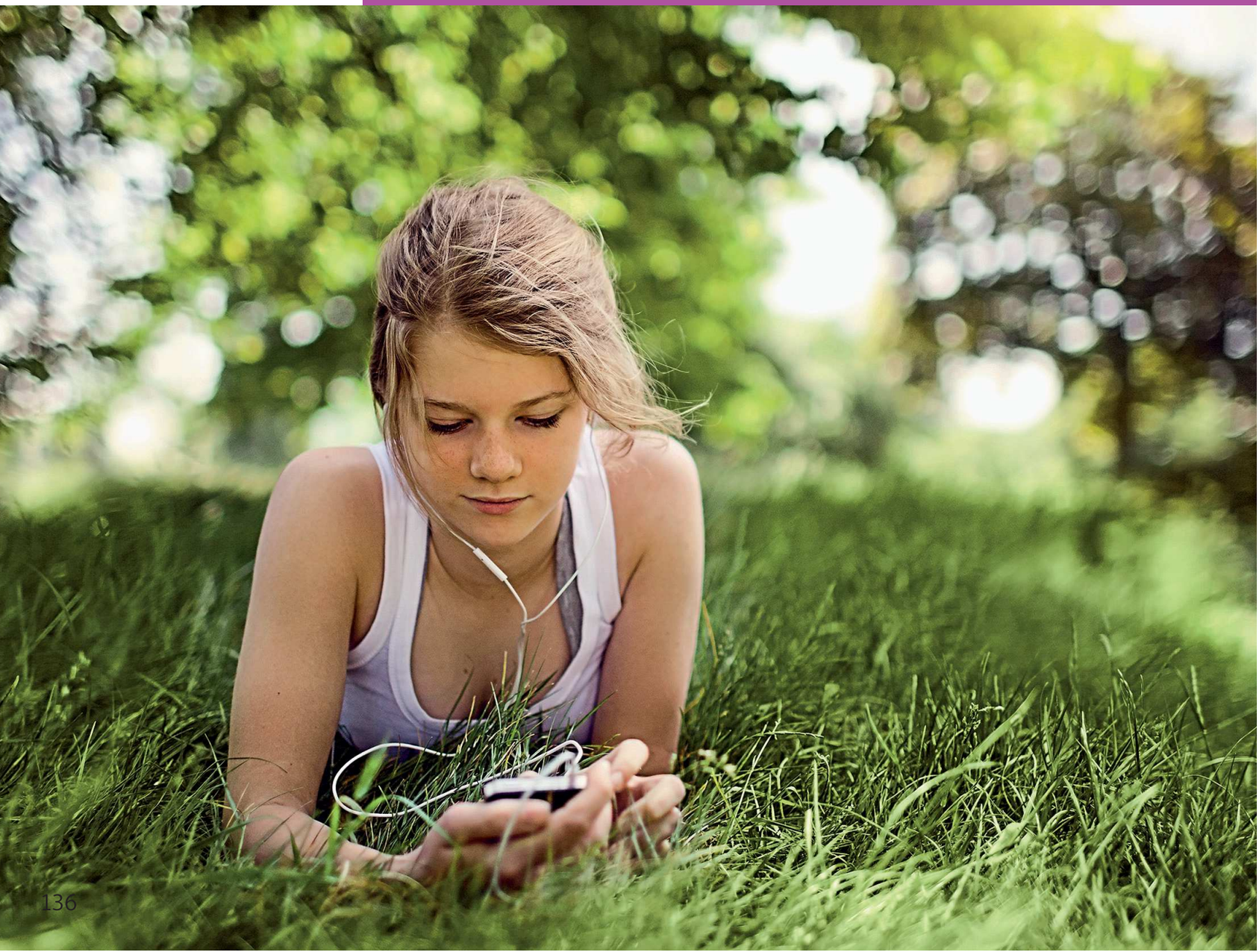

LÄS.

1 Axel osallistuu koulunsa valinnaiselle musiikin kurssille. Tutustu kurssimainokseen. Valitsisitko itse tällaisen kurssin?

Mu3 fritt fram för musik

KOM MED PÅ KURSEN!

Aktiviteter
- Vi lyssnar på olika musikstilar.
- Vi lär oss om musikkulturer.
- Vi lyssnar på svenskspråkig musik.
- Vi går på konsert.

Bonus
- Vi har inget prov!
- Du gör din egen musikblogg!

SÖK PÅ NÄTET.

2 **A** Tutustu johonkin Ruotsin hitti- tai soittolistaan.

1 Mikä on ensimmäisen ruotsinkielisen kappaleen sijoitus?
2 Onko joku listan ruotsalaisista artisteista tai yhtyeistä sinulle tuttu?

LYSSNA.

2 **B** Kuuntele ryhmäsi valitsema ruotsinkielinen kappale.

JOBBA MED KOMPISEN.

2 **C** Kerro parillesi, mitä mieltä olit kappaleesta. Montako pistettä annat sille?

10 toppen
9 jättebra
8 bra
7 helt okej
6 inte så bra
5 dålig
4 hemsk

Hur många poäng ger du?

Jag ger sju poäng. Jag tycker att låten var helt okej.

Tema
MUSIK

MUSIIKKITYYLEJÄ MUSIKSTILAR

hevi	**heavy** (f.sv.)**, hårdrock** (s.sv.)
iskelmä	**schlager**
jazz	**jazz**
kansanmusiikki	**folkmusik**
klassinen musiikki	**klassisk musik**
pop	**pop**
rap	**rap**
rock	**rock**

SOITTIMIA INSTRUMENT

basso	**en bas 2**
haitari	**ett dragspel 5**
huilu	**en flöjt 3**
kitara	**en gitarr 3**
kosketinsoitin	**en/ett keyboard, keyboards**
piano	**ett piano 4**
rummut	**trummor, trummorna**
saksofoni	**en saxofon 3**
trumpetti	**en trumpet 3**
urut	**en orgel 2**
viulu	**en fiol 3, en violin 3**

JOBBA MED KOMPISEN.

3 Kerro parillesi omasta musiikkiharrastuneisuudestasi vihjeiden avulla.

Lyssna

- Vilken musikstil gillar du mest?
- När lyssnar du på musik?

Spela ett instrument

- Vad är ditt favoritinstrument? Varför?
- Spelar du eller har du spelat själv något instrument? Vilket?
- Om du inte längre spelar det, varför slutade du?

Uppleva

- Har du varit på någon festival?
- På opera?
- På en megakonsert?
- På en klassisk konsert?
- Hur var det?

MUUSIKOITA MUSIKER

artisti	**en artist 3**
basisti	**en basist 3**
kitaristi	**en gitarrist 3**
laulaja	**en sångare 5**
pianisti	**en pianist 3**
rumpali	**en trummis 2**

SÖK PÅ NÄTET.

4 **A** Tutustu netissä johonkin pohjoismaiseen bändiin tai laulajaan ja heidän musiikkiinsa.

PRESENTERA.

4 **B** Työskennelkää 3–4 hengen ryhmissä. Esitelkää ruotsiksi pohjoismainen laulaja tai yhtye kuvin, sanoin ja äänin.

BERÄTTA.

5 **A** Silmäile tekstistä 4 poimittuja sanoja. Mistä arvelet tekstin kertovan?

en musiklärare	*musiikinopettaja*	börja gilla	*alkaa pitää*
en läxa	*läksy*	opera	*ooppera*
skoja	*pilailla*	konstiga röster	*outoja ääniä*

LYSSNA OCH SVARA.

5 **B** Axel on käynyt konsertissa. Kuuntele teksti 4 ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Mitä musiikinopettaja antoi Axelille läksyksi?

2 Miten Axel suhtautui ajatukseen?

3 Mitä mieltä hän oli lopuksi?

4 Minkä tiedon Axel löysi netistä?

TEXT 4

Science fiction och opera

AXELS BLOGG

Ibland blir man förvånad. Jag trodde aldrig att jag skulle gå på opera. Men förra veckan fick vi en ovanlig läxa av vår musiklärare.

Först trodde jag att han skojade. Jag lyssnar ju bara på rock! ”Du kan inte mena allvar? Jag gillar inte tanter som skriker”, sade jag.

”Du får väl se”, svarade musikläraren.

Igår gick jag och några kompisar på operan, och det var helt annorlunda än jag trodde. Operan heter Aniara, och den liknade en science fiction-film.

Axel skriver i sin blogg.

SENASTE INLÄGG

april ▸
mars ▸
februari ▸
januari ▸

Allt börjar med att man bara hör några fioler. Någon sade att de spelar morse-signalerna för SOS. Sedan börjar orkestern spela och kören sjunga.

Jag tycker att det var jättespännande att se Aniara. Låtarna är lite konstiga, och jag tänker nog inte ladda ned musiken till min telefon. Men jag börjar gilla opera! Visst har de lite konstiga röster, men de skriker faktiskt inte.

När jag kom hem från operan såg jag på nätet att det finns en ny pop-version av Aniara. Den vill jag absolut lyssna på!

Aniara

- Aniara är en svensk science fiction-opera. Den hade premiär 1959.
- Operan handlar om en rymdresa i framtiden.
- Aniara var först en bok. Diktaren Harry Martinson skrev den 1956.
- Den svenske tonsättaren Karl-Birger Blomdahl skapade sedan operan Aniara.
- 2010 kom en ny Aniara med musik av popmusikern Andreas Kleerup.
- Aniara har visats på Stockholms Stadsteater och på Kabelfabriken i Helsingfors.

en premiär 3 ensi-ilta
handla I om käsitellä
en rymdresa 1 avaruusmatka
i framtiden tulevaisuudessa
en diktare 5 runoilija, kirjailija
en tonsättare 5 säveltäjä
skapa I luoda

TEXT 4

Science fiction och opera

Scifiä ja oopperaa

ibland	**joskus**	
blir man förvånad	yllättyy	bli, blir, blev, blivit IV förvånad, förvånat, förvånade
trodde aldrig	**en koskaan uskonut**	**tro, tror, trodde,** har **trott III**
skulle **gå på opera**	**kävisin oopperassa**	**gå, går, gick,** har **gått IV** **en opera, operan, operor, operorna 1**
men	**mutta**	
förra veckan	**viime viikolla**	
fick	**saimme**	**få, får, fick,** har **fått IV**
en ovanlig **läxa**	epätavallinen **läksy**	ovanlig, ovanligt, ovanliga **en läxa, läxan, läxor, läxorna 1**
av vår musik**lärare**	musiikin**opettajaltamme**	**en lärare, läraren, lärare, lärarna 5**
först	**ensin**	
skojade	pilaili	skoja, skojar, skojade, har skojat I
Jag **lyssnar** ju bara **på** rock!	Minähän **kuuntelen** vain rockia!	**lyssna, lyssnar,** **lyssnade,** har **lyssnat I**
mena allvar	olla vakavissasi	mena, menar, menade, har menat I
tanter som skriker	kirkuvista tädeistä	en tant, tanten, tanter, tanterna 3 skrika, skriker, skrek, har skrikit IV
sade	**sanoin**	**säga, säger, sa(de),** har **sagt IV**
”Du får väl se”	”Saatpa nähdä”	
svarade	**vastasi**	**svara, svarar, svarade,** har **svarat I**
igår	**eilen**	
några kompisar	**muutama kaveri**	**en kompis, kompisen,** **kompisar, kompisarna 2**
helt annorlunda än	**täysin erilainen kuin**	**annorlunda** (taipumaton)
liknade	muistutti	likna, liknar, liknade, har liknat I
en science fiction-**film**	scifi-**elokuvaa**	**en film, filmen, filmer, filmerna 3**
allt **börjar** med	kaikki **alkaa** siitä	**börja, börjar, började,** har **börjat I**

man bara **hör**	**kuulee** vain	**höra, hör, hörde,** har **hört II**
några **fioler**	joitakin **viuluja**	**en fiol, fiolen, fioler, fiolerna 3**
spelar morse-signaler för SOS	morsettavat soittimilla hätäsignaalia (SOS)	
sedan	**sitten**	
orkestern	**orkesteri**	**en orkester, orkestern, orkestrar, orkestrarna 2**
spela	**soittaa**	**spela, spelar, spelade,** har **spelat I**
kören	**kuoro**	**en kör, kören, körer, körerna 3**
sjunga	**laulaa**	**sjunga, sjunger, sjöng,** har **sjungit IV**
jag tycker att	**olen sitä mieltä, että**	**tycka, tycker, tyckte,** har **tyckt II**
jättespännande	**tosi jännittävää**	
låtarna	**kappaleet**	**en låt, låten, låtar, låtarna 2**
lite konstiga	**vähän outoja**	**konstig, konstigt, konstiga**
tänker nog inte	en kyllä **aio**	**tänka, tänker, tänkte,** har **tänkt II**
ladda ned	**ladata**	**ladda ned, laddar ned, laddade ned,** har **laddat I ned**
till min **telefon**	**puhelimeeni**	**en telefon, telefonen, telefoner, telefonerna 3**
visst	tietysti	
röster	**ääniä** (ihmisen)	**en röst, rösten, röster, rösterna 3**
faktiskt inte	eivät todellakaan	
kom hem	**tulin kotiin**	**komma, kommer, kom,** har **kommit IV**
på nätet	netissä	
det finns	**on (olemassa)**	**finnas, finns, fanns,** har **funnits IV**
vill	**haluan**	**vilja, vill, ville,** har **velat IV**
absolut	ehdottomasti	

KOMBINERA.

6 **Etsi lauseille tekstin perusteella sopivat loput.**

1 En koskaan uskonut, _____
2 Ensin luulin, _____
3 Eilen menimme oopperaan, _____
4 Kaikki alkaa siitä, _____
5 Sitten orkesteri alkaa soittaa _____
6 Kun tulin kotiin oopperasta, näin internetistä, _____

a että Aniara esitetään Espoossa huomenna.
b että Aniarasta on uusi pop-versio.
c että kuulee vain joitain viuluja.
d että kävisin oopperassa.
e että musiikinopettaja pilaili.
f että saimme väärän läksyn.
g ja kuoro laulaa.
h ja se oli parempi kuin luulin.
i ja se oli täysin erilainen kuin luulin.
j ja viulisti soittaa.

LYSSNA OCH UPPREPA.

7 **A Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kirjaimiin.**

e- ja **ä**-kirjain lausutaan yleensä [e], paitsi r-kirjaimen edellä [æ]

1 l**ä**xa
2 l**ä**rare
3 h**e**t**e**r
4 j**ä**ttespä**n**nande
5 t**ä**nk**e**r
6 v**e**rsion

LYSSNA OCH UPPREPA.

7 **B Kuuntele ja toista lauseet.**

1 Vi fick en ovanlig läxa av vår musiklärare.
2 Operan heter Aniara.
3 Det är jättespännande att se Aniara.
4 Jag tänker inte ladda ned musiken.
5 Det finns en ny pop-version av Aniara.

SÖK I TEXTEN.

8 **A** Etsi tekstistä seuraavat ilmaukset.

1 en koskaan uskonut _____

2 kuuntelen rockia _____

3 eilen _____

4 erilainen kuin _____

5 kaikki alkaa siitä _____

6 mielestäni oli tosi jännittävää _____

7 laulut ovat vähän outoja _____

8 tulin kotiin _____

FYLL I.

8 **B** Axelin ystävä Camilla päivitti blogiaan. Täydennä vihjeiden avulla.

Jag gillar att **1** _____ popmusik. Men när jag fyllde femton, fick jag en **2** _____ cd-skiva i födelsedagspresent. Jag **3** _____ från skolan och hittade presenten. Det var **4** _____ att öppna paketet. Jag **5** _____ att jag skulle få en folkmusikskiva. När jag hörde **6** _____ första gången, tänkte jag att de var **7** _____, men så började jag gilla dem. Kanske går jag till och med på någon folkmusikfestival nästa sommar … Nej, jag bara skojar.

1 kuunnella
2 erilainen
3 tulin kotiin
4 tosi jännittävää
5 en koskaan uskonut
6 laulut
7 vähän outoja

VÄLJ.

9 Mikä sana ei kuulu joukkoon?

1	hör	svarar	ser
2	orkester	kör	låt
3	lyssnar	tror	tycker
4	konstig	fiol	ovanlig
5	sjunger	röst	annorlunda

JOBBA MED KOMPISEN.

10 Keskustele parisi kanssa ruotsiksi. A aloittaa. Vaihtakaa rooleja.

A	B
1 **Miten sait oopperalipun?**	1 Hur fick du en operabiljett?
2 Jag fick den av vår musiklärare.	2 **Sain sen musiikinopettajaltamme.**
3 **Onko sinulla tapana kuunnella oopperaa?**	3 Brukar du lyssna på opera?
4 Nej, jag lyssnar egentligen bara på rock.	4 **Ei, kuuntelen oikeastaan vain rockia.**
5 **Mitä mieltä olit oopperasta?**	5 Vad tyckte du om operan?
6 Den var helt annorlunda än jag trodde.	6 **Se oli aivan erilainen kuin luulin.**
7 **Millaisia laulut olivat?**	7 Hurdana var låtarna?
8 De var lite konstiga men musiken var jättespännande.	8 **Ne olivat vähän outoja, mutta musiikki oli tosi jännittävää.**

FYLL I.

11 Axelin luokkakaveri Rasmus kertoo omasta musikaalivierailustaan. Lisää sopiva prepositio. Apua saat laatikosta.

av	från	med	på	till

Ikväll ska jag **1** _____ musikal **2** _____ mina kompisar. Jag brukar nog inte lyssna **3** _____ sådan musik men jag fick biljetten **4** _____ min flickvän och kunde bara inte tacka nej. **5** _____ musikalen ska vi ännu gå på pizzeria och äta gott. Musikalen heter Evita. Om du också blev intresserad kolla **6** _____ nätet! Nu måste jag skynda mig **7** _____ bussen.

BRA att veta

MIELIPITEEN ILMAISEMINEN

O, vad jag älskar opera!

– **Jag älskar all slags musik.**	– Rakastan kaikenlaista musiikkia.
– **Jag tycker jättemycket om pop.**	– Pidän tosi paljon popista.
– **Jag gillar klassisk musik.**	– Pidän klassisesta musiikista.
– **Det här bandet är min favorit.**	– Tämä bändi on suosikkini.
– **Vår musiklärare är toppen!**	– Meidän musiikinopettajamme on tosi hyvä!
– **Den här låten är okej.**	– Tämä kappale on ok.
– **Jag tycker inte om folkmusik.**	– En pidä kansanmusiikista.
– **Jag hatar hårdrock.**	– Vihaan heviä.
– **Jag avskyr megakonserter.**	– Inhoan megakonsertteja.
– **Jag tycker att piano är det bästa instrumentet.**	– Minun mielestäni / Olen sitä mieltä, että piano on paras soitin.
– **Jag håller med.**	– Olen samaa mieltä.
– **Precis.**	– Aivan niin.
– **Du har rätt.**	– Olet oikeassa.
– **Du har fel.**	– Olet väärässä.
– **Det stämmer.**	– Pitää paikkansa.
– **Jag håller inte med.**	– En ole samaa mieltä.
– **Det tycker inte jag.**	– Minä en ole sitä mieltä.

JOBBA MED KOMPISEN.

12 Kerro parillesi ruotsiksi, mitä mieltä olet seuraavista musiikkityyleistä. Parisi kommentoi.

hip hop	jazz	pop	rock
heavy	klassisk musik	rap	schlager

VÄLJ.

13 Valitse annetuista vaihtoehdoista itsellesi sopivimmat ja kerro parillesi, mitä musiikki sinulle merkitsee.

1 Musik är mitt liv.
2 Musik är avkoppling.
3 Musik ger mig kraft.
4 Musik spelar ingen stor roll i mitt liv.
5 Musik väcker minnen.
6 Musik tröstar mig när jag är ledsen.

Tema
MUSIK

MUSIIKKIVERBEJÄ	MUSIKVERB
esiintyä	**uppträda II**
kirjoittaa laulu	**skriva IV en låt**
kuunnella klassista musiikkia	**lyssna I på klassiskt**
käydä konsertissa	**gå IV på konsert**
ladata musiikkitiedosto	**ladda I ned en musikfil**
laulaa kuorossa	**sjunga IV i (en) kör**
olla kiertueella	**turnera I**
soittaa soitinta	**spela I ett instrument**
säveltää	**komponera I**

Spelar du piano?

Nej, jag spelar gitarr.

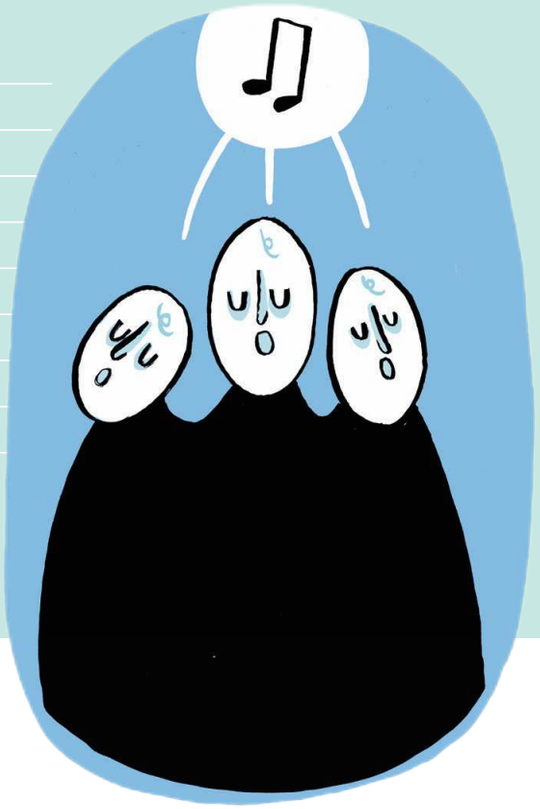

JOBBA MED KOMPISEN.

14 Muodosta vihjeiden avulla kysymyksiä ja esitä ne parillesi.

Går du ofta på konsert?

Ja, det gör jag.

Nej, det gör jag inte.

1 titta I på opera
2 ladda I ned musikfiler
3 spela I något instrument
4 lyssna I på klassiskt
5 sjunga IV i en kör

MUITA MUSIIKKISANOJA ANDRA MUSIKORD

kapellimestari	**en dirigent 3, en kapellmästare 5**
kappale	**en låt 2**
keikka	**en spelning 2**
konsertti, keikka	**en konsert 3**
laulu	**en sång 3**
levy	**en skiva 1**
musiikkimaku	**musiksmak, -en**
nuotti	**en not 3**
orkesteri	**en orkester 2**
rytmi	**en rytm 3**
mp3-soitin	**en mp3-spelare 5**
sävellys	**en komposition 3**
säveltäjä	**en kompositör 3**
yhtye, bändi	**ett band 5**
ääni (ihmisen)	**en röst 3**

JOBBA MED KOMPISEN.

15 **A** Kerro parillesi ruotsiksi Sandran tai Simonin musiikkiharrastuksesta.

juhla **en fest 3**

Sandra

- soittaa huilua orkesterissa
- laulaa koulun kuorossa
- esiintyy juhlissa ja konserteissa
- pitää klassisesta musiikista
- suosikkisäveltäjä on Edvard Grieg

Simon

- pitää hip hop -musiikista
- ei itse soita mitään instrumenttia, mutta laulaa
- käy keikoilla aina, kun on rahaa
- lataa musiikkia netistä
- suosikkiartisti Petter

SAMLA ORD.

15 **B** Valitse teemasanastoista tai netistä omaan musiikkiharrastukseesi liittyvät tai muuten mielestäsi tärkeät sanat. Laadi niistä miellekartta.

JOBBA MED KOMPISEN.

15 **C** Kerro ruotsiksi omasta musiikkiharrastuksestasi. Käytä apuna tehtävässä 15B laatimaasi miellekarttaa.

LYSSNA OCH FYLL I.

A Nuoret ovat matkalla Göteborgissa. Tytön suosikkibändillä on keikka kaupungissa. Kuuntele ja täydennä puuttuvat kohdat.

– Hej, jag undrar om det finns några biljetter kvar
1 _____?
– Låt mig se … här finns **2** _____.
– Vad bra! Var någonstans är platserna?
– Ett ögonblick … en här i sektion 4, en i sektion 5 och en i sektion 3.
– Alltså inte **3** _____?
– Nej, tyvärr.

– Hördu, vad säger du?
– Äh, du kan gå ensam. Det är ändå **4** _____.
– Är du säker?
– Jepp, det är lugnt.

– Då tar jag **5** _____ till sektion 3, nära scenen.
Vad kostar biljetten?
– Okej, det blir 700 kronor. Visst **6** _____?
– Ja, precis.
– Såja, det är bara att trycka in koden.
– Sådär, varsågod.
– Tack, här är biljetten. Ha en trevlig kväll!
– Tack, det ska jag ha!
– Det ska jag också ha. Jag tänker kolla på fotboll i hotellrummet!

LÄS OCH SVARA.

16 **B** Lue tehtävän 16A keskustelut ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Milloin tyttö ja poika ovat menossa konserttiin?
2 Kuinka monta lippua on jäljellä?
3 Mikä ongelma jäljellä olevissa lipuissa on?
4 Miten tyttö ja poika ratkaisevat ongelman?

SKRIV.

17 **A Kirjoita tehtävän 16A avulla, miten sanot ruotsiksi lipunostotilanteessa tarvittavat ilmaukset.**

1 Hei! Onkohan illan konserttiin vielä lippuja?

2 Hetkinen, annahan kun katson...

3 Täällä on kolme vapaata paikkaa.

4 Missä paikat ovat?

5 Eivät siis vierekkäin?

6 Valitettavasti ei.

7 Otan sitten yhden lipun.

8 Mitä lippu maksaa?

9 Se maksaa 700 kruunua.

10 Tässä on lippu, ole hyvä. Mukavaa iltaa!

JOBBA MED KOMPISEN.

17 **B** Keskustele parisi kanssa ruotsiksi. A aloittaa. Vaihtakaa rooleja.

A	B
1 **Hei! Onkohan Dundertågetin konserttiin lippuja jäljellä?**	1 Hej! Jag undrar om ni har biljetter kvar till Dundertågets konsert?
2 Till kvällens konsert? Låt mig se …	2 **Illan konserttiin? Annahan kun katson…**
3 **Kyllä, juuri siihen. Minun on vain pakko saada nähdä heidät!**	3 Ja, precis. Jag bara måste få se dem!
4 Du har tur. Vi har tio biljetter kvar.	4 **Sinulla on onnea. Meillä on 10 lippua jäljellä.**
5 **Mitä liput maksavat?**	5 Vad kostar biljetterna?
6 Platserna nära scenen kostar 30 euro.	6 **Paikat lavan lähellä maksavat 30 euroa.**
7 **Otan kaksi lippua. Maksan kortilla.**	7 Jag tar två biljetter. Jag betalar med kort.
8 Här är biljetterna, varsågod. Ha en trevlig kväll!	8 **Tässä ovat liput, ole hyvä. Mukavaa iltaa!**

JOBBA MED KOMPISEN.

17 **C** Keskustele parisi kanssa ruotsiksi. Toinen ostaa lippuja, toinen on lipunmyyjä.

A Lipunostaja	B Lipunmyyjä
1 Kysy lippuja haluamasi bändin/laulajan keikalle.	1 Tarkista asiakkaan kysymän konsertin päivämäärä.
2 Kysy lippujen saatavuutta.	2 Kerro tarkistavasi tilanteen. Lippuja on.
3 Kysy lippujen hintaa.	3 Kerro eri paikkojen/alueiden hinnat.
4 Kerro ostavasi liput.	4 Kerro, mitä valitut liput yhteensä maksavat.
5 Kerro maksavasi kortilla.	5 Kerro sen olevan ok.

SPELA IN.

17 **D** Videoikaa tai äänittäkää tehtävän 17C lipunostotilanne.

SÖK OCH ÖVERSÄTT.

18 Etsi kiinnostava ruotsinkielinen kappale ja käännä sen sanat vapaasti suomeksi.

BLOGGA.

19 Päivitä blogiasi. Kirjoita ruotsiksi (50–70 sanaa) konsertista, jossa olet käynyt. Voit myös liittää kuvan konsertista. Kerro esimerkiksi,

- kuka esiintyi
- millainen konsertti oli
- millainen tunnelma oli
- kenet tapasit
- mitä erityistä tapahtui
- minne menitte konsertin jälkeen.

FYLL I.

20 Mia ja Lotta tutkivat *Live!*-nettisivua ja suunnittelevat konserttiin menoa. Täydennä substantiivit oikeassa muodossa.

– Vems **1** _____ vill du gå på?

– Hmm ... Vad heter nu ... det där **2** _____ som de spelar ständigt på radio ...

– Menar du *Framtidens* **3** _____?

– Skämtar du? Aldrig i livet! Jag menar den där **4** _____ som uppträdde i Roskilde. Han var toppen! **5** _____ hörde vi just på Spotify.

– Alltså *Trentemøller*. Titta! Till den här **6** _____ kan man få gratisbiljetter!

– Till den 24 september? Den är på **7** _____! Hur ska man göra?

1 konsertti
2 bändi
3 ääni
4 laulaja
5 Hänen kappaleensa
6 konsertti
7 minun syntymäpäiväni *(en födelsedag 2)*

→ OSOITTAVAT PRONOMINIT s. 160

LYSSNA OCH SVARA.

21 **Monet ruotsalaiset artistit ovat tunnettuja maailmalla. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin suomeksi.**

Fyra artister som blivit världskända

1. Kuinka monta levyä Abba myy vuosittain?
2. Milloin Abba perustettiin?
3. Milloin Roxette perustettiin ja kuinka monta jäsentä yhtyeessä on?
4. Kuinka monta levyä Robyn myi USA:ssa?
5. Minkä ikäisenä Agnes voitti Idols-kilpailun?
6. Missä maissa Agnesin laulut ovat olleet hittejä?

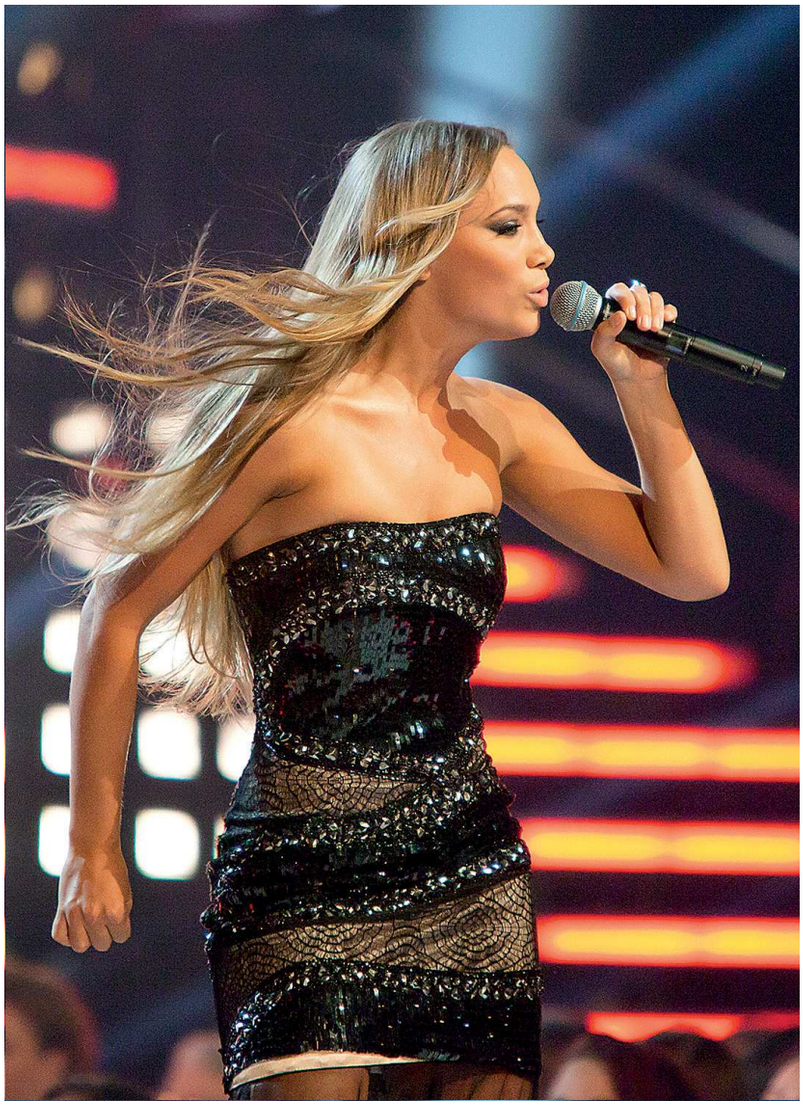

Agnes

Robyn

LÄS.

22 **Tutustu musiikkilehti Riffiin (s. 155–159) ja lue siitä parhaat palat.**

Riff

~ MUSIKTIDNINGEN ~

ALLA ÄLSKAR EUROVISION ♥

TUMMEN UPP!
VILKET BOTTENNAPP!

HÅRDROCK ÄR SVÅR MUSIK

KLASSISK MUSIK ÄR INTE TORR!

SLAPPNA AV OCH ÄLSKA MUSIKEN!

minnas II muistaa
en sluttext 3 lopputeksti
ensam, -t, -ma yksin
såld, sålt, sålda myyty
äkta aito
trivas II viihtyä

HÅRDROCK ÄR SVÅR MUSIK

KJELL SIMOSAS

Radioredaktören **Kjell "Hell" Simosas** minns exakt när han började tycka om heavymusik. Han gick på lågstadiet och såg filmen Terminator 2.

– I filmen trimmade pojkarna sina mopeder och lyssnade på Guns'n'Roses *"You could be mine"*. Låten spelades under sluttexterna. Jag satt ensam kvar i biosalongen och hörde låten till slut.

Kjell var såld. Först var metallmusiken något tufft som de stora pojkarna lyssnade på. Men idag, fem tusen skivor senare, är Kjell själv en metallfantast.

– Mest gillar jag att musiken är så äkta, och att hårdrocksfansen trivs tillsammans.

KLASSISK MUSIK ÄR INTE TORR!

MATHIAS TIMMERBACKA

Känslan. Den gör klassisk musik så speciell, tycker **Mathias Timmerbacka**. Han studerar musik vid Åbo Akademi och har sysslat med musik nästan hela sitt liv.

– Jag började spela gitarr när jag var elva år, på musiklektionerna i lågstadiet. Sedan började jag ta gitarrlektioner på ett musikinstitut i Vasa. Där spelade jag klassisk gitarr.

Sedan dess har musiken blivit en stor del av Mathias liv. Idag spelar han också mandolin och banjo. I klassisk musik finns känslor som man inte hittar i populärmusiken, tycker han.

– Barockens musik har alltid varit en favorit. Den har så mycket kraft!

torr, -t, -a kuiva
en känsla 1 tunne
ett musikinstitut 5 musiikkiopisto
kraft, -en voima

Thomas Lundin

SLAPPNA AV OCH ÄLSKA MUSIKEN!

När **Thomas Lundin** var liten, var Finland ett grått och ganska tråkigt land. Det fanns bara två TV-kanaler och Kekkonen var president. Men en kväll om året var man glad och internationell! Det var under *Eurovision Song Contest*, eller *ESC*. Sedan dess har Thomas varit tokig i schlagers och *ESC*.

– Jag älskar det att schlagers är glada och lite naiva. Man måste inte vara så allvarlig hela tiden.

Thomas gillar schlagers från Balkan. Det viktigaste är att artisten och låten känns äkta, säger Thomas.

–I schlagervärlden balanserar man hela tiden mellan god och dålig smak. Och dålig och riktigt dålig smak. Det hör liksom till.

slappna I av rentoutua
tokig, -t, -a i hulluna jhk
allvarlig, -t, -a vakava
äkta aito
höra II till kuulua asiaan

ALLA ÄLSKAR EUROVISION

Svenska folket är tokiga i *Eurovision Song Contest*! Över fyra miljoner svenskar brukar titta på tävlingen på tv. Det är nästan halva Sveriges befolkning.

I Sverige pratar man ofta om Melodifestivalen. Det är namnet på den svenska tävlingen.

När det är final i Melodifestivalen och Eurovision har många svenskar fest. Då sätter man sig framför tv:n tillsammans med familj och vänner. Några tar till och med på sig fina kläder med glitter på.

Sverige har vunnit flera gånger. Första gången var 1974. Då vann Abba med låten *Waterloo*. Andra svenska artister som har vunnit *Eurovision Song Contest* är Herreys, Carola, Charlotte Nilsson och Loreen.

Vilket bottennapp!

Jag trodde att det värsta på festivalen var maten. Äckliga wokade grönsaker och tråkiga vårrullar. Men nej! Det värsta var eftermiddagens första band. De heter *Awesome Sunday*, men det var inget underbart med dem! Killen som sjöng lät som en rostig trumpet och trummisen var som en gammal gubbe. Gitarristen och basisten var jättedåliga, och låtarna … ja vad ska man säga? Det skulle vara blues, men lät som misslyckade reklammelodier. Fy sjutton! Om ni ser namnet *Awesome Sunday* någonstans, gå och göm er!

BESVIKEN

Vilket bottennapp! Mikä pohjanoteeraus!
äcklig, -t, -a ällöttävä
underbar, -t, -a ihana, ihmeellinen
låta IV kuulostaa
rostig, -t, -a ruosteinen
en reklammelodi 3 mainossävel
gömma II sig piiloutua

Tummen upp!

Festivaler är lite som godis, en del äckligt, men mycket bra i påsen också! Efter eftermiddagens pina med *Awesome Sunday*, fick vi en riktigt glad överraskning! Det var en singer-songwriter från Sverige som heter Jemima Kirschbaum. Hon var lysande! Stark, personlig röst och häftiga låtar. Ganska rockigt, men ändå med en melodi. Hon spelade gitarr och sjöng. Dessutom var låttexterna bra. Hon fick publiken med sig, fast hon var helt okänd. Jag tror att Jemima blir höstens namn!

SEBBE T.

Tummen upp! Peukut ylös!
en påse 2 pussi
en överraskning 2 yllätys
lysande loistava
okän/d, -t, -da tuntematon

KNÄCK KODEN

Osoittavat pronominit

Kun haluat kertoa tietystä asiasta, osoittavat pronominit *tämä, tuo, nämä* ja *nuo* auttavat tarkennuksessa.
Ruotsiksi ne ovat *den här, det här, de här, den där, det där* ja *de där*.

1 Kirjoita ruotsinkieliset pronominit taulukkoon.

den där den här det där de här det här de där

tämä *(en)*	tämä *(ett)*	nämä
tuo *(en)*	tuo *(ett)*	nuo

2 Suomenna alleviivatut kohdat ja täydennä sääntö.

1 Jag gillar den här låten.

_____

2 Vem sjunger i det där bandet?

_____

3 Minns du de här låtarna från förra sommaren?

_____

Pronominien *den här, det här, de här, den där, det där* ja *de där* jälkeen käytetään substantiivin _____ eli pitkää muotoa.

KNÄCK KODEN

3 **Ida on ostamassa kaverinsa kanssa syntymäpäivälahjaa. Kirjoita substantiivin oikea muoto.**

– Lotta gillar hemskt mycket **1** den där _____.
Vad sägs om vi köper henne **2** den här _____ om honom?

– Bra idé! Vi kan ju köpa **3** de där _____ också så hon kan sitta i sin soffa och ha det mysigt.

– Precis. Och **4** det där _____ passar henne så fint!

– Eller vad tycker du om det här?

– Det där är bra!

1 en sångare / sångaren / sångare / sångarna
2 en bok / boken / böcker / böckerna
3 en film / filmen / filmer / filmerna
4 ett kort / kortet / kort / korten

4 **Suomenna tehtävän 3 keskustelun viimeiset repliikit.**

– Eller vad tycker du om **det här**?

– **Det där** är bra!

Osoittavia pronomineja käytetään erityisesti puhetilanteissa **itsenäisesti** eli ilman substantiivia.

5 Axel ja Mia ovat menossa 70-luvun bileisiin.
Täydennä substantiivit oikeassa muodossa.
Suomenna ja lue sitten keskustelu ruotsiksi parisi kanssa.

– Lyssna på den här **1** _____ från 70-talet. Visst skulle den passa bra på den där **2** _____ som vi ska gå på.

– Verkligen? Jag gillar bättre det här **3** _____ som också var populärt under det där **4** _____.

– Menar du de där **5** _____ som hade de där omöjliga **6** _____ och skrikiga **7** _____ på sig?

– Ja, just dom. Men på tal om festen …
Ska du ha den där blommiga **8** _____ på dig?
Och de där vita **9** _____ som du har fått av din mamma?

– Absolut! Och du då? Jag tycker att de här breda **10** _____ skulle passa dig.

1 en låt 2
2 en fest 3
3 ett band 5
4 ett årtionde 4
5 en typ 3
6 en mask 3
7 kläder
8 klänning 2
9 en sko 3
10 byxor

ett årtionde 4 vuosikymmen
en mask 3 naamio
skrikig, -t, -a räikeä
blommig, -t, -a kukikas
bred, brett, breda leveä

6 Axel ja hänen kaverinsa Peter juttelevat Axelin isän cd-hyllyn ääressä. Täydennä keskustelu vihjeiden mukaan.

under en längre tid pidemmän ajan kuluessa
råka I sattua
känna II igen tunnistaa
otrolig, -t, -a uskomaton

– Det är ju inte klokt vilken massa cd-skivor din farsa har! När har han fått **1** _____?

– Han har väl köpt alla **2** _____ under en längre tid. Han brukar alltid besöka en skivaffär om han råkar hitta en.

– Jag visste inte att det finns sådana kvar. Men vad fint! **3** _____ känner jag igen. Han var populär på 90-talet.

– Men har du hört **4** _____?

– Nej, aldrig! Men **5** _____ känner jag hur bra som helst.

– Du spelar ju också gitarr. Kan du själv spela alla **6** _____?

– Nej, det kan jag inte. Men kolla. Min pappas kusin har faktiskt spelat i **7** _____.

– Visa! Vad kul! Men kolla på **8** _____! Helt otroliga!

1 tämän levyn
2 nämä levyt
3 Tuon laulajan
4 tämän laulun
5 tämän laulajan
6 nuo laulut
7 tässä bändissä
8 nuo vaatteet

DEL 5

It-chat

Kurssin viides osa vie sinut tietotekniikan maailmaan. Tekstin päähenkilöllä on tietoteknisiä ongelmia, eikä asiantuntijan apu ole aina paras. Tutustut myös *Dreamhack*-tapahtumaan.

TAVOITTEET

- osaat kertoa tietotekniikan käytöstäsi vapaa-ajalla ja opiskelussa
- harjoittelet reagoimaan luontevasti viestintätilanteissa
- kertaat lukusanoja

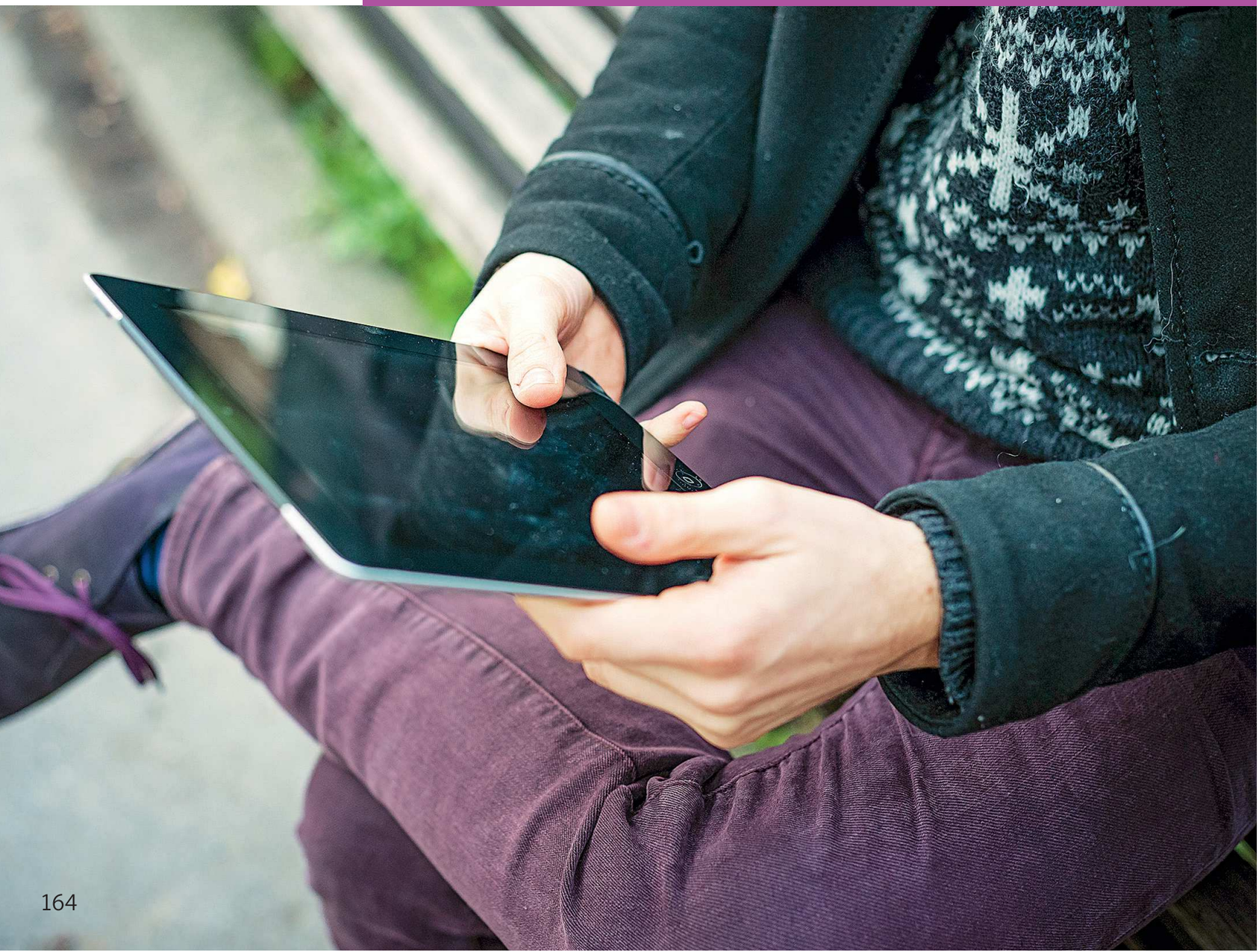

LYSSNA OCH BERÄTTA.

1 Kuuntele keskustelut.
Kerro parillesi suomeksi, mitä tilanteissa tapahtuu.

1 asiakas ja myyjä

2 Maria ja Erika

ett meddelande 4 viesti
pinsam, -t, -ma kiusallinen, nolo

3 oppilas ja opettaja

bärbar, -t, -a kannettava
ett tangentbord 5 näppäimistö

4 asiakas ja myyjä

en stationär 3 pöytäkone
långsam, -t, -ma hidas
hinna IV ehtiä

5 isoäiti ja lapsenlapsi

lösa II ratkaista
ett korsord 5 ristisanatehtävä
störst suurin

KOMBINERA.

2 Ida kirjoittaa blogiaan. Kirjoita sanojen numerot kuvaan.

1 en bärbar dator
2 en skärm
3 en skrivare
4 en styrplatta
5 en mobil

TEXT 5

”Jag lever ännu”

LIAM 15:23

Hej Ida! Äntligen är du online! Vi har inte chattat på jättelänge! Vad är det som har hänt?

IDA 15:23

Tja! Ja, det var länge sen du såg mig på nätet, men jag lever ännu! :-)

Vad bra! :-) Men varför har du inte varit uppkopplad?

Jag spillde läsk över datorn och telefonen. Det är så dumt, men allt var mitt eget fel.

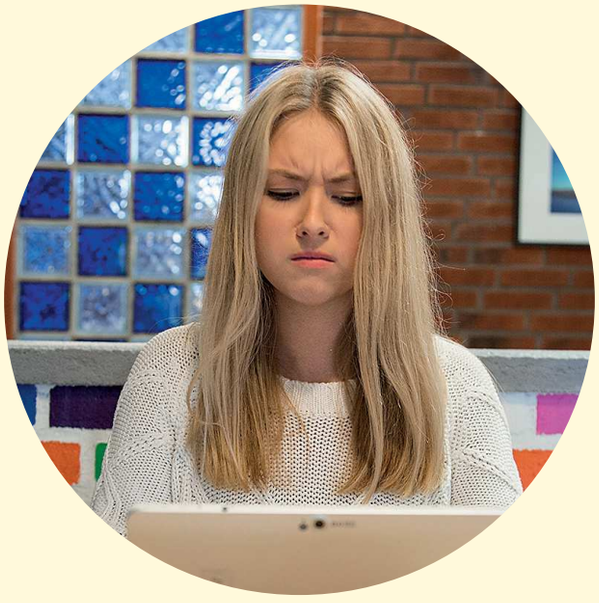

Ojdå! Så båda gick sönder?

Ja. Först gick allt bra. Jag stängde av datorn och satte på den igen, och den startade. Men när jag försökte klicka på ett program slutade allt fungera. Datorn var helt död! Jag sa en del fula ord ...

Nej. Stackare! Hoppas du hade sparat allt!

Nej ... Jag blev jättearg för jag hade inte sparat det dokument som jag höll på med. Det var en uppsats och den var jättelång.

Nej! Vilken otur! Så du har fått klara dig utan dator och telefon?

Ja, precis! Du kan inte fatta hur svårt det har varit! Jag har inte kunnat skriva något på min blogg och jag har inte kunnat lyssna på musik. :-(Det kändes också konstigt att inte kunna googla när man undrar över något. Dessutom har jag inte kunnat chatta med en kille som jag precis har träffat ...

Va? Har du träffat en kille? Berätta mer!

Heheheh ... En kille från Finland.
Men jag berättar mer när vi ses.

Okej ... Men vad hände med datorn?

Igår hämtade mamma den hos reparatören – men det konstiga var att den inte var min egen. Jag fick tillbaka en annan människas dator! Nu ska jag titta om jag kan öppna några hemliga dokument. ;-) Jag återkommer!

Wow! Vad häftigt! Vi måste träffas snart så får du berätta hur det gick.

TEXT 5

”Jag lever ännu”

”Olen vielä hengissä”

äntligen	vihdoinkin	
online	netissä, verkossa	
vi **har** inte **chattat**	emme **ole jutelleet netissä**	**chatta, chattar, chattade,** har **chattat I**
på jättelänge	pitkään aikaan	
vad är det	mitä	
som **har hänt**	**on tapahtunut**	**hända, händer, hände,** har **hänt II**
det var länge sen	siitä on kauan	
du såg	**näit**	**se, ser, såg,** har **sett IV**
på nätet	**netissä, verkossa**	**nät, nätet**
jag **lever** ännu	**olen** vielä **hengissä**	**leva, lever, levde,** har **levt II**
varit uppkopplad	ollut kirjautuneena	uppkopplad, uppkopplat, uppkopplade
spillde	läikytin	spilla, spiller, spillde, har spillt II
läsk	limsaa	läsk, läsken
över **datorn**	**tietokoneen** päälle	**en dator, datorn, datorer, datorerna 3**
det är så **dumt**	se on ihan **tyhmää**	**dum, dumt, dumma**
mitt eget fel	omaa syytäni	ett fel, felet, fel, felen 5
Ojdå!	Voi ei!	
båda	molemmat	
gick sönder	**menivät rikki**	**gå, går, gick,** har **gått IV**
först	**ensin**	
jag **stängde av** datorn	**sammutin** tietokoneen	**stänga av, stänger av, stängde av,** har **stängt av II**
satte på den	**käynnistin sen**	**sätta på, sätter på, satte på,** har **satt IV på**
igen	**taas**	
startade	käynnistyi	starta, startar, startade, har startat I
försökte	**yritin**	**försöka, försöker, försökte,** har **försökt II**
klicka	**napauttaa, klikata**	**klicka, klickar, klickade,** har **klickat I**
ett program	**ohjelmaa**	**ett program, programmet, program, programmen 5**
slutade allt fungera	**kaikki lakkasi** toimimasta	**sluta, slutar, slutade,** har **slutat I** fungera, fungerar, fungerade, har fungerat I
helt **död**	aivan **kuollut**	**död, dött, döda**
sa	**sanoin**	**säga, säger, sa(de),** har **sagt IV**
en del	joukon, joitakin	
fula	**rumia**	**ful, fult, fula**
ord	**sanoja**	**ett ord, ordet, ord, orden 5**
Stackare!	Voi rassu!	
hoppas du **hade sparat**	toivottavasti olit tallentanut	hoppas, hoppas, hoppades, har hoppats I **spara, sparar, sparade,** har **sparat I**
blev jättearg	**tulin tosi vihaiseksi**	**bli, blir, blev,** har **blivit IV** **arg, argt, arga**

för	**sillä**	
det dokument som jag höll på med	sitä tiedostoa, jota olin parhaillaan kirjoittamassa	ett dokument, dokumentet, dokument, dokumenten 5
en uppsats	kirjoitelma	en uppsats, uppsatsen, uppsatser, uppsatserna 3
jätte**lång**	tosi **pitkä**	**lång, långt, långa**
Vilken otur!	Olipa huono tuuri!	
har fått klara dig	**olet saanut** selviytyä	**få, får, fick,** har **fått IV** klara sig, klarar sig, kladare sig, har klarat I sig
utan	**ilman**	
kan inte **fatta**	et **voi tajuta**	**kunna, kan, kunde,** har **kunnat IV** **fatta, fattar, fattade,** har **fattat I**
hur **svårt**	kuinka **vaikeaa**	**svår, svårt, svåra**
har inte kunnat **skriva**	en ole voinut **kirjoittaa**	**skriva, skriver, skrev,** har **skrivit IV**
på min **blogg**	**blogiini**	**en blogg, bloggen, bloggar, bloggarna 2**
lyssna på musik	**kuunnella musiikkia**	**lyssna, lyssnar, lyssnade,** har **lyssnat I**
det kändes också konstigt	**tuntui myös kummalliselta**	**kännas, känns, kändes,** har **känts II** **konstig, konstigt, konstiga**
googla	**etsiä tietoa Googlesta**	**googla, googlar, googlade,** har **googlat I**
när man **undrar över** något	kun **ihmettelee** jotain	**undra, undrar, undrade,** har **undrat I**
dessutom	**sitä paitsi, sen lisäksi**	
en kille	**poika**	**en kille, killen, killar, killarna 2**
precis	juuri äsken	
har träffat	**olen tavannut**	**träffa, träffar, träffade,** har **träffat I**
Berätta mer!	**Kerro** lisää!	**berätta, berättar, berättade,** har **berättat I**
när vi ses	kun nähdään	ses, ses, sågs, har setts IV
vad **hände**	mitä **tapahtui**	**hända, händer, hände,** har **hänt II**
igår	**eilen**	
hämtade	haki	hämta, häntar, hämtade, har hämtat I
hos reparatören	korjaajalta	en reparatör, reparatören, reparatörer, reparatörerna 3
det konstiga	kummallista	konstig, -t, -a
min egen	**minun omani**	**egen, eget, egna**
tillbaka	**takaisin**	
en annan människas	toisen ihmisen	en människa, människan, människor, människorna 1
öppna	**avata**	**öppna, öppnar, öppnade,** har **öppnat I**
hemliga dokument	salaisia tiedostoja	hemlig, hemligt, hemliga
återkommer	palaan asiaan	återkomma, återkommer, återkom, har återkommit IV
Vad häftigt!	Siistiä!	
måste	**täytyy**	**måste, måste**
träffas	**tavata toisemme**	**träffas, träffas, träffades,** har **träffats I**
får berätta	**saat kertoa**	**berätta, berättar, berättade,** har **berättat I**
hur det gick	kuinka kävi	

FORTSÄTT.

3 Jatka lauseita tekstin mukaan.

1 Ida on ollut pitkään poissa netistä, koska...
2 Ida sammutti tietokoneen ja...
3 Hän oli tosi vihainen, koska...
4 Ida ei voinut kirjoittaa blogiaan, eikä... *(3 muuta asiaa)*
5 Saatuaan tietokoneensa takaisin, Ida huomasi, että...

ÖVERSÄTT.

4 Suomenna.

1 Det var länge sen du såg mig på nätet.
2 Allt var mitt eget fel.
3 Först gick allt bra. Jag stängde av datorn och satte på den igen, och den startade.
4 Det kändes också konstigt att inte kunna googla när man undrar över något.
5 Det konstiga var att den inte var min egen.
6 Jag återkommer!

VÄLJ.

5 Täydennä Idan kertomus tekstin mukaan. Valitse sopiva vaihtoehto.

1 Vet du vad som _____ mig för tre dagar sedan?	**a** slutade	**b** tappade	**c** hände
2 Jag spillde läsk över datorn och sade en del _____ ord.	**a** fina	**b** konstiga	**c** fula
3 Plötsligt slutade telefonen fungera – den var helt _____.	**a** glad	**b** död	**c** arg
4 Jag har inte kunnat chatta med _____ som jag träffade.	**a** en kille	**b** en reparatör	**c** en hund
5 Det konstiga var att jag fick tillbaka en annan människas _____.	**a** byxor	**b** dator	**c** uppsats

SÖK.

6 Etsi tekstistä puhekielelle tyypillisiä ilmauksia, joilla voit reagoida puhekumppanisi sanomisiin.

LYSSNA OCH VÄLJ.

7 **A** Ida on tutkinut korjaajalta saamaansa tietokonetta. Kenelle se kuului ja mitä Ida löysi? Kuuntele neljä vaihtoehtoista jatkoa tekstille. Valitse uskottavin vaihtoehto.

1

en skurk 2 roisto
en flygbiljett 3 lentolippu
en hjälte 2 sankari

2

tom, -t, -ma tyhjä
tjock, -t, -a paksu
en farbror 3* setä

3

känd, känt, kända tunnettu
jättesnygg, -t, -a tosi hyvännäköinen
en kärleksdikt 3 rakkausruno
tipsa I antaa vinkki

4

våga I uskaltaa
spionera I vakoilla

JOBBA I GRUPP.

7 **B** Vertailkaa 3–4 hengen ryhmissä, minkä jatkovaihtoehdon kukin valitsi ja perustelkaa valintanne.

SÖK I TEXTEN.

8 **A** Etsi ilmaukset tekstistä.
Valitse tekstistä lisäksi kolme mielestäsi tärkeää ilmausta.

1 netissä, verkossa _____

2 sammutin tietokoneen _____

3 käynnistin sen _____

4 yritin klikata _____

5 tuntui kummalliselta _____

6 _____

7 _____

8 _____

SKRIV.

8 **B** Kirjoita ruotsiksi neljä lausetta, joissa käytät tehtävän 8A ilmauksia.
Lue lauseet parillesi.

VÄLJ OCH ÖVERSÄTT.

9 Täydennä lauseisiin sopivat ajan ilmaukset.
Suomenna lauseet parisi kanssa.

1	Jag lever _____.	**a** aldrig	**b** ännu
2	Min dator slutade fungera _____.	**a** precis	**b** igår
3	_____ sade jag en del fula ord.	**a** Först	**b** Nu
4	Jag har inte kunnat chatta med en kille som jag _____ har träffat.	**a** sedan	**b** precis
5	Jag ska _____ titta om jag hittar hemliga dokument i datorn.	**a** ännu	**b** alltid

LYSSNA OCH UPPREPA.

10

A Kuuntele ja toista sanat.

Ruotsissa paino on yleensä sanan ensimmäisellä tavulla.

1 **da**tor
2 **kons**tigt

Useissa lainasanoissa paino on sanan viimeisellä tavulla.

3 tele**fon**
4 doku**ment**
5 repara**tör**

Prepositiot, kuten *i*, *på*, *av*, ovat painollisia, jos ne muodostavat ilmauksen yhdessä verbin kanssa.

6 stänga **av**
7 sätta **på**

LYSSNA OCH UPPREPA.

10

B Kuuntele ja toista lauseet.

1 Min dator slutade fungera.
2 Jag spillde läsk över telefonen.
3 Mamma hämtade datorn hos reparatören.
4 Jag stängde av datorn och satte på den igen.

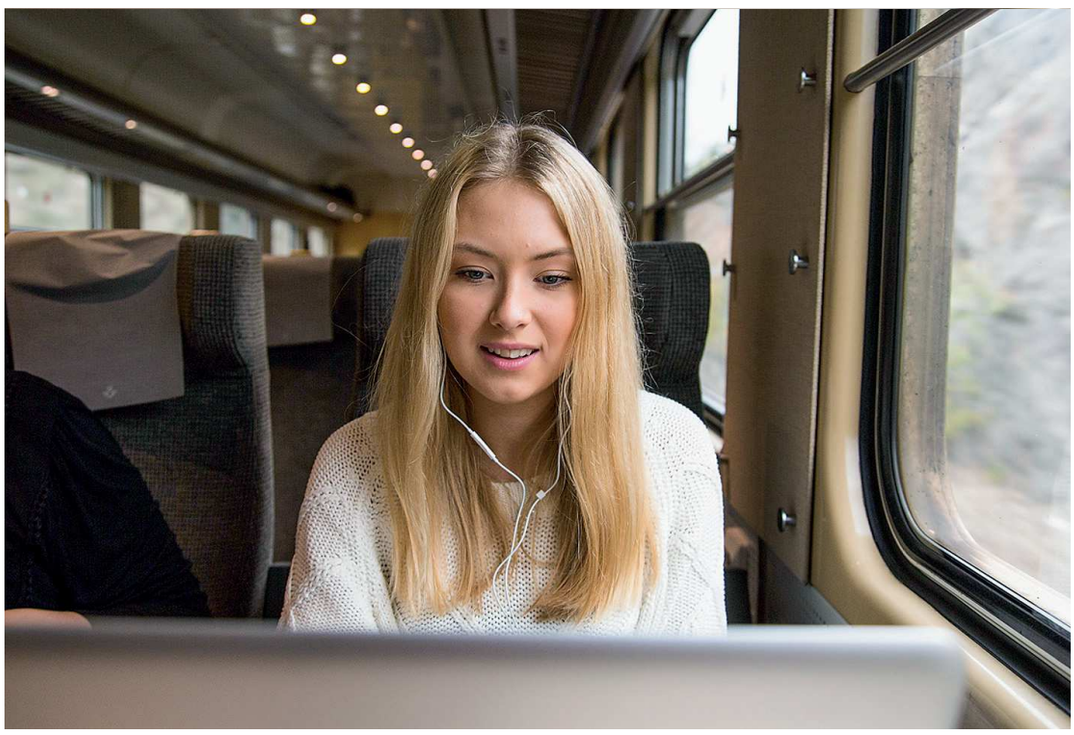

LUONTEVA REAGOINTI

Nämen precis!

Puhetilanteissa kuulet usein fraaseja, joilla reagoidaan siihen, mitä puhekumppani sanoo. Nämä fraasit ilmaisevat mm. pahoittelua, samaa mieltä olemista, myönteistä tai kielteistä suhtautumista. Ne ovat olennainen osa luontevaa keskustelua.

- **Vad synd!** – No voi harmi!
- **Ojdå!** – Voi ei!
- **Usch!** – Yök! / Hyi!
- **Vilken otur!** – Olipa huono tuuri!
- **Stackare!** – Voi rassu!
- **Skämtar du?** – Lasketko leikkiä?
- **Vad kul!** – Kiva juttu! / Hienoa!
- **Precis!** – Aivan (niin)!
- **Vad bra!** – Onpa hyvä!
- **Vad häftigt!** – Siistiä!
- **Samma här.** – Sama täällä.

VÄLJ.

11 **A** Valitse tilanteeseen sopiva reagointi *Bra att veta* -ilmauksista.

en frisyr 3 kampaus
lukta I illa haista pahalle

1 Jag fick en ny laptop i födelsedagspresent!
2 Min dator slutade fungera och jag hade inte sparat uppsatsen.
3 Pappa förstår inte att jag behöver två datorer.
4 Läraren var nöjd när jag skrev om hennes frisyr i min blogg.
5 Min lillebror spillde mjölk över mina skolböcker och nu luktar de illa.
6 Skolan borde köpa datorer åt alla elever.

JOBBA MED KOMPISEN.

11 **B** Lue tehtävän 11A lauseet ja niihin sopivat vastaukset ääneen parisi kanssa.

SKRIV OCH JOBBA MED KOMPISEN.

11 **C** Kirjoita kaksi tilannetta, joihin *Bra att veta* -ilmaukset sopivat. Lue lauseet parillesi, joka reagoi niihin sopivalla tavalla.

JOBBA MED KOMPISEN.

12 Käännä ruotsiksi. Parisi tarkistaa ja auttaa tarvittaessa. Harjoittele ensin oma osasi.

A	B
1 **Eilen tietokoneeni lakkasi toimimasta.**	1 Igår slutade min dator fungera.
2 Vad (är det som) har hänt?	2 **Mitä on tapahtunut?**
3 **Läikytin limsaa tietokoneen päälle.**	3 Jag spillde läsk över datorn.
4 Så det var ditt eget fel.	4 **Eli se oli oma syysi.**
5 **Niin oli, ja sanoin monta rumaa sanaa.**	5 Ja, det var det och jag sade många fula ord.
6 Hur var det att vara utan dator?	6 **Millaista oli olla ilman tietokonetta?**
7 **Se tuntui kummalliselta. En voinut kirjoittaa blogiani.**	7 Det kändes konstigt. Jag kunde inte skriva min blogg.
8 Din mamma berättade att du inte fick din egen dator tillbaka.	8 **Äitisi kertoi, ettet saanut omaa tietokonettasi takaisin.**

FORTSÄTT.

13 Jatka lauseita ja lue ne parillesi.

1 Jag satt vid datorn och ...

2 Jag försökte ...

3 Jag blev jättearg för ...

4 Jag har inte kunnat ...

5 Det konstiga var att ...

6 Nu ska jag ...

Tema
IT

LAITTEITA	APPARATER
akku	**ett batteri 3**
hiiri	**en mus, -en**
kaiutin	**en högtalare 5**
kannettava tietokone	**en bärbar dator 3, en laptop 2**
kosketuslevy	**en styrplatta 1**
kosketusnäyttö	**en pekskärm 2**
kuulokemikrofoni	**hörlurar med mikrofon, ett headset 5**
kännykkä	**en mobiltelefon 3**
muistitikku	**ett USB-minne 4**
näppäimistö	**ett tangentbord 5**
näyttö	**en (bild)skärm 2**
tablettitietokone	**en surfplatta 1, en pekplatta 1**
tietokone	**en dator 3**
tulostin	**en skrivare 5, en printer 2**
webbikamera	**en webbkamera 1**
älypuhelin	**en smarttelefon 3, en smart mobil 3**

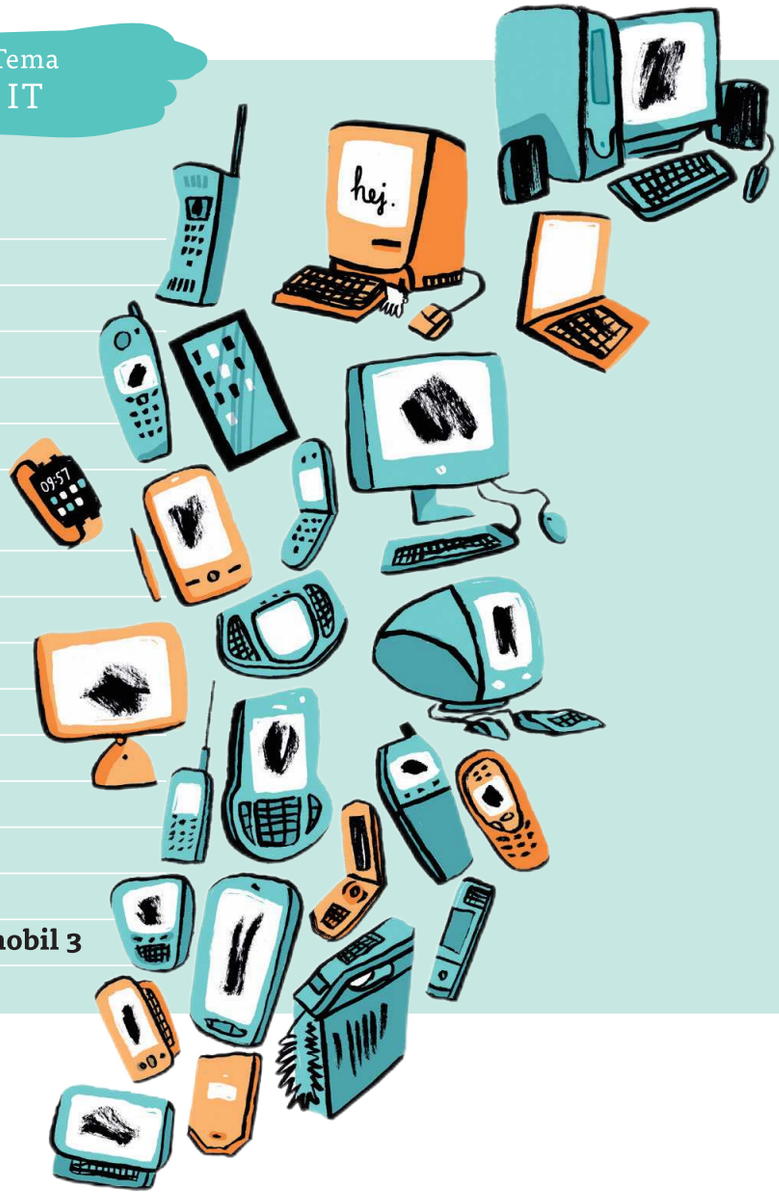

JOBBA MED KOMPISEN.

14 Kysykää ja kertokaa ruotsiksi pareittain, paljonko laitteet maksavat. Etsikää hintatiedot netistä.

– Vad kostar en skrivare?	*– Paljonko tulostin maksaa?*
– En billig skrivare kostar bara 40 euro.	*– Halpa tulostin maksaa vain 40 euroa.*
– En riktigt dyr skrivare kostar 5 000 euro.	*– Oikein kallis tulostin maksaa 5 000 euroa.*

1 kannettava tietokone
2 älypuhelin
3 tablettitietokone
4 kuulokemikrofoni
5 kaiuttimet

→ LUKUSANAT TAKAKANNESSA

TIETOTEKNIIKKA	DATATEKNIK
avata tiedosto/ohjelma	**öppna I en fil / ett program**
kansio	**en mapp 2**
kuvake	**en ikon 3**
käynnistää tietokone	**starta I datorn, sätta IV på datorn**
käynnistää uudelleen	**starta I om**
ladata tietokoneelle	**ladda I ned**
pilvipalvelu	**en molntjänst 3**
napauttaa, klikata	**klicka I på, peka I på (kosketusnäytöllä)**
ohjelma	**ett program 5**
pelata tietokonepelejä	**spela I dataspel**
päivittää	**uppdatera I**
sammuttaa tietokone	**stänga II av datorn**
sovellus	**en app 2**
tallentaa	**spara I**
tiedosto	**en fil 3, ett dokument 5**
tulostaa	**skriva IV ut, printa I**
vierittää	**rulla I**
virus	**ett virus 5**

Tietotekniikkasanat ovat lainatavaraa

KUL att veta

Useat tietotekniikkaan liittyvät sanat on lainattu ruotsin kieleen englannista, esim. *chatta I*, *googla I*, *klicka I*, *surfa I*, *en blogg 2*, *en webbkamera 1*.

Sähköpostiosoitteissa käytettävää @-merkkiä kutsutaan ruotsiksi nimellä *snabel-a*. Ruotsalaisten mielestä @-merkki näyttää nimittäin elefantin kärsältä. Joskus merkkiä kutsutaan myös nimillä *kanelbulle*, *alfakrull* tai *kringla* (rinkeli). Myös englannin kielestä tulevaa *ät*-nimitystä käytetään merkistä puhuttaessa.

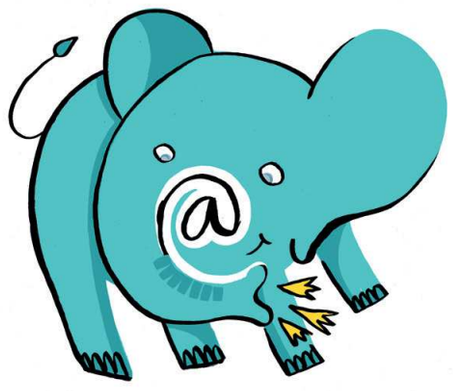

en snabel = kärsä

LÄS OCH VÄLJ.

15 **A** Luet kaverisi kanssa *IT-experten*-palstaa koulun kotisivuilla. Valitkaa mielestänne parhaat neuvot alla oleviin pulmatilanteisiin.

1 Hej! Och tack för den här spalten – jag är helt hopplös på datorer. Här är min fråga: jag har ett viktigt Word-dokument. Var ska jag ha det? Jag vill inte att det försvinner.

a Det är bäst att skriva ut dokumentet.
b Du kan spara ditt dokument på ett USB-minne.
c Du kan ha det i en mapp på din egen dator.
d En molntjänst är ett bra alternativ.

2 Kan ni hjälpa mig med det här problemet? Min dator fungerar inte som den ska. Den är långsam och hänger sig ofta. Vad ska jag göra?

a Prova på att starta om datorn.
b Ta din dator till en reparatör.
c Ibland hjälper det att uppdatera datorn.
d Kopiera genast alla viktiga filer på ett USB-minne eller till någon molntjänst.
e Kolla att din dator inte har virus.

hänga II sig tietokone jumittaa

SKRIV.

15 **B** Kirjoita omasta tietokoneongelmastasi. Parisi ehdottaa siihen ratkaisua.

VERKOSSA	PÅ NÄTET
bloggaaja	**en bloggare 5**
blogi	**en blogg 2**
etsiä netistä/verkosta	**söka II på nätet/webben**
etsiä tietoa Googlesta, googlata	**googla I**
jutella netissä	**chatta I**
kauttaviiva	**ett snedstreck 5**
kirjanmerkki	**ett bokmärke 4**
kirjautua sisään jnnk	**logga I in sig (på)**
kirjautua ulos	**logga I ut**
kotisivu, aloitussivu	**en hemsida 1, en ingångssida 1**
käydä sivulla	**besöka II en sida / en sajt**
käyttäjätunnus	**ett användarnamn 5**
ladata tietokoneelle	**ladda I ned**
langaton verkko	**wi-fi, trådlöst nätverk**
linkki	**en länk 2**
pitää blogia	**blogga I**
puhua Skypessä	**skajpa I (puhekieltä)**
salasana	**ett lösenord 5**
surffata netissä	**surfa I på nätet**
verkkosivu, nettisivu	**en nätsida 1, en webbplats 3, en sajt 3**
verkossa, netissä	**på nätet**

JOBBA MED KOMPISEN.

16 Kysy ja vastaa netin käytöstä parisi kanssa ruotsiksi.

1 Luetko blogeja tai pidätkö itse blogia?

2 Kuinka usein googlaat?

3 Millä nettisivuilla käyt usein?

4 Montako käyttäjätunnusta ja salasanaa sinulla on?

5 *oma kysymys*

Tema
IT

SÄHKÖPOSTI	E-POST
hymiö	**en smiley, ett smiley-tecken 5, en smilis 2**
liitetiedosto	**en bifogad fil 3**
lähettää sähköpostia	**skicka I e-post, mejla I**
lähettää edelleen	**skicka I vidare**
piste	**en punkt 3**
sähköpostiviesti	**ett mejl 5**
ät-merkki, @	**ett snabel-a, at**

LÄS HÖGT.

17 **A** Lue sähköposti- ja nettiosoitteet ääneen ruotsiksi parisi kanssa.

1 www.svenskanu.fi
2 www.blogg.se
3 svenska.yle.fi/sport
4 info@scandichotels.com
5 *oma sähköpostiosoitteesi*

LYSSNA.

B Kuuntele tehtävän 17A sähköposti- ja nettiosoitteet.

ÖVERSÄTT.

18 **Suomenna parisi kanssa hämärän nettisivuston lennokkaat mainoslauseet.**

1 Köp en ny skrivare!
Du får en bärbar dator gratis!

2 Trehundra miljoner svenskar
har besökt vår hemsida!

3 Klicka på den här länken!
Du kan vinna 20 surfplattor!

4 Vill du spela datorspel gratis
på nätet? Skicka ditt personnummer
till m.skurkenberg@svindel.com.

5 Chatta med prinsessan Madeleine!
Bara 20 kronor i månaden!

JOBBA MED KOMPISEN.

19 **Keskustele parisi kanssa tietokoneen käytöstä ruotsiksi.**

- Hur länge kan du vara utan dator eller mobiltelefon?
- Vilken är viktigast för dig, datorn eller mobiltelefonen? Varför?
- Brukar du spela datorspel eller blogga? Hur ofta?
- Använder du datorn eller mobilen i skolan för att studera?
- Tycker dina föräldrar att du sitter för mycket vid datorn eller pillar för flitigt på mobilen?
- Hur ofta skickar du e-post? Till vem i så fall?
- *oma kysymys*

utan ilman
vilken kumpi
pilla I på mobilen näprätä kännykkää
för flitigt liian ahkerasti
i så fall siinä tapauksessa

TA STÄLLNING.

20 **Oletko samaa mieltä väittämistä?**
Keskustele parisi kanssa tai ryhmässä.

- Jag tillbringar för mycket tid vid datorn.
- Ingen klarar sig utan dator i dagens samhälle.
- Det lönar sig att vara försiktig på nätet.
  Man ska inte berätta för mycket om sig själv.
- TV:n är inte särskilt viktig för mig.
- Spotify är det bästa som Sverige har gett världen!
- Det behövs inga tidningar mera.
  Man kan ju läsa samma nyheter i sin mobil.

tillbringa I viettää aikaa
klara I sig selvitä, pärjätä
ett samhälle 4 yhteiskunta
löna I sig kannattaa
försiktig, -t, -a varovainen
inte särskilt ei erityisen
en nyhet 3 uutinen

→ MIELIPITEEN ILMAISEMINEN s. 147

LYSSNA OCH SVARA.

21 **Ida kaipaa apua koulun projektityössä ja soittaa Axelille.**
Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

”Får jag intervjua dig?”

1 Mitä Ida on hankkinut ja miten se toimii?

2 Mitä Ida pyytää Axelilta ja miksi?

3 Miksi Ida pyytää apua juuri Axelilta?

4 Miten tekninen toteutus tehdään ja milloin?

SKRIV.

22 **Tietokoneesi on ollut korjattavana, mutta se ei tullutkaan täysin kuntoon. Lähetä viesti (60–80 sanaa) korjaajalle.**

till: datafix@service.com

ärende: datorn fungerar inte

- alkutervehdys
- kerro, että hait koneesi tänä aamuna, mutta se ei toimi kunnolla.
- ohjelmia/kansioita/tiedostoja on kadonnut
- näyttö ei toimi kunnolla / et voi tulostaa tiedostoja / muu ongelma
- pyydä vastaamaan sähköpostilla tai soittamaan
- lopputervehdys ja nimi

→ VIESTIN KIRJOITTAMINEN s. 76

SKRIV.

23 **Kirjoita koulun verkkolehteen mielipidekirjoitus (60–80 sanaa), jossa kommentoit tieto- ja viestintätekniikan käyttöä koulussa.**

- keksi otsikko
- sisältö, esim.
  - laitteita liian vähän / sopivasti / liikaa
  - laitteita on, mutta niitä käytetään oppitunneilla vähän/sopivasti/liikaa
  - oman koneen hankkiminen on kallista / koululta voi lainata koneita
  - laitteet ovat vanhoja/hitaita/uusia/hankalia käyttää, millaisia toivoisit?
  - opettajat käyttävät koneita liian vähän / sopivasti / liikaa
  - opiskelijat eivät osaa käyttää ohjelmia / opiskelijat ovat taitavampia kuin opettajat
  - millaisia ohjelmia tai sovelluksia toivoisit koululle?
- oma nimi tai nimimerkki

LÄS OCH SVARA.

24 Mikä ihmeen *Dreamhack*? Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Dreamhack – här träffas datornördar ”irl”

Trodde du att datornördar bara sitter ensamma framför datorn? Fel, fel, fel! På den svenska festivalen *Dreamhack* träffas tusentals datorintresserade människor ”irl” *(in real life)*.

De flesta som åker på *Dreamhack* gör det för att få spela nätverksspel. De kan även titta på nya grejer och testa den senaste tekniken. Det ordnas också tävlingar.

Dreamhack ordnas i staden Jönköping i södra Sverige och den pågår under fyra dagar. Många av deltagarna sover på golvet i sovsäckar – men andra har inte tid att sova alls …

Den första festivalen hölls redan 1994, men då hade man bara 40 deltagare. 2011 hade festivalen växt ordentligt: *Dreamhack* hade då 21 000 deltagare från hela världen. Man hade dessutom kopplat ihop 13 000 datorer i ett stort nätverk! Det här gjorde att *Guinness rekordbok* förklarade att *Dreamhack* var störst i världen!

pågå IV jatkua, kestää
en deltagare 5 osallistuja

1 Mikä on *Dreamhack*-tapahtuma?
2 Millainen on tapahtuman sisältö?
3 Mitä kerrotaan majoituksesta?
4 Miksi tapahtuma pääsi mukaan Guinnessin ennätysten kirjaan?

GÖR TESTET.

25 Testaa, oletko tietokonefriikki.

Är du en datafreak?

Läs och välj rätt alternativ.

1 Hur många datorer har du?

- Mer än 4 datorer. ☐ 4 poäng
- 2–3 datorer. ☐ 3 poäng
- 1 dator. ☐ 2 poäng
- Ingen alls. ☐ 1 poäng

2 Vad gör du oftast när du sitter vid datorn?

- Programmerar och kodar. ☐ 4 poäng
- Installerar nya program och appar. ☐ 3 poäng
- Surfar och chattar. ☐ 2 poäng
- Jag sitter helst inte vid datorn. ☐ 1 poäng

installera I asentaa

3 Vem köper dina kläder?

- Oj! Det vet jag inte! Jag tänker inte på vad jag har på mig. ☐ 4 poäng
- Jag köper mina kläder själv på nätet. ☐ 3 poäng
- Jag brukar handla med mina kompisar. ☐ 2 poäng
- Jag själv, så klart! Jag älskar kläder och mode. ☐ 1 poäng

4 Vilken är din favoritdryck?

- Jolt Cola. ☐ 4 poäng
- Energidryck. ☐ 3 poäng
- Coca-Cola. ☐ 2 poäng
- Isvatten. ☐ 1 poäng

5 Vad gör du helst en fredagkväll?

- Programmerar C++. ☐ 4 poäng
- Spelar datorspel. ☐ 3 poäng
- Kollar film på datorn. ☐ 2 poäng
- Umgås med familj och vänner. ☐ 1 poäng

umgås IV olla kanssakäymisessä, seurustella

6 Vad gör du helst ett ledigt veckoslut?

- Åker till datorfestivalen *Dreamhack* i Jönköping. ☐ 4 poäng
- Stannar hemma och fixar med datorn. ☐ 3 poäng
- Åker till en storstad. ☐ 2 poäng
- Åker till en sommarstuga – utan telefon och internet. ☐ 1 poäng

7 Vilken bok skulle du helst läsa?

- Programmering i C++. ☐ 4 poäng
- Liftarens guide till galaxen. ☐ 3 poäng
- Någon av Harry Potter-böckerna. ☐ 2 poäng
- En diktsamling av Karin Boye. ☐ 1 poäng

en diktsamling 2 runokokoelma

8 Om du träffar på någon som heter Linus, vad tänker du då på?

- Jag träffar aldrig nya personer. Jag sitter bara vid datorn. ☐ 4 poäng
- ”Wow, tänk att ha samma namn som Linus Torvalds!” ☐ 3 poäng
- ”Sa han Linus eller Linux?” ☐ 2 poäng
- Jag tänker inget speciellt. ☐ 1 poäng

9 Din skrivare är trasig. Det står att du måste starta om spoolern. Vad gör du?

- Det fixar jag själv på direkten. ☐ 4 poäng
- Jag söker efter på en lösning på internet. ☐ 3 poäng
- Jag ringer till datasupporten – eller någon nördkompis. ☐ 2 poäng
- Spooler? Vad är det för något? ☐ 1 poäng

trasig, -t, -a rikki
på direkten heti paikalla
en lösning 2 ratkaisu

10 Vilket operativsystem kör du helst?

- Linux. ☐ 4 poäng
- Mac OS. ☐ 3 poäng
- Windows ☐ 2 poäng
- Jag förstår inte frågan. ☐ 1 poäng

ett operativsystem 5 käyttöjärjestelmä

10 poäng

Hej och välkommen till nutiden! Du borde nog lära dig lite mer om teknik. Man kan faktiskt ha ganska stor nytta av datorer – även om man inte är någon specialist.

ha IV nytta av olla hyötyä
även om vaikka
fuska I huijata

11–30 poäng

Var lugn! Det är ingen risk att någon kallar dig för datanörd. Du verkar vara lika intresserad av datorer som de flesta andra. Om du vill bli en expert måste du jobba hårt på det!

31–39 poäng

Du ligger i riskzonen för att bli en datafreak. Om du sitter för länge framför datorn är risken stor att du blir kvar där. Vill du inte bli en datafreak får du nog försöka hitta dig några andra intressen ...

40 poäng

Du är verkligen en superfreak. Bill Gates skulle älska dig. Du kan nog få jobb på Google en dag!

41 poäng eller mer

Försök inte! Så där många poäng kan man faktiskt inte få. Har du fuskat? Kan du inte räkna?

KNÄCK KODEN

Lukusanat

Osaatko sanoa ruotsiksi, paljonko kello on, mitä ostoksesi maksoi tai miten suosikkiurheilijasi sijoittui kisoissa? Lukusanoja tarvitset useissa arkipäivän tilanteisssa. Voit kerrata perus- ja järjestysluvut kirjan takakannesta.

Täydennä luvut kuulemasi perusteella.

1 – Skynda på dig! Klockan är redan _____! Vi missar bussen!
– Lugna ner dig! Bussen går om _____ minuter. Vi har nog tid.
– Men där går den nu! Buss nummer _____!

2 – Jag skrev en uppsats i historia. Den blev ganska lång, _____ sidor.
– Oj! Du skrev en lång text. Tror du att läraren orkar läsa den?
– Texten var inte så lång. Jag använde en stor font, _____ punkter.

3 – Pappa har födelsedag idag. Han fyller _____.
– Har ni redan köpt en present?
– Ja, han ska få en ny mobil. Den kostade _____ euro.
Mamma betalade, förstås.

Raha

en euro = 100 cent
en krona = 100 öre

Vad kostar den där skrivaren?	*Paljonko tuo tulostin maksaa?*
Den kostar 30 euro.	*Se maksaa 30 euroa.*
Hur mycket betalade du för datorspelet?	*Paljonko maksoit tietokonepelistä?*
Jag fick det för 300 kronor.	*Sain sen 300 kruunulla.*
Jag har 7,20 i plånboken. (sju och tjugo / sju euro och tjugo cent)	*Minulla on lompakossa 7,20 euroa.*

Pilkku lukusanojen yhteydessä

Den här kabeln är 2,5 meter lång. (två komma fem)	*Tämä kaapeli on 2,5 metriä pitkä.*

Puhelinnumerot

Vad är ditt telefonnummer?	*Mikä on puhelinnumerosi?*
Mitt telefonnummer är +358 50 893 45. (plus tre fem åtta, fem noll, åtta nio tre, fyra fem)	*Puhelinnumeroni on +358 50 893 45.*

2 **Kuuntele ja kirjoita puhelinnumerot numeroin.**

1 – Du, det var så trevligt att träffa dig. Kan du inte ringa mig någon gång?
– Ja, det ska jag göra. Men vänta, jag har inte ditt nummer. Vad är det?
– Mitt nummer är _____.
– Tack, nu måste jag nog gå. Hejdå!
– Hejdå, glöm inte att ringa mig!

2 – Välkommen till Elia. Hur kan jag hjälpa till?
– Hej! Jag skulle vilja prata med Malin Nilsson.
– Tyvärr är hon upptagen just nu. Du kan kontakta henne på mobilen senare. Vill du ha hennes nummer?
– Ja, gärna.
– Det är _____.
– Tack så mycket. Hejdå!
– Ingen orsak. Ha det så bra!

Kellonajat

Vad är klockan?	*Mitä kello on?*
Hur mycket är klockan?	*Paljonko kello on?*
Klockan är tre.	*Kello on kolme.*
Klockan är **prick** fyra.	*Kello on tasan neljä.*
Klockan är **halv** fem.	*Kello on puoli viisi.*
Klockan är tio **i** sex. / Klockan är tio **före** sex. (f.sv.)	*Kello on kymmentä vaille kuusi.*
Klockan är kvart **över** sju.	*Kello on varttia yli seitsemän.*

3 **Kuuntele Axelin kaverilleen jättämä viesti ja vastaa kysymyksiin.**

1 Milloin Axelin juna on Helsingissä?
2 Milloin hän ehdottaa tapaamista?
3 Milloin elokuva alkaa?

Kuukaudet

januari	*tammikuu*	maj	*toukokuu*	september	*syyskuu*
februari	*helmikuu*	juni	*kesäkuu*	oktober	*lokakuu*
mars	*maaliskuu*	juli	*heinäkuu*	november	*marraskuu*
april	*huhtikuu*	augusti	*elokuu*	december	*joulukuu*

Vuosiluvut

Vilket år är du född?	*Minä vuonna olet syntynyt?*
1990 (nittonhundranittio)	
2019 (tjugohundranitton)	

Päiväykset

Vilket datum är det idag?	*Monesko päivä tänään on?*
Idag är det den 18 september (den artonde).	*Tänään on syyskuun 18.*
När är du född?	*Milloin olet syntynyt?*
Jag är född den 21 januari 2002.	*Olen syntynyt 21. tammikuuta 2002.*
(den tjugoförsta januari tjugohundratvå)	
Jag fyller 17 år den 22 mars.	*Täytän 17 vuotta 22.3.*
(den tjugoandra mars / den tjugoandra i tredje)	

4 **A Kirjoita kuulemasi päivämäärät.**

1 Island firar sin nationaldag _____.

2 Finland blev självständigt _____.

3 Danmarks drottning Margrethe är född _____.

4 Prinsessan Estelle är född _____.

4 **B Kerro parillesi päivämääristä, kuukausista ja vuosista, jotka ovat sinulle tärkeitä.**

Jag har födelsedag den 17 januari.

SUBSTANTIIVIT

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	
en skola 1	skola**n**	skol**or**	skol**orna**	*koulu*
en dag 2	dag**en**	dag**ar**	dag**arna**	*päivä*
en kurs 3	kurs**en**	kurs**er**	kurs**erna**	*kurssi*
ett häfte 4	häfte**t**	häfte**n**	häfte**na**	*vihko*
ett år 5	år**et**	år	år**en**	*vuosi*

VERBIT

	perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	
I	träffa	träff**ar**	träff**ade**	har/hade träff**at**	*tavata*
IIa	ringa höra	ring**er** hör	ring**de** hör**de**	har/hade ring**t** har/hade hör**t**	*soittaa* *kuulla*
IIb	resa	res**er**	res**te**	har/hade res**t**	*matkustaa*
III	bo	bo**r**	bo**dde**	har/hade bo**tt**	*asua*
IV	skriva göra veta	skriver gör vet	skrev gjorde visste	har/hade skriv**it** har/hade gjor**t** har/hade veta**t**	*kirjoittaa* *tehdä* *tietää*

EPÄSÄÄNNÖLLISET VERBIT

be	ber	bad	bett	*pyytää; rukoilla*
binda	binder	band	bundit	*sitoa*
bita	biter	bet	bitit	*purra*
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	*tarjota; kutsua*
bli	blir	blev	blivit	*tulla joksikin*
brinna	brinner	brann	brunnit	*palaa*
bära	bär	bar	burit	*kantaa*
dra	drar	drog	dragit	*vetää*
dricka	dricker	drack	druckit	*juoda*
dö	dör	dog	dött	*kuolla*
falla	faller	föll	fallit	*pudota; kaatua*
fara	far	for	farit	*lähteä, mennä*
finna	finner	fann	funnit	*löytää*
finnas	finns	fanns	funnits	*olla olemassa*
flyga	flyger	flög	flugit	*lentää*
fortsätta	fortsätter	fortsatte	fortsatt	*jatkaa*
frysa	fryser	frös	frusit	*jäätyä; pakastaa; palella*
få	får	fick	fått	*saada*
förstå	förstår	förstod	förstått	*ymmärtää*
ge	ger	gav	gett	*antaa*
gråta	gråter	grät	gråtit	*itkeä*
gå	går	gick	gått	*mennä, kävellä; lähteä*
göra	gör	gjorde	gjort	*tehdä*
ha	har	hade	haft	*olla, omistaa*
hinna	hinner	hann	hunnit	*ehtiä*
hålla	håller	höll	hållit	*pitää, pidellä*
komma	kommer	kom	kommit	*tulla*
kunna	kan	kunde	kunnat	*osata; voida, pystyä*

le	ler	log	lett	*hymyillä*
ligga	ligger	låg	legat	*maata; olla; sijaita*
ljuga	ljuger	ljög	ljugit	*valehdella*
låta	låter	lät	låtit	*antaa, sallia; kuulostaa*
lägga	lägger	lade	lagt	*laittaa, panna*
njuta	njuter	njöt	njutit	*nauttia*
rida	rider	red	ridit	*ratsastaa*
riva	river	rev	rivit	*repiä*
se	ser	såg	sett	*nähdä*
sitta	sitter	satt	suttit	*istua*
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	*laulaa*
skjuta	skjuter	sköt	skjutit	*ampua; työntää*
skrika	skriker	skrek	skrikit	*huutaa, kiljua*
skriva	skriver	skrev	skrivit	*kirjoittaa*
slå	slår	slog	slagit	*lyödä*
sova	sover	sov	sovit	*nukkua*
springa	springer	sprang	sprungit	*juosta*
stiga	stiger	steg	stigit	*astua; nousta*
stjäla	stjäl	stal	stulit	*varastaa*
stå	står	stod	stått	*seisoa*
säga	säger	sade	sagt	*sanoa*
sälja	säljer	sålde	sålt	*myydä*
sätta	sätter	satte	satt	*asettaa, laittaa*
ta	tar	tog	tagit	*ottaa*
vara	är	var	varit	*olla*
veta	vet	visste	vetat	*tietää*
vilja	vill	ville	velat	*haluta, tahtoa*
vinna	vinner	vann	vunnit	*voittaa*
välja	väljer	valde	valt	*valita*
äta	äter	åt	ätit	*syödä*

Precis-sarjassa **vahvat verbit** esitellään **epäsäännölliset verbit** -otsikon alla.
Sekä vahvojen että epäsäännöllisten verbien taivutusluokka on *Precis*-sarjassa IV.

SANALUOKKIA

Substantiivit

- viittaavat mm. ihmisiin, esineisiin tai asioihin — *en flicka 1; ett hus 5; musik, -en*
- ovat *en*- tai *ett*-sukuisia
- jaetaan viiteen taivutusluokkaan eli deklinaatioon (1, 2, 3, 4, 5)
- myös erisnimet ovat substantiiveja — *Ida, Stockholm, Norge*

Verbit

- ilmaisevat tekemistä, tapahtumista ja olemista — *spela I; hända II; finnas IV*
- jaetaan neljään taivutusluokkaan eli konjugaatioon (I, II, III, IV)
- taipuvat eri aikamuodoissa (preesens, imperfekti, perfekti, pluskvamperfekti)

Adjektiivit

- vastaavat kysymykseen *millainen*?
- kuvaavat ihmisiä, esineitä tai asioita
- taipuvat yleensä kolmessa muodossa — *fin, fint, fina*
- osa adjektiiveista ei taivu — *kul*, *bra*, *spännande*

Adverbit

– ilmaisevat mm.

aikaa	*idag*	*tänään*
paikkaa	*här*	*täällä*
tapaa	*fint*	*hienosti*
kieltoa	*inte*	*ei*
määrää	*mycket*	*paljon*
astetta	*väldigt*	*valtavan*
todennäköisyyttä	*säkert*	*varmasti*

Pronominit

– käytetään mm. substantiivien asemasta

– pronomineja ovat mm.

persoonapronominit	*jag, du*
omistuspronominit	*min, din*
kysyvät pronominit	*vilken, hurdan*
osoittavat pronominit	*den här, de där*

Prepositiot

– pikkusanoja — *av, för, med, på, till, mot*

– vastaavat usein suomen sijamuotoja — *talo**ssa** = **i** huset*

– liittyvät mm. adjektiiviin, substantiiviin tai verbiin — *Alla var **vänliga mot** mig.*

LAUSEENJÄSENIÄ

Subjekti

– ilmaisee lauseen tekijän, toimijan tai olijan — *jag, Axel, huset*

– voi koostua useasta sanasta — ***Min kusin*** *har rest till Vasa.*

Predikaatti

– on aina verbi

– ilmaisee tekemistä, olemista ja tapahtumista

– voi olla moniosainen — *Jonas* ***har rest*** *till Köpenhamn.*

Liikkuva määre

– lyhyt adverbi, joka ilmaisee mm.

kieltoa	*inte (ei), aldrig (ei koskaan)*
epämääräistä aikaa	*ofta (usein), alltid (aina)*
todennäköisyyttä	*kanske (ehkä), troligen (luultavasti)*
suhtautumista	*tyvärr (valitettavasti), lyckligtvis (onneksi)*

Objekti

– ilmaisee tekemisen kohteen — *Jag köpte* ***en ny hjälm*** *igår.*

Konjunktiot

– liittävät lauseita toisiinsa

– rinnastuskonjunktiot yhdistävät päälauseita
men (mutta), för (sillä), och (ja), utan (vaan) — *Kalle tycker om fotboll* ***men*** *han spelar inte själv.*

– alistuskonjunktiot yhdistävät pää- ja sivulauseen
att (että), om (jos) — *Han blir jätteglad* ***om*** *BIS vinner matchen.*

Kannen kuva

Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy

Valokuvien oikeudet

8	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
9	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
12	Panthermedia
13	Mostphotos
20	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
22	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
26 kesk.	Juha Tuomi / Kuvatoimisto Rodeo Oy
26 oik. ylh.	Vessi Hämäläinen / Sanoma Pro Oy
26 oik. alh.	Tero Sivula / Kuvatoimisto Rodeo Oy
28	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
29	Mostphotos
30	Panthermedia
50	Panthermedia
52 ylh.	Thomas Johansson / Lehtikuva
52 kesk.	Patrick Österberg / All Over Press
52 alh.	Maja Suslin / Lehtikuva
54	Imago / All Over Press
55	Mikko Hyvärinen
59	Andrew Howard / Panthermedia
62	Hanna Anttila / Sanoma Pro Oy
72	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
74	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
81	Roberto Caucino / Mostphotos
85	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
89	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
92	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
94	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
95	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
96	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
97	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
102	Viktor Cap / Mostphotos
104	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
108	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
115	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
116	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
117	Mostphotos
118	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
130	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
136	Istockphoto
140 ylh. oik.	Kerttu Penttilä / Sanoma Pro Oy
140 alh. vas.	Petra Hellberg
141	Petra Hellberg
154 vas.	Magnus Liljegren / All Over Press
154 oik.	Magnus Bergström / Lehtikuva
155	Istockphoto
156	Steve Thorne / Redferns / Getty Images
157	Mikko Stig / Lehtikuva
158	Ryumin Alexander / ITAR-TASS Photo / Corbis / All Over Press
159	Mostphotos
162	Istockphoto
164	Eugenio Marongiu / Mostphotos
166	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
167	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
173	Anita Kokkila / Sanoma Pro Oy
184	Mikael Fritzon / Lehtikuva